

**Budapest IV. kerület Újpest Önkormányzatának
szociális szolgáltatástervezési koncepciója és
cselekvési programja**

2015

Tartalom

I. FEJEZET	4
1. Bevezetés	4
2. A koncepció felülvizsgálatának folyamata	5
3. A koncepció alapelvei	6
4. A 2012-es Koncepcióban meghatározott feladatok végrehajtása	7
II. FEJEZET	10
1. Általános Helyzetértékelés	10
2. Lakáshelyzet, önkormányzati lakásgazdálkodás	12
2.1.) A lakásállomány alakulása:	12
2.2.) Az ingatlanárak alakulása:	12
2.3.) Újpest Önkormányzatának lakásgazdálkodási tevékenysége	13
2.4.) Az önkormányzati lakásgazdálkodás szervezetrendszere	14
2.5.) Lakáskérelmek	15
2.6.) Lakáspályázatok	17
2.7.) Lakáshitelek támogatása	18
2.8.) F fiatal házaspárok támogatása	18
2.9.) A lakbérkintlévőség kezelése	19
2.10.) Városrehabilitáció	21
2.11.) Jövőkép	22
3. Foglalkoztatás, önkormányzati köz- és szociális foglalkoztatás	23
3.1.) Általános foglalkoztatottsági helyzet	23
3.2.) Közfoglalkoztatás	25
3.3.) Újpest Önkormányzat Szociális Foglalkoztatója	27
4. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások	29
4.1.) Legfontosabb változások 2012-2014-ben	29
4.3.) Egyes segélytípusok	32
4.4.) A segélyezési adatokból lezűrhető következtetések:	39
4.5.) Jövőkép	40
5. Családsegítés	42
5.1.) A Családsegítő Szolgálat szervezete	42
5.2.) A Családgondozói csoport szakmai munkája	42
5.3.) Adósságkezelő Csoport tevékenysége	44
5.4.) A szakmai munka áttekintése	46
5.5.) Együttműködések	46
5.6.) A Családsegítő Szolgálat működését jellemző legfontosabb szám adatok	47
6. Gyermekjóléti ellátás	50
6.1.) Szervezetrendszer	50
6.2.) A jogszabály által meghatározott, kötelezően ellátandó feladatok	50
6.3.) A jogszabály által meghatározott, kötelezően ellátandó speciális szolgáltatások:	51
6.4.) A Gyermekjóléti Központ működését jellemző legfontosabb szám adatok	53
6.4.) A Gyermekjóléti Központ partnerkapcsolatai:	58
6.5.) A Gyermekjóléti Központ működését érintő társadalmi változások:	58
7. Védőnői Szolgálat	59
7.1.) A Védőnői Szolgálat szervezete, ellátottak köre	59
7.2.) Várandós anyák gondozása:	61
7.3.) Csecsemő- és gyermekgondozás:	61
7.4.) Oktatás, rendezvények:	62
8. Bölcsődei ellátás	62
9. Gyermek átmene ti otthona	65
9.1.) Az Aranyhíd Gyermek Átmene ti Otthona szervezete, ellátotti köre	65
9.2.) Személyi feltételek	66
9.3.) Az átmeneti otthon szolgáltatásai:	66
9.4.) Jellemző tendenciák, problémák, jövőkép:	68
10. Őszi Fény Integrált Gondozási Központ	69
10.1.) Az Őszi Fény Integrált Gondozási Központ feladatai, szervezete	69
10.2.) A szolgáltatások igénylésének alakulása 2008 – 2014 között	70
11. Hajléktalan-ellátás, Twist Olivér Alapítvány	73
11.1.) Átmene ti szálló	73
11.2.) Nappali melegedő	74

11.3.) Utcái Gondozó Szolgálat	75
11.4. Tervek a következő évekre	76
III. FEJEZET	77
1. Ellátások fejlesztése	77
2. Feladatok a 2015-2016. évre:.....	78
FÜGGELÉK.....	80
Jogszabályok jegyzéke	80

I. FEJEZET

1. Bevezetés

Újpest Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2012. novemberi ülésén fogadta el az Önkormányzat jelenleg is hatályos szociális szolgáltatástervezési koncepcióját. A koncepció elfogadása óta Magyarország államszervezete, és benne az önkormányzatok szerepe jelentősen megváltozott.

Magyarország Alaptörvényének 2012. január 1-jével történő hatályba lépésével jogrendünk új alkotmányos alapokon nyugszik. Az alkotmányos keretek újraalkotásának része az önkormányzati rendszer átalakítása is. Az Országgyűlés 2011. december 19-én fogadta el a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényt (Mötv.), amely szakaszos hatályba lépésével folyamatosan felváltja a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvényt. Az Mötv. kötelezettségvállalással és törvényességi ellenőrzéssel kapcsolatos rendelkezései 2012. január 1-jén léptek hatályba, 2013. január 1-jétől hatályosak az általános szabályokra, a feladat- és hatáskörre vonatkozó rendelkezések, a közös hivatalokra, valamint a gazdasági kérdésekre vonatkozó szabályok. Végezetül a 2014. évi általános önkormányzati választások napján léptek hatályba az önkormányzati képviselők összeférhetetlenségére, méltatlanságára vonatkozó előírások. E jogszabályváltozások során **a helyi önkormányzatok működése 2013-tól alapvetően megváltozott, feladat- és hatásköreik jelentősen átrendeződtek**, számos, korábbi önkormányzati feladatot a kormányhivatalok, illetve azok szakigazgatási szervei látnak el. E hatáskör-telepítés természetes velejárója a személyi állomány megváltozása is, az addig az önkormányzatnál foglalkoztatott köztisztviselők meghatározó része kormánytisztviselő lett.

Az Alaptörvény és az Mötv. a decentralizációnak a korábbi szabályozásnál jóval kisebb mértékét tartalmazza, és a központi állami szervek számára erőteljesebb beavatkozási lehetőséget biztosít az önkormányzatokkal szemben.

Újpest Önkormányzatának szociális ellátórendszerében – részben a fenti hatáskörváltozások, részben pedig az Önkormányzat döntése alapján – a 2012-14 közötti időszakban több meghatározó változás következett be. A kormányhivatal megalakulásával egyes szociális ügyek (időskorúak járadéka, alanyi ápolási díj, alanyi és normatív közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásokra való jogosultság megállapítása) ellátására már nem az Önkormányzat rendelkezik hatáskörrel (2015 március 1-től ez a kör bővült az aktív korúak ellátásával), ezzel összefüggésben a Polgármesteri Hivatal Szociális Osztályának személyi állománya a korábbi 2/3-ára zsugorodott. Azáltal, hogy az Önkormányzat 2011-ben átvette a Fővárosi Károlyi Sándor Kórháztól az Újpesti Szakorvosi Rendelőintézet működtetését, majd ennek ellátására megalapította az Újpesti Egészségügyi Szolgáltató Nonprofit Kft.-t, jelentős szervezeti átalakuláson ment át a Szociális és Egészségügyi intézmény (SZEI) is. A SZEI-től így elkerültek az egészségügyi ellátással kapcsolatos feladatok, és a továbbiakban kizárólag a szociális ügyekkel kell foglalkoznia. A tevékenységi kör módosulása az intézmény nevében is tetten érhető, ma már Szociális Intézményként (SZI) látja el a módosított alapító okiratában meghatározott feladatait. Az Önkormányzat Képviselő-testülete 2012 decemberében több rendeletről álló jogszabálycsomagot fogadott el, amellyel átfogóan módosította a lakásgazdálkodás szabályrendszerét, ide értve a szociális alapon történő lakásbérbeadást, valamint a lakásbérlethez kapcsolódó egyéb szociális támogatásokat is. 2013 novemberében, majd pedig – a központi jogalkotási elvárások alapján – 2015 februárjában a pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátások tárgyában fogadott el új rendeletet a Képviselő-testület, és helyezte hatályon kívül a korábbi jogszabályt.

Az alapvető strukturális változások ellenére, nem módosult a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvénynek (Sztv.) a szociális szolgáltatástervezési koncepciók megalkotására vonatkozó szabályozása. Eszerint a legalább 2000 lakosú települési önkormányzat, illetve a megyei önkormányzat a településen, illetve a megyében, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít. A szolgáltatástervezési koncepció tartalmát a helyi önkormányzat két évente felülvizsgálja és aktualizálja. /92. § (3) bekezdés./

A felülvizsgálat célja a koncepcióban meghatározott feladatok végrehajtásának elemzése, a változó feltételek és célkitűzések aktualizálása.

A koncepció az adott területen élő lakosság demográfiai mutatóit, helyzetét elemzi – ez alapján felméri a szociális szolgáltatások iránti igényeket és a speciális ellátások szükségességét.

Feltárja, hogy az önkormányzat miként tesz eleget ellátási kötelezettségének, és az egyes szolgáltatások miként biztosíthatóak minél magasabb színvonalon és költséghatékonyan.

Ennek értelmében a koncepció tartalmazza:

- a lakosságszám alakulását, korösszetételét, a szolgáltatások iránti igényeket,
- az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzetét,
- a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatait, a szükséges együttműködés kereteit,
- az egyes ellátotti csoportok sajátos élethelyzetéhez kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségességét.

2. A koncepció felülvizsgálatának folyamata

2.1.) A koncepció felülvizsgálatának tervezetét elkészítő munkacsoport létrehozása (tagjai: dr. Varga József SZI igazgató, dr. Mihályi Zsolt Apor Szociális Főosztály főosztályvezető, dr. Ulrich Zsuzsanna Szociális Osztály osztályvezető, Török Gábor Közhasznú Foglalkoztatási Osztály osztályvezető megbízásából Bellók Jánosné, Kocsis Ildikó Újpesti Önkormányzati Bölcsődék Intézménye intézményvezető, Szokira Anikó Szociális Foglalkoztató igazgató, Bulyáki Tünde Családsegítő Szolgálat csoportvezető, Csomortány Judit Réka Gyermejkölési Központ csoportvezető, Hollai Zsigmondné Őszi Fény Integrált Gondozási Központ intézményvezető, Lajcsik Loretta vezető védőnő)

2.2.) A 2012-es Koncepcióban meghatározott feladatok kiértékelése, továbbá javaslatcsomag összeállítása a 2014-es Koncepcióban megfogalmazandó feladatokra vonatkozóan. Ezeket a Szociális Kerekasztal 2014. június 17-én megtartott ülésén megvitatta és az ülésen megfogalmazott kiegészítésekkel elfogadta.

2.3) A statisztikai adatok aktualizálása, az egyes fejezetek összeállítása.

2.4.) A felülvizsgálat tervezetének véleményeztetése.

2.5.) A beérkezett vélemények, javaslatok feldolgozása.

2.6.) A Konceptió tervezetének elfogadása a Szociális Kerekasztal által.

2.7.) A Konceptió felülvizsgálat tervezetének Képviselő-testület elé terjesztése.

2.8.) A Képviselő-testület által elfogadott dokumentáció megküldése a Budapest Főváros Szociálpolitikai Ügyosztályának.

A Konceptió Képviselő-testület elé terjesztését több körülmény késleltette. Figyelemmel a 2014 októberi általános önkormányzati választásokra, a városvezetés célja az volt, hogy ezt a jövőbeli intézkedéseket meghatározó stratégiai dokumentumot már az új összetételű Képviselő-testület vitassa meg, és fogadja el. Így elkerülhető, hogy a leköszönő Képviselő-testület tűzzön ki olyan célokat és feladatokat az új számára, amelyekkel az esetlegesen nem ért egyet. A választásokat követően megalakuló új Képviselő-testületnek pedig azzal kellett szembesülnie, hogy 2014-2015 fordulóján újabb jelentős módosulás várható a szociális ellátórendszerben, amely ismét átrendezi az állami és önkormányzati hatásköröket. A Konceptió megalkotásával meg kellett várni ezen központi jogszabályváltozások kikristályosulását.

3. A koncepció alapelvei

Újpest Önkormányzatának hatályos Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiójában rögzítésre került, hogy a Konceptió kifejezi az állami, az önkormányzati és az „öngondoskodás” együttes tervezésének és érvényesítésének követelményét. Ennek jegyében a dokumentum 7 alapelvet nevesít, amelyek tartalma is részletesen kifejtésre kerül:

- Az igazságosság és a kompenzáció elve
- Az együttműködés elve
- A prioritások meghatározásának elve
- A törvényesség elve
- Az esélyegyenlőség biztosításának elve
- A minőségbiztosítás elve
- Az információ és szolgáltatás nyújtás kötelezettségének elve

Ezen elvek megtartása és figyelembe vétele mellett, a jelen Konceptióban kiemelten fontosnak tartjuk a komplex problémakezelést, az ellátottak és az ellátórendszer szereplői közötti bizalom erősítését, valamint azt, hogy a szociális szolgáltatásokat igénybe vevő lakosság még inkább felismerje az öngondoskodás szükségességét és erősödjön az érdekérvényesítő képessége.

A **komplex problémakezelés** alatt az intézmények működésének jobb összehangolását értjük. A szociális ellátórendszer általános problémája, hogy az egyes szereplők között minimális a kapcsolat. A jogszabályokban is előírt kötelező egyeztetéseket (pl. jelzőrendszer) nem ritkán csak terhes formalitásnak, adminisztrációs tehernek tekintik, valódi, hatékony intézményközi egyeztetésről alig lehet beszélni, a nyilvántartások is széttagoltak. A civil szervezetek bevonása az állami-önkormányzati ellátórendszerbe szintén nem megoldott, e mögött mindkét oldal mulasztásai fellelhetőek. Ugyanakkor a nehézségekkel küzdő személyek vagy családok nemcsak egy-egy intézménnyel kerülnek kapcsolatba, hanem egyszerre ügyfelei a Polgármesteri Hivatal Szociális és Lakásügyi Osztályától kezdve a Családsegítő Szolgálaton

és a Gyermekjóléti Szolgálaton át az egyes szakellátási intézményeknek. Kapcsolatba kerülnek továbbá olyan civil szervezetekkel, amelyek a formális eljárások helyett alternatív segítséget, rugalmas megoldási lehetőségeket tudnak számukra felkínálni. Ezen szervezetek összehangolt segítségnyújtása lényegesen hatékonyabbá teheti az ellátást, ezért a Konceptióban kiemelt fontosságúnak tartjuk a közszolgálati rendszerek integrált fejlesztését, az önkormányzati intézmények közötti formális és informális kapcsolatok erősítését, az érintettek és a társadalmi szervezetek bevonását a döntés-előkészítésbe és a végrehajtásba egyaránt.

Az egész magyar társadalomra súlyos teherként nehezedik a bizalomhiány. A TÁRKI által 2013-ban közzétett tanulmány szerint „Magyarországra alapvetően a bizalmatlanság jellemző: nem bízunk sem az emberekben, sem az intézményekben és alapvetően magas fokú korrupciót észlelünk.”¹ Ennek az általános tapasztalatnak a szociális szférára vonatkozó vetülete, hogy gyakorta ugyanaz az ügyfél egészen más adatokat szolgáltat saját családi és jövedelmi helyzetéről az egyes intézmények felé, vagy nem bízik azok valódi segítő szándékában, de az intézmények is megkérdőjelezzik – részben az információhiány és a kapcsolatok nem megfelelő volta miatt – egymás szaktudását, vagy a problémakezelés helyességét. A bizalom hiánya aláássa az eredményes fellépést, és felesleges, túlzott adminisztrációval jár. Emiatt a segítségnyújtás hatékonyságának fokozásához elengedhetetlen a szereplők (ellátottak, állami-, önkormányzati intézmények, civil szervezetek) közötti **bizalom erősítése**.

Az Önkormányzat ugyancsak fontosnak tarja az **öngondoskodás és az érdekérvényesítő képesség erősítését**. A szociálisan rászoruló körében sokaknál bénítólag hat a szinte veleszületett tehetetlenség érzése. Az érintettek az alacsonyabb iskolázottságból, származásból adódó, ténylegesen meglévő kiszolgáltatottságukat, munkaerőpiaci hátrányaikat sokszor felnagyítják, és meg sem próbálnak kitörni ebből a státusból. Sokan még mindig a rendszerváltás előtti „gondoskodó” államot kérik számon a mai piaccgazdasági körülmények között is, a szolgáltatás – ellenszolgáltatás egyensúlyának elvével mit sem törődve. Ezzel szemben sokszorosan bebizonyosodott tétel, hogy csak azon lehet igazán segíteni, aki maga is mindent megtesz sorsának jobbra fordulása érdekében, felismeri a saját érdekeit és képes tenni azok megvalósításáért. Ennek elérésében a Családsegítő Szolgálat, a Védőnői Szolgálat, az oktatási rendszer és a civil szervezetek közösen tudnak segítséget nyújtani a rászorulóknak számára.

4. A 2012-es Konceptióban meghatározott feladatok végrehajtása

4.1.) A Szociális és Egészségügyi Intézmény feladatai

a) A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás átalakítása

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás működtetése az Sztv. módosítása alapján állami feladat lett, amit az állammal kötött szerződés alapján 2013-2014-es években továbbra is ellát az Önkormányzat. A feladatkör módosulásával személyzeti átalakítások is történtek, az ügyeleti

¹ TÁRKI, 2013. Értékek 2013. Bizalom, normakövetés, az állam szerepéről és a demokráciáról alkotott vélemények alakulása Magyarországon. „A gazdasági növekedés társadalmi/kulturális feltételei” c. kutatás 2013. évi hullámának elemzése.

Elérhető: http://www.tarki.hu/hu/research/gazdkult/2013/2013_zarotanulmany_gazd_kultura.pdf

feladatokat a házi segítségnyújtásban dolgozó kollégák látják el. Az ügyeletes gondozó szállítását a szerződött taxitársaság végzi. Az ellátásra fordítandó költségek csökkentek.

b) A Gyermek Átmeneti Otthonában a kerületen kívüli ellátottak utáni térítési díj közelítése a szakfeladat valós költségeihez. A kapacitás kihasználtsága függvényében kezdeményezni a kerületen kívüli gyermekek számának növelését, illetve az érintett kerületek társulásával integrált intézmény létrehozását.

Bár a térítési díj mértéke megemelésre került, az továbbra sem fedezi az ellátandó feladatok költségeit. Nagy különbség van az egyes kerületek hozzájárulásai között, ezért az ellátási szerződések felülvizsgálata indokolt. Az intézmény teljes kihasználtsággal működik, sőt bővítésre is került, így az Otthon jelenleg 24 gyermeket lát el.

c) A kerületi pszichiátriai és kedélybetegek napközbeni ellátásának megoldása a hatályos jogszabályoknak megfelelően, tervek szerint a megüresedő Nyár utca 40-42. szám alatti ingatlanban a szükséges karbantartást, esetleg átalakítást követően.

Bár a megjelölt Nyár utcai ingatlan valóban megüresedett, és továbbra is rendelkezésre áll, a pszichiátriai és kedélybetegek napközbeni ellátása – a működtetés jelentős anyagi terhei miatt – forráshiány miatt egyelőre nem valósult meg.

d) Továbbfolytatjuk az időskorú bérlők elhalálása miatt felszabaduló bérlemények felújítását a Tungsram és Király utcai telephelyeken. Ebben a tekintetben – figyelembe véve a kerület demográfiai adottságait – bővítést is szükséges előirányozni, terveink szerint a káposztásmegyeri térségben.

A felszabaduló bérlemények felújítása a Tungsram utcában megvalósult, így az időskorúak gondozóházának bővítése folyamatban van. A hatósági ellenőrzések megtörténtek (ÁNTSZ, Építésügyi hatóság, Katasztrófavédelem) a működési engedély kiadása folyamatban van. A Király utcai telephelyen felszabadult bérlemények közül 5 üres lakás fel van újítva, de 6 üres lakás még nem került felújításra, így összesen 11 db lakással, azaz 22 db férőhellyel lenne bővíthető a gondozóházi férőhelyek száma. A tervezett káposztásmegyeri bővítésre nem került sor.

e) A megfelelő vizsgálatok és hatás tanulmányok elkészítését követően, döntés esetén kezdeményezzük az egészségügyi és szociális ágazat, illetve az alap és szakellátás részbeni vagy teljes integrációját.

A célkitűzés részben valósult meg, hiszen az egészségügyi alap és szakellátás integrációja megtörtént.

4.2.) A közfoglalkoztatás során prioritások meghatározása, amelynek eredményeként a munkaerőpiacon jelentős hátránnyal indulók közfoglalkoztatása elősegíthető.

A jogszabályi előírások miatt az Önkormányzatnak korlátozott lehetőségei vannak a közhasznú foglalkoztatásra jelentkezők közötti szelekcióra. Ezen belül elsődlegesen szakmunkások, illetve adminisztrációs munkakör ellátásra alkalmas személyek foglalkoztatására merült fel igény. A közfoglalkoztatásban résztvevők képzése eddig alacsony hatásfokú, és elenyésző azok aránya, akik a közfoglalkoztatás után el tudtak helyezkedni az elsődleges munkaerő-piacon.

4.3.) A bérlakások műszaki felmérése során szerzett tapasztalatok kiértékelése és rögzítése a nyilvántartásban.

Az Újpesti Vagyonkezelő Zrt. valamennyi önkormányzati és UV Zrt. tulajdonban lévő lakás műszaki felmérését elvégezte és ezeket nyilvántartja. Az UV Zrt.-nek az Önkormányzat részéről is internet-kapcsolaton keresztül elérhető nyilvántartó programját a tárgyidőszak során folyamatosan korszerűsítették és újabb adattartalmakkal bővítették. A műszaki felmérés tapasztalatainak egy része beépítésre került ebbe a programba, ugyanakkor egy jelentős hányaduk – technikai akadályok miatt – itt még nem szerepel.

4.4.) A bérlakás-rendszer megújítását eredményező 2011 decemberében elfogadott rendeletcsomag hatásvizsgálata, a gyakorlati tapasztalatok alapján a jogszabályok szükséges felülvizsgálata.

A 2011 decemberében elfogadott, lakásgazdálkodást szabályozó rendeletcsomag összességében beváltotta a hozzá fűzött jogalkotói elvárásokat. A módosítások legfontosabb elemei a kiszámíthatóság, az igazságosság, a fenntarthatóság és a rászorultsági elv érvényesítése a lakásgazdálkodásban, amelyek a rendeletekben jól érvényesülnek. A gyakorlatban felmerülő tapasztalatok alapján, valamint magasabb szintű jogszabályi előírásoknak eleget téve az Önkormányzat tulajdonában lévő lakások bérbeadásának szabályairól és a bérleti jogviszony feltételeiről szóló 39/2011. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 5, míg az Önkormányzat tulajdonában álló lakások lakbérének mértékéről szóló 40/2011. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 3 alkalommal került módosításra. Ezek a módosítások jellemzően a rendelet egy-egy szakaszát érintették, nem voltak átfogó jellegűek.

4.5.) A szociális alapú lakásbérbeadás kizárólagosságának feloldása, a szektor-semleges lakásbérlet elősegítése, valamint a lakásgazdálkodás fenntarthatósága érdekében a költségelví és piaci alapú bérbeadás arányának növelése.

Míg korábban elenyésző (kevesebb, mint 10 db) volt a piaci alapon bérbe adott önkormányzati tulajdonú – vagy az UV Zrt.-be apportált – lakások aránya, addig 2013 végére ez a szám 226-ra növekedett. A költségelven bérbe adott lakások száma is több, mint kétszeresére 521 db-ra nőtt, így a kitűzött cél teljesült.

4.6.) A Szociális Foglalkoztatóban dolgozók teljes foglalkoztatásának megvalósítása, illetve fenntartása mellett a „több-lábon-állás” fokozatos megteremtése, a meglévőkön túlmenően újabb megbízások felkutatása, és – amennyiben központilag lehetővé válik – az új támogatási rendszerbe való bekapcsolódás.

A teljes, állandó foglalkoztatás megvalósítása, a fizikai állományú foglalkoztattak betanított munkával történő folyamatos ellátása, a „több-lábon-állás”, mint cél ezidáig teljesült, a munkák rendszeres jellegűek. Pályázat útján történő központi költségvetési támogatáshoz az Újpesti Szociális Foglalkoztatónak, mint önkormányzati költségvetési szervnek továbbra sem nyílt lehetősége hozzájutnia. Így egyelőre, kizárólag a nettó finanszírozás szinten tartása valósult meg, viszont sikerült növelni a saját bevételek volumenét, a partnerkapcsolatok bővülése, szélesedése következtében.

4.7.) A szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló 23/2003 (VII. 16) számú önkormányzati rendelet felülvizsgálata. Ennek keretében – a rendelkezésre álló források figyelembe vétele mellett – a gyógyszerutalványra vonatkozó

jogosultsági feltételek további enyhítése, különös tekintettel a 80. életévüket betöltő újpesti lakosokra.

A hivatkozott rendelet átfogó felülvizsgálatra került és az Sztv.-ből fakadó jogalkotási kötelezettséggel összhangban a Képviselő-testület 2013 novemberében egy teljesen új rendeletet alkotott, a korábbi pedig hatályon kívül helyezte. A szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló 43/2013 (XI. 2) önkormányzati rendeletben a gyógyszerutalványra vonatkozó szabályozás is jelentősen módosult. A jogalkotó célja elsősorban az volt, hogy az ehhez az ellátáshoz kapcsolódó számos visszaélést megszüntesse. A korábban megfogalmazott célkitűzésekkel összhangban az időskorúak járadékában részesülő személyekre kedvezőbb feltételek vonatkoznak.

Az Sztv. 2015-ben hatályba lépő módosulásai újabb jogalkotási kötelezettséget róttak az Önkormányzatra, ezért a 43/2013 (XI. 2) önkormányzati rendeletet is felül kellett vizsgálni, és a nagy számú módosítási szükséglet miatt a Képviselő-testület új rendeletet fogadott el a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról 10/2015 (II. 28.) számmal, egyúttal hatályon kívül helyezte a korábbi, azonos című jogszabályt.

4.8.) Az Újpesti Babaköszöntő Program bevezetéséről szóló 37/2011. (XII. 19.) számú önkormányzati rendeletben meghatározott támogatás további biztosítása Újpest lakossága számára.

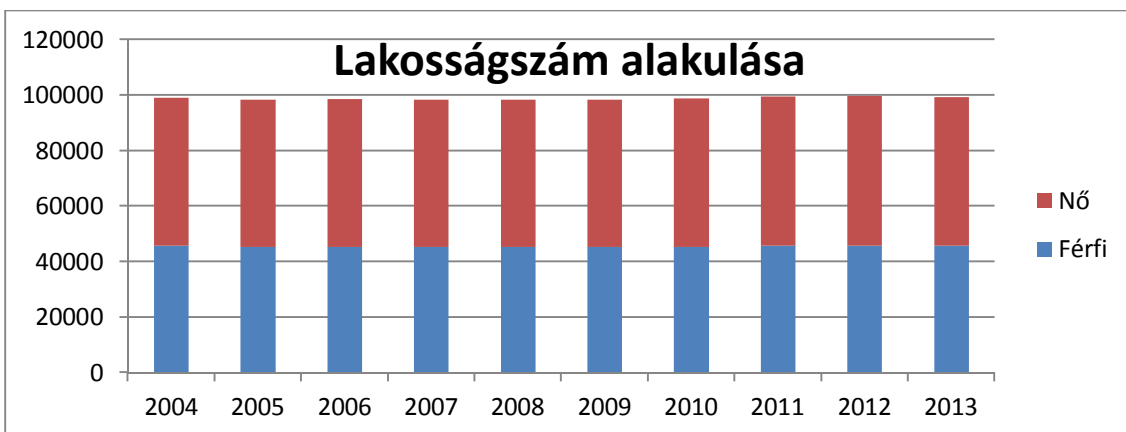
Az Önkormányzat költségvetési helyzete lehetővé tette, hogy a tárgyidőszak során továbbra is biztosításra kerüljön a gyermeket vállaló családokat segítő 12.000,-Ft értékű ajándékcsomag. 2012-ben 546, 2013-ban pedig 632 gyermek részesült ebben a támogatási formában.

II. FEJEZET

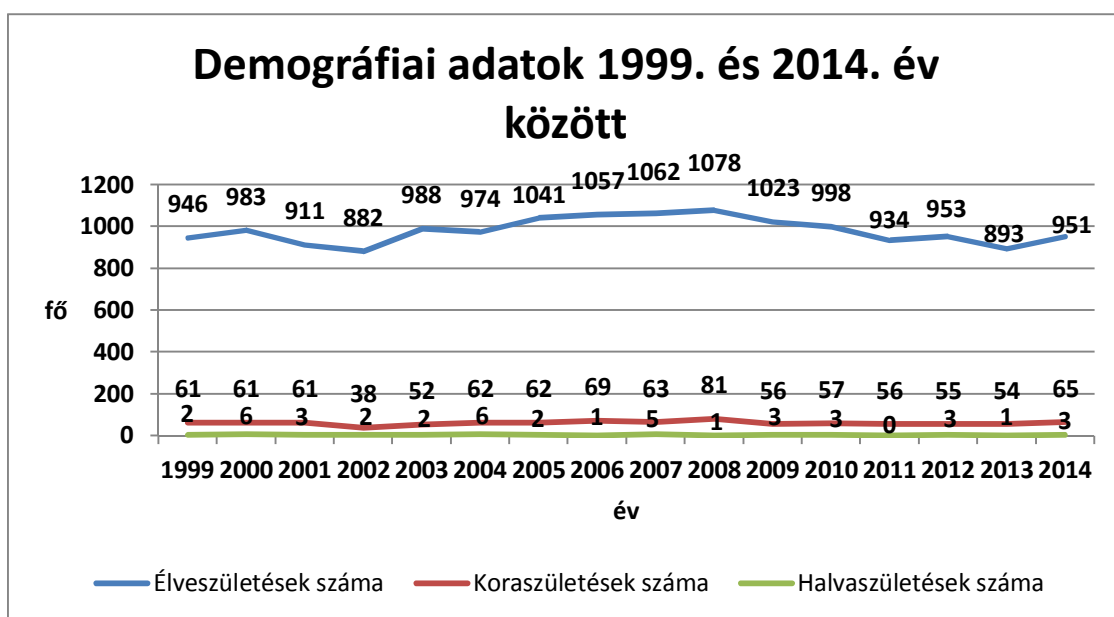
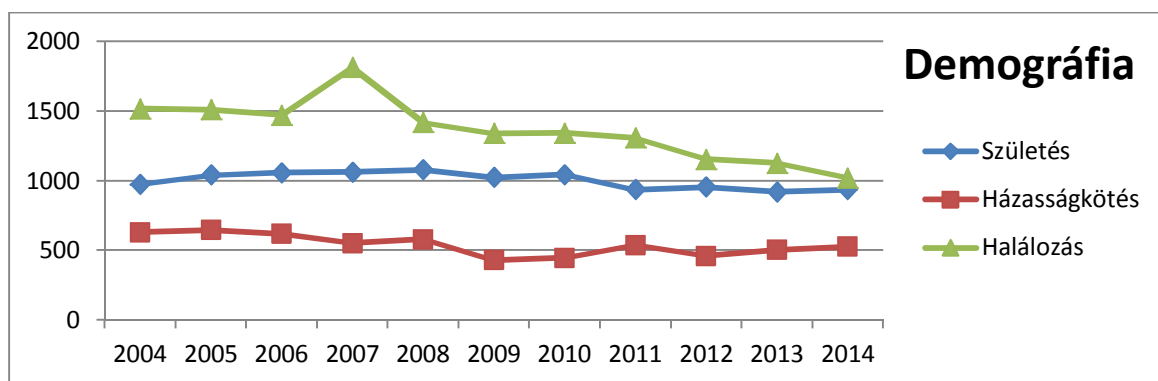
1. Általános Helyzetértékelés

Az alábbiakban táblázatokban és grafikonokban részletesen ismertetett adatok alapján Újpest lakosság száma az elmúlt évtizedben lényegesen nem változott, megközelíti a 100 ezer főt. A születések száma az elmúlt három évben sajnálatosan elmarad az előző évek adataitól, ugyanakkor öröndetes jelenség, hogy a halálozások száma is folyamatosan csökken. Ebből azonban az is következik, hogy – a Főváros egészéhez hasonlóan – Újpest lakosságának átlagéletkora is egyre magasabb, bár a budapesti átlaghoz képest Újpest továbbra is fiatal kerületnek számít. Mivel a szociális ellátórendszer ügyfélkörének jelentős hányadát teszi ki az időskorú lakosság, az egyes ellátástípusok biztosítása során fokozott figyelmet kell szentelni az időskorúak számának és az összlakosságon belüli arányának a növekedésére, speciális igényeik kiszolgálására. Rendkívül örömteli ugyanakkor, hogy 2014-ben nőtt a születések és a házasságkötések száma, továbbá jelentősen csökkent a halálozások száma.

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Férfi	45745	45325	45411	45319	45215	45228	45425	45865	45893	45706	45932
Nő	53322	52976	53107	53062	53159	53174	53375	53662	53891	53663	53868
Összes	99067	98301	98518	98381	98374	98402	98800	99527	99784	99369	99800

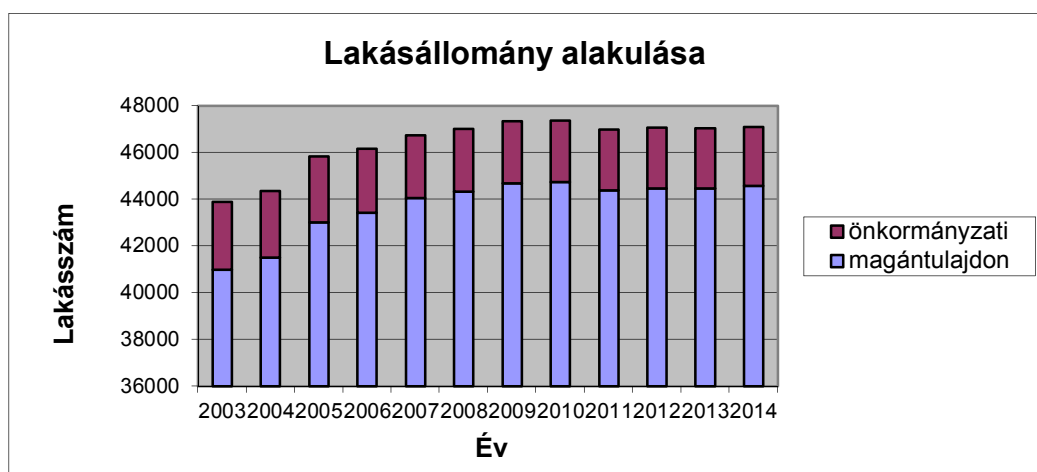
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Születés	974	1041	1057	1062	1078	1023	1043	934	953	920	93
Házasságkötés	629	646	617	552	578	429	445	537	460	502	525
Halálozás	1516	1509	1470	1814	1419	1339	1343	1308	1153	1125	1020

2. Lakáshelyzet, önkormányzati lakásgazdálkodás

2.1.) A lakásállomány alakulása:

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
magántulajdon	40983	41516	43028	43425	44072	44337	44701	44736	44389	44485	44479	44575
önkormányzati	2927	2860	2824	2754	2678	2682	2641	2628	2618	2591	2565	2527
összesen	43910	44376	45852	46179	46750	47019	47342	47364	47007	47076	47044	47102

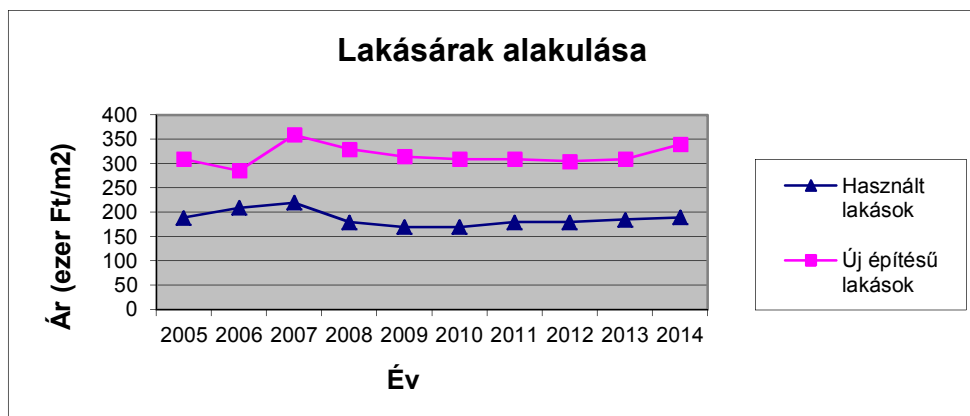

Míg a 2008-as pénzügyi válságot megelőzően Újpest egyike volt azon három fővárosi kerületnek, amelyekben a legnagyobb mértékben épültek új lakások (2001 és 2005 között a Budapesten épült lakásoknak a 8,2%-a Újpesten épült)², addig a gazdasági válság hosszú távú kihatásaként a magánérből történő lakásépítések száma – az országos tendenciákkal megegyezően – jelentősen visszaesett, szinte a nullára redukálódott. A tárgyidőszakban Újpest lakásállományában nem következett be lényeges változás. E tekintetben a 2014-es esztendőben figyelhető meg pozitív elmozdulás. Az Önkormányzat költségvetése ugyancsak nem tette lehetővé, hogy lakások építésére biztosítson forrásokat. Ezzel szemben viszont több bérlő élt az Önkormányzat nyújtotta fizetési kedvezményekkel és megvásárolta korábbi bérleményét, így az önkormányzati tulajdonban lévő lakások száma és a teljes lakásállományhoz viszonyított aránya tovább csökkent.

2.2.) Az ingatlanárak alakulása:

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Használt lakások	181	183	189	210	220	180	170	170	180	180	185	190
Új építésű lakások	237	255	310	286	360	330	315	310	310	305	310	340

² Újpest Integrált Városfejlesztési Stratégia - 2008

Az ingatlanárak tekintetében ugyancsak stagnálás mutatkozik. A 2011-es állapotokhoz képest megállt az ingatlanárak csökkenése, sőt 2013 végén és 2014-ben már emelkedés is tapasztalható. Az ingatlanpiacot továbbra is a kínálat túlsúlya jellemzi. Az, hogy az árak csökkenése megállt, elsősorban a devizahiteles lakástulajdonosoknak nyújtott kormányzati kedvezményekkel magyarázható. A jelentős tartozásokkal küzdő tulajdonosok számára megkönnyebbülést jelentett a kilakoltatások törvényi felfüggesztése, az árfolyamgát kiszélesítése, valamint a devizahitelek forintra történő átváltása, így az eladási kényszer oldódott. A használt ingatlanok piacára – éppen a további kormányzati mentőcsomagok iránt táplált várakozások miatt – a kiváras volt jellemző. Azzal, hogy az új lakások építése drasztikusan visszaesett, valamelyest szűkült az ingatlankínálat, ami szintén az árak csökkenése ellen hatott.

2.3.) Újpest Önkormányzatának lakásgazdálkodási tevékenysége

Az Önkormányzat Képviselő-testülete 2011. december 15-i ülésén rendeletcsomagot fogadott el, amellyel újraszabályozta a korábbi lakásgazdálkodási tevékenységet. Megalkotta az Önkormányzat tulajdonában lévő lakások bérbeadásának szabályairól és a bérleti jogviszony feltételeiről szóló 39/2011. (XII. 19.)-, és az Önkormányzat tulajdonában álló lakások lakbérének mértékéről szóló 40/2011. (XII. 19.) önkormányzati rendeleteket, valamint módosította a lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek elidegenítéséről szóló 7/1994. (V. 4.) és a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló 23/2003. (VII. 16.) önkormányzati rendeleteket. Az új jogszabályi előírások 2012. január 1-jén, illetve 2012. március 1-jén léptek hatályba, hatásukat tehát éppen a tárgyidőszakban fejtették ki.

E rendeletekkel az Önkormányzat, összhangban a „Hajrá Újpest Városfejlesztési Program”-ban megfogalmazott irányokkal, valamint a lakásbérlok körében 2011-ben elvégzett széleskörű felmérés tapasztalataival, a korábbi bérlakás-gazdálkodási rendszer átfogó megújítását kívánta elérni. A módosítások legfontosabb elemei a kiszámíthatóság, az igazságosság, a fenntarthatóság és a rászorultsági elv érvényesítése a lakásgazdálkodásban.

Ennek keretében a jogszabályok a korábbinál sokkal pontosabban rögzítik a lakásbérbeadás lehetséges jogcímeit, különösen a szociális helyzet alapján történő bérbeadás feltételeit. A jogállamiság egyik kiemelkedően fontos alapelveként, a jogbiztonságnak az érvényre juttatása érdekében hatályos rendeleteinkben elhatárolásra kerültek a döntési hatáskörök, továbbá tételesen megjelennek a döntéshozó által gyakorolható méltányosság lehetséges szempontjai és határai. A korábban a Népjóléti és Lakásügyi Bizottság által kimunkált és a gyakorlatban néha kiszámíthatatlanul érvényesülő jogviszonyrendezési eljárások szintén jogszabályi formát

öltöttek. A bérlakásgazdálkodás fenntarthatósága érdekében jelentősen bővült a lakásoknak a nem a szociális helyzet alapján történő bérbe adásának a lehetősége. A lakbérrendszer átalakításával és a piaci alapú bérbe adások számának növekedésével a lakásgazdálkodás már korántsem jelent akkora teherterét a költségvetés számára, mint a korábbi esztendőben, a beszedett bérleti díjak mértéke évről évre nő és a tárgyévi beszedési arányok is javulnak, ennek eredményeként sem 2014-ben, sem 2015-ben nem volt szükség a lakbérek emelésére – még az infláció mértékéig sem.

Ugyan a korábbi, a tényleges fenntartói költségektől messze elmaradó bérleti díjak emelésre kerültek, az Önkormányzat a rászorulóknak részére egy többlépcsős támogatási rendszert vezetett be. A szociális helyzet alapján bérbe adott lakások bérlőinek jelentős hányada a bérleti díjból 30%-os lakbérkedvezményben részesül, továbbá kibővült a lakbértámogatásra jogosultak köre is. (2012-ben 690 család, míg 2013-ban 660 család vehette igénybe a lakbérkedvezményt, amely a jogosultak részére összesen évente több mint 15,5 millió forintos kedvezményt jelentett. Az, hogy a támogatottak túlnyomó többsége alanyi jogon, a lakás minősége alapján vehette igénybe a lakbérkedvezményt azt igazolja, hogy a jogalkotó helyesen mérte fel a rászorultak körét.)

Míg a 2012-es esztendő a lakásgazdálkodásban az átfogó változások éve volt, addig a 2013-as és a 2014-es a konszolidáció idejének tekinthető. Három év távlatából kijelenthető, hogy a rendeletek meg tudtak felelni a kitűzött céloknak. A mindennapi gyakorlatban felmerülő kérdésekre adandó válaszok egyértelműen levezethetők a jogszabályokból, jogértelmezési viták nem merültek fel. Az eredeti jogalkotói szándékok megvalósulását is jól szolgálják a jogszabályok, a néhány kivétel esetében a Képviselő-testület elvégezte a szükséges módosításokat. A bérlők döntő többsége is elfogadta a változásokat, még a lakbérek mértékének növekedése sem váltott ki jelentős tiltakozást, mert belátták a korábbi rendszer igazságtalan voltát, és a rászorulóknak nyújtott kompenzációkkal szinte mindenki eleget tudott tenni fizetési kötelezettségeinek (ezt igazolja az UV Újpesti Vagyonkezelő Zrt. közel 97%-os lakbér-beszedési mutatója). Egyre jobban tudatosult a bérlőkben az is, hogy a lejáró bérleti szerződések megújítását időben, a lejárat előbb legalább 30 nappal, kell kezdeményezniük, bár ez a gondosság még mindig nem általános, és sok felesleges nemperes lakáskiürítési eljárás (és ezek költségei) elkerülhető lenne a felelősségteljesebb bérlői magatartással.

2.4.) Az önkormányzati lakásgazdálkodás szervezetrendszere

Az önkormányzati tulajdonban lévő, valamint az Önkormányzat által a 100%-os tulajdonában lévő vagyonkezelő társaságába, az UV Zrt.-be korábban apportált lakásokkal kapcsolatos gazdálkodás több szervezet (Önkormányzat, UV Zrt., Gazdasági Intézmény) összehangolt munkájaként valósul meg. A tulajdonosi részjogosítványok és kötelezettségek közül a rendelkezési jogokat (bérbeadás, szerződés hosszabbítás, értékesítés) jellemzően az Önkormányzat gyakorolja, és a méltányossági kérelmeket (részletfizetés, bérleti jogviszony rendezése) is az Önkormányzat bírálja el. A hatályos szabályozás szerint a 24 hónapnál hosszabb távú részletfizetésre és a lakásbérleti jogviszonyok rendezésére irányuló kérelmek, továbbá az új lakáskérelmek elbírálása a Népjóléti és Lakásügyi Bizottság hatáskörébe tartozik. A Gazdasági és Pénzügyi Ellenőrző Bizottság jelöli ki az elidegeníthető ingatlanok körét, valamint dönt a lakásbérleti jogviszony pénzügyi térítés ellenében történő megszüntetéséről. A Polgármester hatáskörébe tartozik a szerződésszerűen teljesítő bérlők hosszabbítási kérelmeinek elbírálása, döntés az egyedi lakásvásárlási ügyekben, rövidebb futamidejű részletfizetés engedélyezése, valamint egyes a jogszabályok alapján egyértelműen eldönthető kérelmek (befogadás, albérlésbe adás, bérlőtársi jogviszony létesítése, lakáscsere)

intézése. A bizottsági előterjesztések és a polgármesteri döntés előkészítése a Polgármesteri Hivatal Lakásügyi Osztályának feladata. A kiadmányozásra vonatkozó szabályozás értelmében a döntések jelentős részében a Lakásügyi Osztály vezetője jogosult a kiadmányozásra. A Lakásügyi Osztály 7 főből áll (1 osztályvezető, 1 osztályvezető-helyettes, 4 ügyintéző, 1 munkaszerződéssel foglalkoztatott adminisztrátor).

A Lakásügyi Osztály ügyiratforgalma*

	2011. év	2012. év	2013. év	2014. év
Főszám iktatás	1690	1919	2089	1947
Alsószám iktatás	5023	4339	6768	7090
Összesen:	6713	6258	8857	9037

* ezek a mutatók nem tartalmazzák a közvetlenül a Polgármesternek, vagy a hatáskörrel rendelkező népjóléti alpolgármesternek címzett, lakásügyi tárgyú kérelmeket

Az UV Zrt. közszolgáltatási szerződés keretében ellátja az Önkormányzat és az UV Zrt. tulajdonában lévő lakás és nem lakás céljára szolgáló ingatlanok, az intézményi, hivatali és egyéb célra szolgáló ingatlanok ingatlanüzemeltetési és fenntartási feladatait. Az éves közszolgáltatási tervben meghatározottak szerint gondoskodik az ingatlanok teljes körű vagy részleges üzemeltetéséről, műszaki fenntartásáról, és az ehhez kapcsolódó karbantartásról, valamint felújításról. Az ideiglenes vagy hosszabb távon nem hasznosított vagy hasznosítható ingatlanokkal kapcsolatos feladatok vonatkozásában évente egyszer javaslatot dolgoz ki az Önkormányzat felé a felújítási és karbantartási munkákra. Az UV Zrt. gondoskodik továbbá a lakások piaci alapon történő hasznosításáról.

Újpest Önkormányzatának Gazdasági Intézménye az intézményi szolgálati lakások vonatkozásában látja el – hasonlóan az UV Zrt.-hez – az üzemeltetési, karbantartási feladatokat.

2.5.) Lakáskérelmek

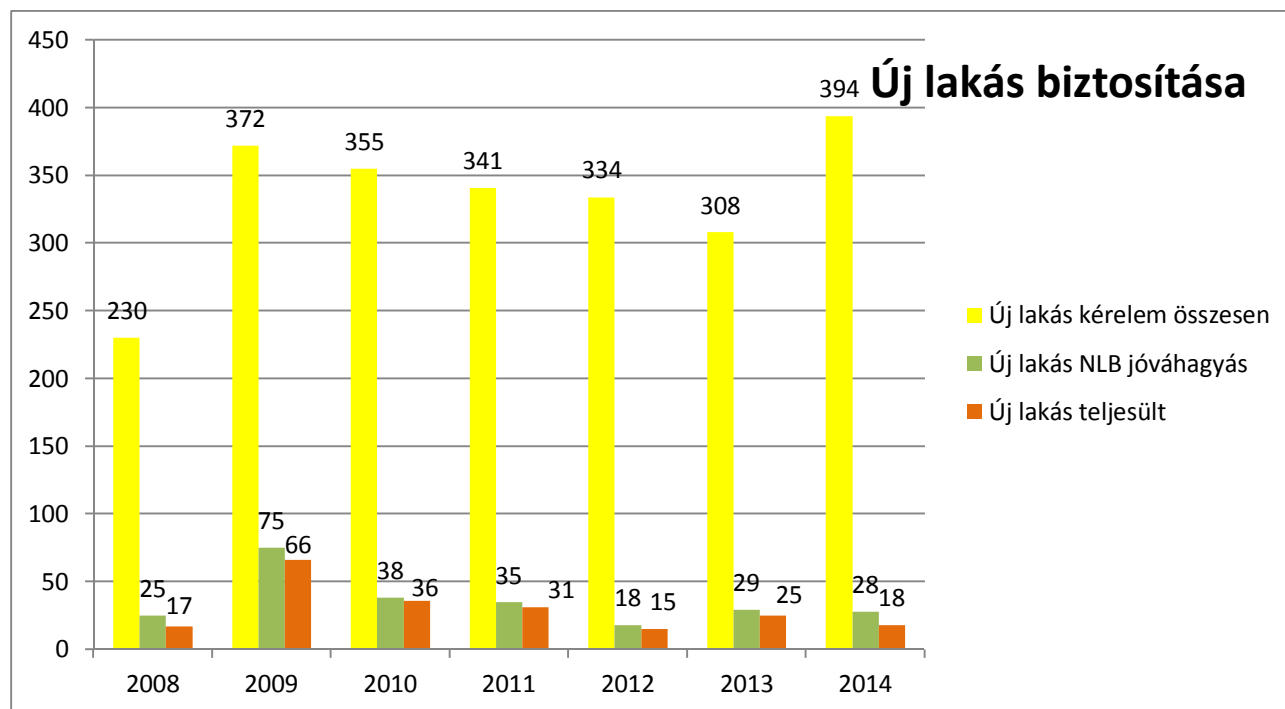
Az Önkormányzat lakásügyi tevékenységének továbbra is jelentős hányadát teszi ki azon kérelmek elbírálása, amelyekben önkormányzati lakás bérbe adását kérik, vagy a már önkormányzati lakásban élők szeretnék másik lakást bérelni. A cserelakás iránti kérelmek nagyobb részében a lakás alapterülete nem felel meg a bentlakók igényeinek, családok felbomlása, vagy a felnövő gyermekek elköltözése miatt a lakásban maradó bérlő számára túl „nagy” és nehezen fenntartható lesz a lakás, ezért szeretne kisebbbe költözni, vagy éppen ellenkezőleg, a család gyarapodása révén „kinövi” a korábban megfelelő méretű bérlémenyt. A csereigények másik indoka műszaki természetű: a régi építésű, gazdaságosan fel nem újítható lakások egészségkárosító volta miatt nyújtanak be másik lakás bérbe adására vonatkozó kérelmet. A lakás műszaki állapotával kapcsolatos kifogások jellemzően szubjektívek, gyakran eltérő a bérlő és a bérbeadó álláspontja a kifogásolt probléma súlyáról, kiváltó okairól és a felelős személyéről.

A 2013-as esztendő végén az Önkormányzat tárgyalásokba kezdett a Habitat for Humanity szervezettel arról, hogy Újpesten élő hajléktalanok számára lakást biztosítson. A Budapesten és egész Magyarországon újszerű ún. „housing first”, „elsőként lakhatást” projekt keretében végül 5 lakást adott bérbe az Önkormányzat három egyedülálló személy és két élettársi kapcsolatban élő olyan pár részére, akik korábban Újpesten a Duna árterében hajléktalanként éltek, és otthonukat elmosta a 2013-as nagy áradás. A projektben szereplő személyeket a Hálózat Alapítvány választotta ki, és a társadalomba történő teljes értékű

visszailleszkedésüket mind az Alapítvány, mind pedig a Családsegítő Szolgálat munkatársai intenzív szociális munkával segítik. A Habitat for Humanity választotta ki a ténylegesen bérebe vett ingatlanokat az Önkormányzat által felajánlott lakásokból, továbbá – németországi anyaszervezete támogatásával – fel is újította azokat. Ez a program – újszerűsége mellett – sikeressége esetén kiváló példája és ösztönzője lehet a különböző intézmények összehangolt és eredményes tevékenységének, ezért 2015-ben az Önkormányzat a program bővítéséről döntött.

A lakáskérelmek számának alakulása:

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	<u>Összegzés (7 év):</u>
Új lakás kérelem összesen	230	372	355	341	334	308	394	2334
NLB jóváhagyás	25	75	38	35	18	29	28	248
Teljesült	17	66	36	31	15	25	18	208
Cserelakás iránti kérelem összesen	53	57	41	26	46	41	28	292
Cserelakás NLB jóváhagyás	23	31	23	13	30	24	11	155
Cserelakás biztosítása teljesült	16	28	18	10	25	16	6	119
Jogviszonyrendezés cserelakás biztosításával (NLB határozat)	6	15	8	13	15	15	10	82
Jogviszonyrendezés cserelakás biztosításával teljesült	5	8	5	11	10	6	4	49

A statisztikai adatok azt mutatják, hogy az Önkormányzathoz benyújtott új lakás bérbé adása iránti kérelmek száma 2009-től évről évre csökkent, majd 2014-ben ismét emelkedett. A Népjóléti és Lakásügyi Bizottság átlagosan ezen kérelmek 10%-át bírálta el pozitívan, ám minden évben előfordul, hogy az Önkormányzat nem tud olyan lakást felkínálni, amely kielégíti a kérelmező igényeit. Gyakran a felújítási költségek viselését nem vállalja az, akinek a kérelmét támogatta a Bizottság, vagy időközben más módon rendeződik a lakhatása, ezért visszavonja a kérelmet. A képet árnyalja, hogy az önkormányzati döntés alapján szociális vagy költségelvtű lakbérrel bérbé adott lakások mellett, az UV Zrt. 2011 óta évente növekvő számban ad bérbé piaci alapon lakásokat (2011-ben 11 db, 2012-ben 77 db, 2013-ban 112 db, 2014-ben 106 db).

A Népjóléti és Lakásügyi Bizottság jóval nagyobb arányban bírálta el pozitívan a másik lakás bérbé adására irányuló kérelmeket (több, mint 50%), ugyanakkor itt a tényleges teljesülési mutatók a bizottsági döntésekhez képest rosszabbak. Ennek az a magyarázata, hogy azok, akik már önkormányzati lakásban élnek – a korábbi kérelmük és az Önkormányzat pozitív döntése ellenére is – sokkal nehezebben adják fel a megszokott otthonukat, a költözéssel, lakásfelújítással járó konkrét nehézségek láttán visszalépnek. Jellemző, hogy azok, akik a lakásuk magas fenntartási költségei miatt kisebb lakás bérbé adását kérték, a felajánlott lakás ismeretében a megszokott komfortérzet elvesztésétől való félelmükben gondolják meg magukat. Hasonló a helyzet azoknál, akiknek a lakásra keletkezett tartozás miatt felmondásra került a lakásbérleti jogviszonyuk, és a Bizottság – a jövedelmi adatok alapján – kisebb lakás bérbé adásáról döntött, nem látva esélyt, hogy az általuk lakott lakás fenntartási költségeit viselni tudják, és a tartozásokat is törlesztik. A komfortfokozat miatti visszalépés, vagy a szűkösebb lakhatási körülmények elfogadása helyett, sokszor ezek a bérlők családi segítséggel, vagy olykor – helytelenül – bankhitel révén, erőn felül törlesztik adósságaikat, és mindent elkövetnek azért, hogy a korábbi lakásukra köthessenek ismételten bérleti szerződést, és nem költöznek be a felajánlott cserelakásba.

2.6.) Lakáspályázatok

2012 és 2014 között – a korábbi évekhez hasonlóan – az Önkormányzat kizárólag a **fiatalok garzonházában** év közben megüresedett lakások bérleti jogának elnyerésére hirdetett meg pályázatot. A fecskéhazi jelentős fluktuáció ugyanakkor 2012-ben két pályázat kiírását tette lehetővé. A június hónapban elbírált hirdetésre 10 érvényes és 2 érvénytelen pályázat érkezett, és a Népjóléti és Lakásügyi Bizottság 9 nyertest és egy tartalékot jelölt meg. A második kiírásakor 7 érvényes pályázat született, amelyből egyet még az elbírálás előtt visszavontak. A bizottság 5 nyertest hirdetett, egy pályázó részére pedig nem kívánt lakást bérbé adni. Összességében a tárgyév során 15 házastársi, illetve élettársi kapcsolatban élő fiatal pár nyert elhelyezést a fiatalok garzonházában.

2013-ban ugyancsak 2 pályázatot írt ki az Önkormányzat. A május hónapban elbírált hirdetésre 16 érvényes és 5 érvénytelen pályázat érkezett, és a Népjóléti és Lakásügyi Bizottság 13 nyertest és egy tartalékot jelölt meg. A második kiírásakor 12 érvényes és 3 érvénytelen pályázat született. A bizottság 6 nyertest hirdetett. Összességében a tárgyév során 20 házastársi, illetve élettársi kapcsolatban élő fiatal pár nyert elhelyezést a fiatalok garzonházában.

2014-ben az év végén, decemberben került kiírásra a pályázat 3 lakásra. A pályázat elbírálásáig további két lakás megüresedett. Összesen 16 pályázat benyújtására került sor, amelyekből 9 volt érvényes. A Bizottság végül öt 5 nyertest és további 2 tartalékot hirdetett. Utóbbiak részére a 2015 év folyamán megüresedő lakásokat kell felajánlani.

2.7.) Lakáshitelek támogatása

A Népjóléti és Lakásügyi Bizottság az átmenetileg nehéz helyzetbe került családok lakáshitel-törlesztéseinek támogatásáról szóló 25/2009. (X.01.) számú rendelet alapján 2012-ben háromszor hirdetett pályázatot az elnyerhető önkormányzati támogatásra, és bírálta el a beérkezett igényeket. Az előző esztendőhöz képest, amikor 85 család nyújtott be pályázatot, 2012-ben mindösszesen 23 család kívánt élni a felkínált segítséggel. Különösen szembetűnő az évközi folyamatos visszaesés, míg ugyanis az első kiíráskor 13-an, a másodikon pedig 7-en pályáztak, az utolsó alkalommal már csak 3 kérelem érkezett.

Az érvényes pályázatok száma 7 – 7 – 2 bontás szerint alakult. Az érvényesen pályázók közül a Bizottság – az előző évi 48-hoz képest – 15 jogosult részére állapított meg támogatást (mindenkinek hat hónapos időtartamra) összesen 1.770.000,-Ft értékben, így az átlagos támogatás 19.667,-Ft/hó volt. A költségvetésben a tárgyévre elkülönített 10 millió Ft-os előirányzat nemcsak, hogy fedezte az igényeket, hanem jelentősen meg is haladta azokat.

Az érdeklődés visszaesése elsősorban azzal magyarázható, hogy a központi kormányzati intézkedések már jóval hatékonyabb segítséget nyújtottak a lakáshitel miatt nehéz helyzetbe került családoknak, mint a rendelet szerinti önkormányzati támogatás. Volt olyan nyertes pályázó, aki visszalépett a támogatási szerződés megkötése előtt és jelezte, hogy inkább az árfolyamgát lehetőségével kíván élni.

A fenti folyamatot érzékelve a 2013-as esztendőről szóló költségvetésben a Képviselő-testület nem különített el előirányzatot a lakáshitelek támogatására, így pályázat kiírására sem kerülhetett sor. Az év során a lakosság részéről is csak egy-két olyan ügyfél volt, aki a rendelet szerinti támogatásról érdeklődött.

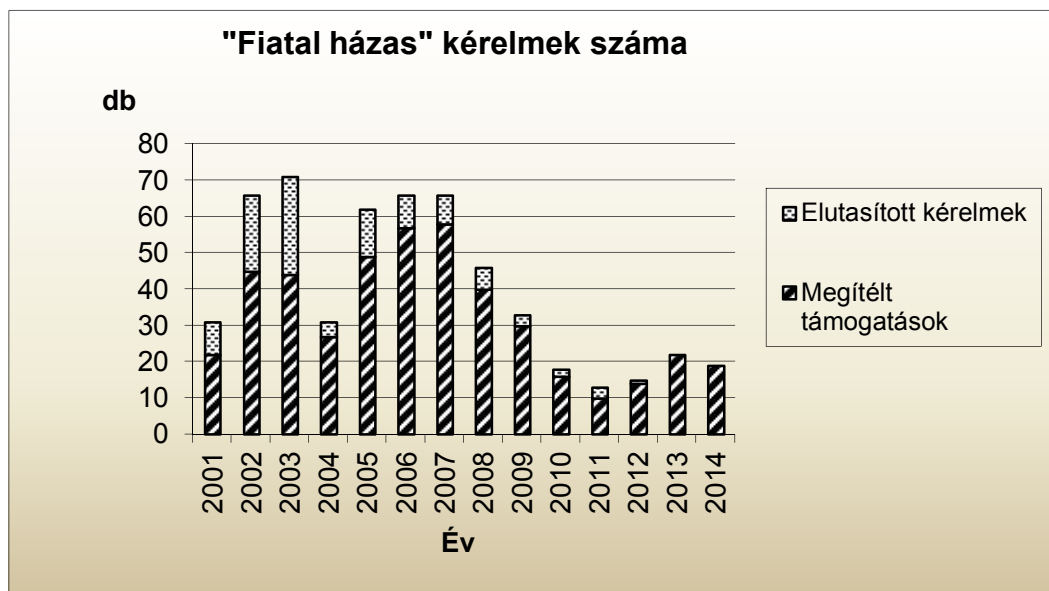
A Képviselő-testület 2013 decemberében – a szociális támogatásokról szóló új rendelet elfogadásával egyidejűleg – 2014. január 1-jei hatállyal hatályon kívül helyezte az átmenetileg nehéz helyzetbe került családok lakáshitel-törlesztéseinek támogatásáról szóló 25/2009. (X.01.) önkormányzati rendeletet.

2.8.) Fiatal házaspárok támogatása

Azok után, hogy 2012-ben – hosszú idő után először – minimálisan emelkedett az Önkormányzathoz benyújtott, lakásvásárlást segítő támogatás iránti kérelmek száma, 2013-ban ez a pozitív tendencia tovább folytatódott, olyannyira, hogy az eredeti költségvetési előirányzat nem fedezte az igényeket, így az év közben megemelésre került. A benyújtott 22 kérelemből mindegyik megfelelt a jogszabályi előírásoknak, így 22 fiatal házaspár az Önkormányzat segítségével önálló otthonot tudott magának teremteni. 2014-ben hasonló nagyságrendben éltek ezzel a támogatási formával.

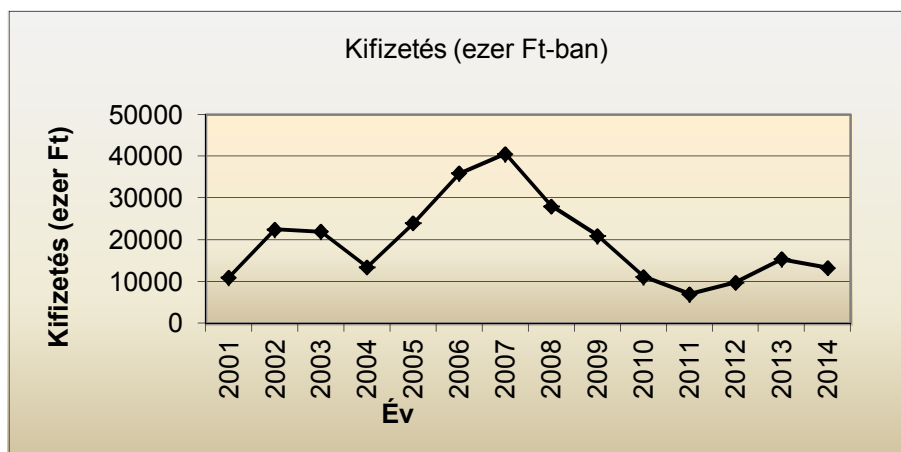
A biztató számok oka az lehet, hogy a tárgyidőszakban jelentősen mérséklődtek az ingatlan-hitelek kamatai. Magyarország Kormánya által 2011. december 6-án elfogadott, ugyancsak a fiatalok otthonteremtési esélyeit növelő, a lakásépítési támogatásról szóló 256/2011. (XII. 6.) kormányrendelet, valamint a lakáscélú támogatásokról szóló 12./2001. (I. 31.) Korm. rendelet módosításáról szóló 257/2011. (XII. 6.) kormányrendelet, e pozitív piaci változásokkal együtt fejthette ki jótékony hatását.

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Megítelt támogatások	22	45	44	27	49	57	58	40	30	16	10	14	22	19
Elutasított kérelmek	9	21	27	4	13	9	9	6	3	2	3	1	0	0

A kifizetett támogatások mértékének alakulása (ezer Ft-ban):

2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
11000	22500	22000	13500	24000	35900	40600	28000	21000	11200	7000	9800	15400	13300

2.9.) A lakbérkintlévőség kezelése

2003 óta, amikor az Önkormányzat és az UV Zrt. lakbér- és különszolgáltatási díj kintlévősége először haladta meg a 300 millió forintot, az Önkormányzat fokozott figyelmet szentel a lakbérkintlévőség kezelésének. Az első intézkedések a lakásbérleti jogviszonyok felmondásában és a lakáskiürítési eljárások megindításában öltöttek testet. A jogszabályi

előírások folytán ezen eljárások gyakran 2-3 évig is elhúzódnak, így csak 2005-2006 táján jutottak el a végrehajtási szakig. 2005-ben a Népjóléti és Lakásügyi Bizottság, valamint a Gazdasági Bizottság az adósok helyzetét javítandó olyan elvi döntéseket hozott, amelyekkel lehetővé vált a bérleti jogviszony rendezése vagy a lakás magánúton történő elcserélése a felmondást követően, továbbá az adósok – a tőketartozás rendezése esetén – mentesültek a késedelmi kamatok megfizetése alól. A fentiek együttes hatására 2005 és 2008 között sikerült lelassítani, illetve megfordítani a negatív tendenciát, a kintlévőségek mértéke valamelyest csökkent. E pozitív folyamatnak a gazdasági válság és emiatt számos bérlő munkanélkülivé válása vetett véget. Ugyanerre az időszakra tehető az is, hogy a Főtáv Zrt. és a DHK Zrt. a bérlők által meg nem fizetett távhőszolgáltatási díjak érvényesítésére bírósági eljárást kezdeményeztek az Önkormányzattal (UV Zrt.-vel) szemben, melynek eredményeként ezeket a díjakat a tulajdonos kénytelen volt a szolgáltató felé megfizetni, majd ennek érvényesítésére a bérlővel szemben újabb eljárást indítani. Mindezek együttes hatására a bérlők összes tartozása ismételen növekedni kezdett.

Számos bérlő esetében a tartozások kezelhetetlen nagyságrendűvé duzzadtak, amit sem részletfizetési kedvezményekkel, sem lakáscserével nem lehetett már megoldani, így velük szemben foganatosításra kerültek a lakáskiürítések. A már kilakoltatott bérlők tartozásainak érvényesítésére a végrehajtási eljárás az egyetlen lehetséges mód (itt már elenyésző a részletfizetési megállapodások aránya). Tekintettel arra, hogy az érintettek egy része elhunyt, másik jelentős csoportjuk pedig végrehajtás alá vonható vagyontárggyal vagy jövedelemmel nem rendelkezik, ezen követelések behajtása kétséges, és az idő előrehaladtával egyre valószínűtlenebb. 2009 óta egyre élesebb különbség mutatkozik a még önkormányzati lakásban lakó és a lakásukból kiköltöztetettek tartozásállománya között.

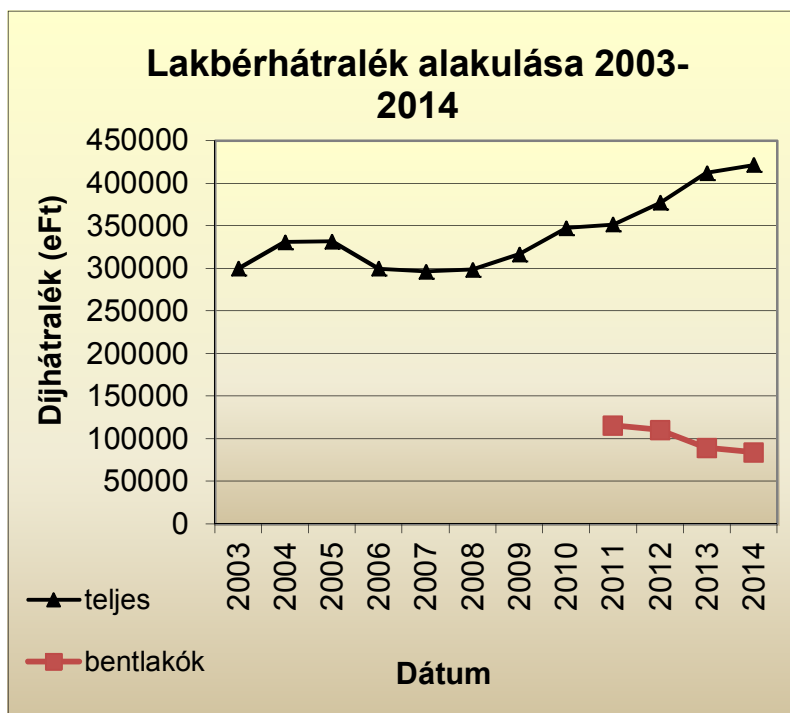
Az Önkormányzat által 2011-ben elfogadott rendeletcsomag szerint a lakások bérbe adása – a korábbi határozatlan időtartammal szemben - határozott időre történik, főszabály szerint egy évre, jogviszonyrendezési eljárásokban, vagy nagyobb tartozásra kötött részletfizetési megállapodások esetében pedig ennél rövidebb időtartamokra. A bérleti szerződések meghosszabbításának feltétele a bérlő szerződésszerű teljesítése. Ez a szabályozás jótékony hatással van a bérlők fizetési moráljára, ugyanakkor problémát jelent, hogy gyakran elfeledkeznek arról, hogy időben kezdeményezzék a bérleti szerződés meghosszabbítását. Mivel a bírósági végrehajtásról szóló törvény 60 napos jogvesztő határidőt szab arra, hogy a bérbeadó lejárt bérleti szerződés esetén nemperes lakáskiürítési eljárást kezdeményezzen, az UV Zrt. szükségszerűen megindítja a lakáskiürítési eljárást minden olyan lakáshasználóval szemben, akik ezalatt az időszak alatt nem újították meg a bérleti szerződésüket. Ezen eljárások jelentős adminisztrációs teherrel és végrehajtási költséggel járnak. Ez utóbbiak végső soron a bérlőket terhelik, ezért a fizetési fegyelem erősítése mellett azt is tudatosítani kell a bérlőkben, hogy a jogszerű lakáshasználat csak abban az esetben valósul meg, ha érvényes és hatályos bérleti szerződéssel rendelkeznek, ehhez pedig még a szerződés lejáratá előtt el kell járniuk annak meghosszabbítása érdekében. A felmerülő adminisztráció és annak költségei miatt az Önkormányzat és az UV Zrt. részéről is célszerű az ügyintézési gyakorlat átgondolása, egyszerűsítése, költséghatékonyabbá tétele.

2012-ben az UV Zrt. Szervezeti és Működési Szabályzatának módosításával a követeléskezelés hatékonyabbá tétele érdekében új szervezeti egységet hoztak létre, az Ügyfélkapcsolati Osztályt, a piaci alapú bérbe adásoknál pedig – a bérlők fizetőképességének vizsgálatára – partner monitoring rendszert vezettek be. Az új típusú követeléskezelési tevékenység szerint a friss hátralékkal rendelkezőknek első körös értesítésként automatikus SMS-eket küldenek, a fizetési határidő eredménytelen leteltét követő 4-5 napon belül. Ezt követően telefonos megkeresésekkel, majd felszólító levelek kiküldésével folytatódnak a hátralékkezelési feladatok. Ezután már a Jogi Osztály folytatja a behajtási feladatokat. A

követeléskezelési tevékenység eredményességét támasztja alá, hogy a kiszámlázott bérleti díjak egy hónapon belüli befizetése, azaz a tárgyhavi befizetési mutató javult a korábbi évekhez képest. Lakások esetében ez a mutató 2011. évben 60 % alatti értéken állt, 2012. évben 62,6 % volt, 2013-ban pedig már meghaladta a 66%-os arányt. Az összes kiszámlázott díjra vonatkozó beszedési mutató úgyszintén javult 96,87 %-ra, míg a 2012. évben csak 94,14 % volt.

2013-ban lezárultak a DHK Zrt. által az Önkormányzat és az UV Zrt. ellen távhőszolgáltatási díj tárgyában indított újabb peres eljárások, melynek eredményeként a szolgáltató felé az Önkormányzat 38 millió, a Vagyonkezelő pedig 4,5 millió Ft-ot fizetett ki a bérlők által 2011. december 31-ig felhalmozott hátralékokra (ezt követő időszaktól a tulajdonos már csak sortartó kezesként felel, így a szolgáltatónak előbb a bérlővel szemben kell végrehajtási eljárást lefolytatnia.)

Lakbérhátralék alakulása (ezer Ft-ban)		
	teljes	bentlakók
2003	300000	
2004	331001	
2005	331804	
2006	300036	
2007	296365	
2008	298657	205685
2009	316839	260572
2010	347506	213354
2011	351752	115546
2012	377480	110256
2013	412178	89064
2014	421732	83950

2.10.) Városrehabilitáció

Míg az 1990-es évek végén, a 2000-es évek elején Újpestet a nagyarányú lakásépítések, és ezzel párhuzamosan zajló ingatlanfejlesztések jellemezték, a gazdasági válság következtében a városrehabilitációs tevékenységek lelassultak, különösen, ami a fizikai beavatkozásokat illeti. Az építőipar megtorpanása mellett ez azzal is magyarázható, hogy Újpest lakásállománya a fővárosi átlagnál lényegesen fiatalabb, a lakások döntő többsége 1970 és 1989 között épült, és kevesebb, mint egyharmaduk épült csak 1970 előtt. A lakásépítések ideje egyben azt is eredményezi, hogy a lakásállomány legnagyobb hányada, több mint háromnegyede összkomfortos komfortfokozatú. Ugyanezen arányok már közel sem ilyen kedvezőek az önkormányzati lakásállomány tekintetében, ezeknek csak 44%-a összkomfortos, és még mindig 3,7%-ot tesznek ki a szükséglakások, jóllehet ezek meghatározó része üresen áll, és önállóan már nem kerül bérbe adásra.

Az újpesti lakhatási körülmények javítása érdekében az Önkormányzat – az állami támogatásokon túl – saját, pályázati úton elnyerhető forrást biztosít a panelos technológiával épült társasházak energiahatékonyságának növelésére. Ezen túlmenően az Integrált Városfejlesztési Stratégia 2008-ban már középtávú akcióterületként számolt a Rákospalota-

Újpest vasútállomás, valamint Újpest Városkapu térségének megújításával. E területek fejlesztésének szükségességét alátámasztották a 2011-es népszámlálási adatok, valamint a Budapest Főváros Közgyűlése által 2014-ben elfogadott Tematikus Fejlesztési Programok egyikének, a Szociális Városrehabilitációval foglalkozó tervnek a háttér tanulmányai is, amelyek krízisterületként definiálták ezen városrészeket. Az IVS az Újpest Városkapu térségének fejlesztését még összekapcsolta az Aquincumi-híd megépítésével és a körvasút sor meghosszabbításával. Ezeknek a projekteknek a megvalósulása egyelőre beláthatatlan időtartamra halasztást szenved. Ezt érzékelve az Önkormányzat Képviselő-testülete megbízta az ÉPÍT Zrt.-t, egy a terület rehabilitációjára vonatkozó alternatív terv és annak ütemezésének elkészítésével. A lehetséges beavatkozások hatékonyságát jelentősen csökkenti az, hogy a terület vegyes tulajdonban (állami, önkormányzati, magán) van. Az Önkormányzat vizsgálja annak lehetőségét, hogy – az építőipari vállalkozások élénkülő aktivitása mellett – Európai Unió pályázati forrásokat is bevonjon e területek szociális városrehabilitációja céljából.

2.11.) Jövőkép

A 2012-ben elfogadott Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció kissé borúlátó várakozásaival ellentétben, a lakásszektorban most lényegesen pozitívabb jövőkép látszik kirajzolódni. 2014-ben érzékelhetően magára talált az építőipar, érdemi és hatékony kormányzati segítséget kaptak a devizahitel tartozással küzdők, így enyhült a rajtuk lévő nyomás. Az építkezések újraindulásával, az értékesítési kényszer enyhülésével, valamint a rendkívül alacsony kamatozású lakáshitelek következtében normalizálódni látszik a lakás piac, az emberek újra fel mernek venni hiteleket a lakás megvásárlásához, ám azt sokkal racionálisabban, megfontoltabban teszik, mint a pénzügyi válság előtt. 2015-ben a kormány új pályázatot írt ki a panellakások energiahatékonyságának növelésére (fűtőkorszerűsítés, nyílászáró csere, szigetelés), valamint Európai Unió források állnak rendelkezésre szociális városrehabilitációra, aminek a stratégiai dokumentumait a Fővárosi Önkormányzat a kerületi önkormányzatokkal, minisztériumokkal és civil szervezetekkel konzultálva 2014-ben elkészítette.

Mindezek az ingatlanpiac élénkülését vetítik előre, amelynek Újpest is haszonélvezője lehet. Az Önkormányzat a saját tulajdonú ingatlanjai körében folytatni kívánja a 2011-ben megkezdett stratégiát annak érdekében, hogy a lakásgazdálkodás önfenntartó voltát elérje és megőrizze. A lakásbérbeadás valamint a fizetendő díjak méltányos és igazságos szabályozásán túl megoldandó feladat a jogcím nélküli lakáshasználatok arányának visszaszorítása, ezen belül különösen a bérleti szerződések időben történő meghosszabbítása, ezzel ugyanis nemcsak a jogszerűtlen állapot szűnik meg, hanem jelentősen csökkennek a bérlők költségei és az Önkormányzat, illetve az UV Zrt. adminisztratív terhei. Az önkormányzati lakásban élők lakásfenntartási költségeinek csökkentése érdekében kiemelt figyelmet szentel a korszerű, az energiahatékonyságot növelő felújításoknak, sőt a nem önkormányzati tulajdonú társasházak ilyen tartalmú beruházásait is támogatja. Az Önkormányzat változatlanul fenntartja a fiatalok otthonteremtését segítő programjait, és várhatóan a korábbi évekhez hasonló sikere lesz mind a fecskeházi lakásbérbeadásoknak, mind pedig a fiatal házaspárok első lakásvásárlását segítő, vissza nem térítendő támogatásnak. A lakásvásárlási kedv élénkülésével ez utóbbi támogatás iránt vélhetően nagyobb lesz az igény, mint korábban. Ugyanakkor az is valószínű, hogy az elkövetkező években mind a lakásárak, mind a banki kamatok növekedni fognak.

3. Foglalkoztatás, önkormányzati köz- és szociális foglalkoztatás

3.1) Általános foglalkoztatottsági helyzet

A Munkaügyi Központ adatai alapján, Újpesten a regisztrált álláskeresők száma kor, nem és iskolai végzettség szerinti megoszlása az alábbiak szerint alakult (a táblázat az év azonos időszakára, december hónapra vonatkozó adatokat tartalmazza):

Regisztrált álláskeresők száma, megoszlása		2010.		2011.		2012.		2013.		2014	
		3 363		3 276		2873		2607		2108	
		*5,13%		*5,05%		*4,45%		*4,07%		*3,31%	
		fő/hó	%	fő/hó	%	fő/hó	%	fő/hó	%	fő/hó	%
Nem	Férfi	1 652	49	1540	47	1314	46	1201	46	968	46
	Nő	1 711	51	1736	53	1559	54	1406	54	1140	54
Kor	18 - 25 év	336	10	362	11	333	11	285	11	245	12
	26 - 60 év	2 993	89	2893	88	2522	88	2264	87	1746	83
	60 év felett	34	1	21	1	18	1	58	2	116	5
iskolai végzettség	általános iskola, illetve anélkül	773	23	779	24	682	24	588	23	483	23
	szakiskola, szakmunkásképző, gimnázium, szakközépiskola, technikum	2287	68	2177	66	1850	64	1696	65	1316	62
	főiskola, egyetem	303	9	320	10	341	12	323	12	309	15
idő-tartam	<= 12 hónapja folyamatosan nyilvántartott	2657	79	2478	76	2161	75	1763	68	1506	71
	> 12 hónapja folyamatosan nyilvántartott	706	21	798	24	712	25	844	32	602	29

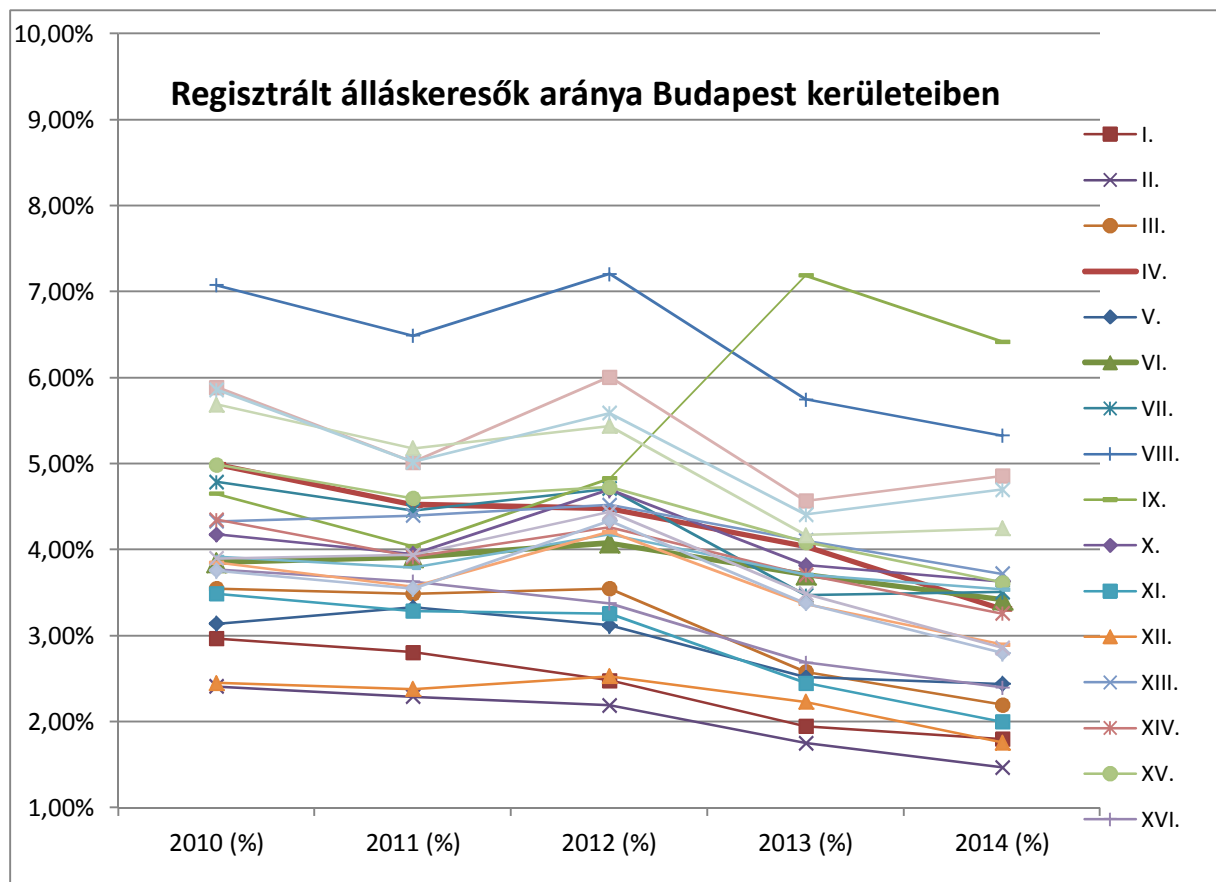
Az adatok alapján öröndetes jelenség, hogy a regisztrált álláskeresők száma évről évre csökken. Az álláskeresők korcsoport szerinti megoszlása gyakorlatilag változatlan. Megfigyelhető továbbá, hogy csekély mértékben ugyan, de növekedett azok aránya, akik felsőfokú végzettségük ellenére sem találtak megfelelő álláslehetőséget. 2014-ben végre megtört az a többéves tendencia, hogy a tartósan munkanélküliek aránya növekszik, ebben a körben különösen a 2012 és 2013 közötti 7%-os emelkedés volt riasztó.

Az abszolút számokat tekintve Újpest a fővárosi kerületek az első harmadban van, ami a legtöbb regisztrált álláskeresőt illeti. Ezt a kedvezőtlen statisztikai adatot azonban árnyalja, hogy Újpest lakosságszámát tekintve is az egyik legnagyobb fővárosi kerület. Az aktív korú lakossághoz viszonyított munkanélküliségi arány tekintetében Újpest a középmezőnyben foglal helyet. Különösen öröndetes, hogy Újpesten az 1000 lakosra jutó adófizetők aránya főváros-szerte az egyik legmagasabb.

Regisztrált álláskeresők Budapest kerületeiben az aktív korú népesség arányában										
Kerület	2010 (fő)	2010 (%)	2011 (fő)	2011 (%)	2012 (fő)	2012 (%)	2013 (fő)	2013 (%)	2014 (fő)	2014 (%)
I.	14892	2,97	14786	2,81	14584	2,48	14001	1,95	13922	1,8
II.	47738	2,41	47374	2,29	46980	2,19	47526	1,75	47298	1,47
III.	76364	3,55	75567	3,49	74763	3,55	76177	2,58	75449	2,2
IV.	65597	4,99	64839	4,52	64108	4,48	64467	4,04	63572	3,31
V.	16257	3,14	16275	3,33	16107	3,12	15733	2,52	15695	2,44
VI.	24447	3,85	24441	3,91	24381	4,08	25297	3,71	25376	3,42

VII.	38075	4,79	37679	4,46	37329	4,71	37456	3,47	36834	3,51
VIII.	47712	7,08	47558	6,49	47408	7,21	50789	5,75	50696	5,33
IX.	35903	4,65	35610	4,04	35950	4,83	39148	7,19	39045	6,42
X.	48331	4,18	48071	3,95	47715	4,7	50700	3,82	50038	3,63
XI.	76838	3,49	76847	3,29	75984	3,26	85944	2,45	87218	2
XII.	31721	2,45	31395	2,38	31151	2,53	30519	2,23	30170	1,76
XIII.	69328	4,33	69505	4,4	69383	4,52	75090	4,11	74909	3,72
XIV.	67763	4,35	67655	3,92	67544	4,26	73987	3,71	73801	3,26
XV.	50870	4,99	50445	4,6	50002	4,73	49928	4,09	49098	3,62
XVI.	43499	3,77	43128	3,63	42717	3,38	42901	2,69	42716	2,4
XVII.	55203	3,92	54832	3,79	54410	4,18	54030	3,71	53299	3,54
XVIII.	62268	3,85	62053	3,57	61704	4,21	61586	3,37	61015	2,9
XIX.	37797	3,76	37375	3,55	36971	4,34	37209	3,38	36632	2,8
XX.	40089	5,89	39736	5,02	39436	6,01	39909	4,57	39401	4,86
XXI.	49163	5,69	48656	5,18	47877	5,44	47824	4,17	47147	4,25
XXII.	32882	3,9	32634	3,94	32546	4,44	32514	3,49	32086	2,86
XXIII.	14211	5,86	14121	5,02	14031	5,59	13978	4,41	14184	4,7

forrás: KSH és Fővárosi Munkaügyi Központ

Az egyes települési önkormányzatok a foglalkoztatási helyzet javítása terén korlátozott eszközrendszerrel rendelkeznek. Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata az elmúlt esztendőben részben nagyberuházásokkal (Szakrendelő felújítása, új uszoda építése), valamint a helyi kis és középvállalkozások támogatásával, részben pedig közvetlen módon, közfoglalkoztatás útján igyekezett munkahelyeket teremteni az elsődleges és másodlagos munkaerőpiacon. A foglalkoztatás sajátos vetületét képezi továbbá a szociális foglalkoztató fenntartása.

3.2.) Közfoglalkoztatás

Az Önkormányzat 1995 óta szervez közfoglalkoztatást, melynek jogszabályi háttere folyamatosan változott/változik, ami a foglalkoztatási formák elnevezésében is nyomon követhető (közhasznú, közcélú, illetve közfoglalkoztatás).

Az Önkormányzat a közfoglalkoztatás keretén belül járul hozzá a munkanélküliség csökkentéséhez, segítve ezzel az aktív korúak ellátására való jogosultság egyik feltételének — az éves szinten minimum 30 nap munkaviszony — biztosítását. Ezért önkormányzatunk a jövőben is kiemelt feladatának tekinti a közfoglalkoztatás biztosítását és minél hatékonyabb megszervezését.

A rendelkezésre álló statisztikai adatokat figyelembe véve előtérbe kell helyezni a fokozottan hátrányos helyzetben lévők (azok, akik iskolai végzettséggel, szakmával, jól használható tudással nem rendelkeznek, életkorukat tekintve pályakezdők, illetve közel állnak a nyugdíjkorhatárhoz, valamint akik már régóta munkanélküliek, mentális-, és egészségi állapotuk megromlott, de még nem megváltozott képességű munkavállalók.) foglalkoztatását, akik az elsődleges munkaerő piacon nem találnak állást.

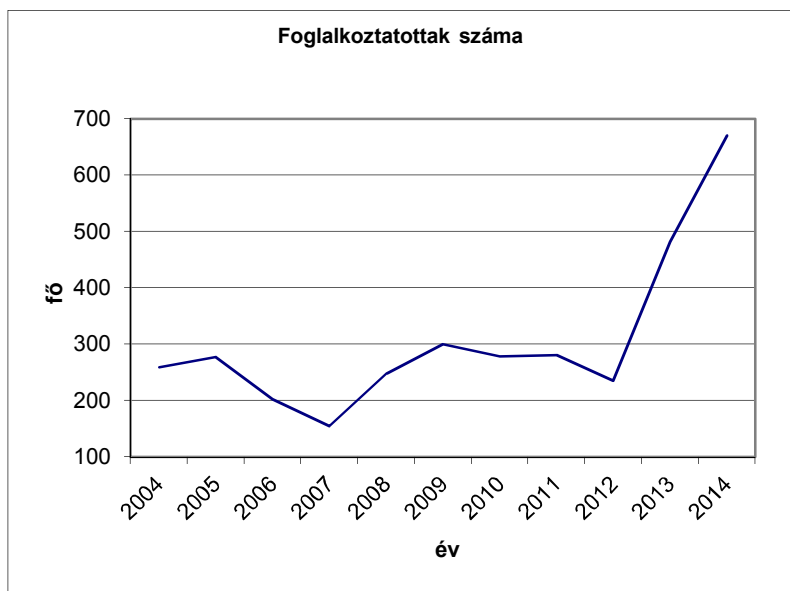
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
foglalkoztatottak száma*	259	278	203	155	248	300	279	281	236	482
munka-viszonyban töltött idő (nap)	43 547	50 734	38 980	35 910	36 457	32 891	52 563	24 279	33 182	32 281
átl. foglalkoztatási idő (nap)	168	183	192	240	147	86	187	86	141	67
fogl. időtartama: <30 nap	1	4	1	3	26	45	6	16	9	58
fogl. időtartama: 31 - 90 nap	91	81	48	7	55	110	23	155	12	318
fogl. időtartama: 91< nap	167	193	154	145	167	143	250	110	215	106
min. foglalkoztatási idő (nap)*	9	1	26	1	8	5	1	1	1	1
max. foglalkoztatási idő (nap)**	366	365	365	365	366	338	365	275	214	169

* a még teljesen fel nem dolgozott 2014-es esztendőben szeptemberig 671 fő foglalkoztatására került sor.

A közfoglalkoztatás szervezésében és lebonyolításában három szervezet együttműködésére van szükség: a Budapest Főváros Kormányhivatala Munkaügyi Központ Kassai utcai Kirendeltsége, a Magyar Államkincstár, és az Önkormányzat szoros kapcsolata

elengedhetetlen feltétele a jól működő közfoglalkoztatásnak. A Munkaügyi Központ közvetíti ki — az Önkormányzat kérelmét figyelembe vevő szerződés alapján — az Önkormányzathoz a megfelelő végzettségű, álláskeresőket a megfelelő létszámban. Fontos, hogy az a munkanélküli, aki nem vállalja a közfoglalkoztatást, jogszabályban meghatározott időre kiesik a szociális hálóból.

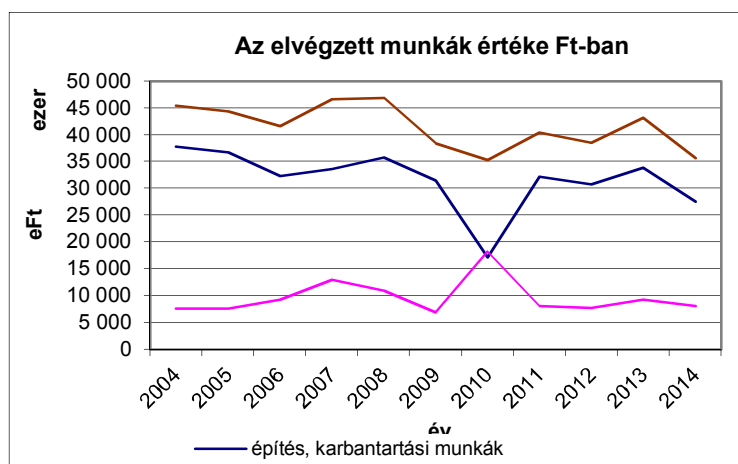
Szintén a fent említett szerződés alapján, havi elszámolási kötelezettség mellett, jelentős támogatást kap az Önkormányzat a foglalkoztatáshoz.

Jelenleg Újpesten a közfoglalkoztatás keretében a közterületeken a szemétszedés, illetve gyűjtés, továbbá a lerakóhelyekre történő szállítás, az illegális hulladék-lerakóhelyek megszüntetése a fő tevékenységi forma (szolgáltatási feladatnak minősül ezen munkák elvégzése). Kiemelt feladatként jelentkezik továbbá az önkormányzati intézmények festése, mázolása, különböző javítási (kőműves, asztalosipari, illetve fémmunkák területén) feladatok elvégzése. A szakipari munkák egy része egyértelműen értékteremtő munka, míg más részükre a szolgáltatás meghatározás jellemző. A szállítás területén is segítséget nyújt a közfoglalkoztatás pl. rendezvények esetén a különböző kellékek szállítása, lakáskiürítés esetén bútor és hulladékszállítás, intézmények költöztetése stb.

A közfoglalkoztatásban részt vevők által elvégzett munkák

	Építés, karbantartási munkák		Szemétszállítás		Összesen
	munkaóra	érték (Ft)	tonna	érték (Ft)	érték (Ft)
2004	35 644	37 746 996	724	7 624 445	45 371 441
2005	32 244	36 758 160	720	7 582 322	44 340 482
2006	28 368	32 339 520	926	9 300 000	41 639 520
2007	22 384	33 576 000	1 300	13 056 154	46 632 154
2008	23 876	35 814 000	870	11 025 640	46 839 640
2009	19 090	31 500 000	554	6 914 254	38 414 254
2010	11 420	17 130 000	804	18 189 000	35 319 000
2011	18 970	32 249 000	625	8 127 210	40 376 210
2012	18 080	30 736 000	601	7 813 000	38 549 000
2013	19 637	33 892 900	713	9 273 550	43 166 450
2014	16 181	27 507 700	628	8 165 040	35 672 740

A tapasztalat azt mutatja, hogy a közfoglalkoztatásba bevont álláskeresők néhány százaléka teljesen berendezkedett a munkavállalásnak erre a formájára, tehát vállalja azt, amit a közfoglalkoztatás – munkanélküliség (segélyből élés) – közfoglalkoztatás körforgása jelent. Közülük néhányan már nem is keresnek más munkát, többségük viszont iskolai végzettség hiányában nem is talál máshol álláslehetőséget. Sajnos az iskolai, szakmai végzettség hiánya és munkamoráljuk romlása behatárolja — a közfoglalkoztatásban is — az elvégezhető feladatokat.

Pályakezdő fiatalok is megjelennek a közfoglalkoztatásban, mert az elsődleges munkaerőpiacon jelenlevő munkáltatók néhány év (általában 3-5év) gyakorlatot várnak el a hozzájuk új munkaerőként belépő munkavállalóktól, ez pályakezdők esetében pedig hiányzik. A közfoglalkoztatás estükben a megélhetést segíti ugyan, de szakmájukban – a korlátozott lehetőségek miatt – nem biztos, hogy gyakorlatot tudnak szerezni.

A közfoglalkoztatás távlati tervei és forrásai jelenleg nem ismertek. A hosszú távú kormányzati várakozás egyértelműen az, hogy minél több olyan álláskeresőt vonjanak be a programba, aki az elsődleges munkaerő-piacon nem képes elhelyezkedni. Ugyanakkor a rövid és középtávú jogszabályi háttér és finanszírozás egyelőre kidolgozás alatt áll, Újpest Önkormányzata pedig csak ennek ismeretében tudja kialakítani saját stratégiáját.

3.3.) Újpest Önkormányzat Szociális Foglalkoztatója

Újpest Önkormányzat Szociális Foglalkoztatója (ÚSZF) az értékelt időszakban, mint önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szerv látja el közfeladatként a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatását, valamint a halmozottan hátrányos helyzetű emberek nappali ellátásának megszervezését. A költségvetési szervekre vonatkozó szabályzókön kívül működését tekintve azonban megfelel az Sztv. és az 1/2000. SzCsM. rendelet előírásainak is.

Az ÚSZF alaptevékenységének, a 2014. évi hatályos szabályozás szerinti, kormányzati funkció alapján történt besorolása: „Szociális foglalkoztatás” (107030), míg az államháztartási szakágazat rend szerinti besorolása: „Idősek, fogyatékosok ellátása bentlakás nélkül” (881000).

Állományi létszáma két csoportba sorolható, úgymint a Foglalkoztató fenntartásában dolgozók és az úgynevezett szociális ellátottak, foglalkoztatottak.

AZ ÚSZF-nél a szociális foglalkoztatás két formája realizálódik:

- munka-rehabilitáció,
- fejlesztő-felkészítő foglalkoztatás.

A szociális foglalkoztatás két módozata szerinti tagozódásra mindenképp tekintettel kell lenni, hiszen más-más az adott kategóriában az egyes emberek egészség-károsodásának, munkaképesség csökkenésének mértéke.

A **munka-rehabilitáció** célja a foglalkoztatóban ellátott személy - ők az ún. halmozottan hátrányos helyzetűek - munkakészségének, valamint testi és szellemi képességeinek munkavégzéssel történő megőrzése, illetve fejlesztése, továbbá a fejlesztő-felkészítő foglalkoztatásra való felkészítés.

Újpest Önkormányzata a Foglalkoztatón keresztül kiemelten, nagy fokú társadalmi együttérző képességgel fordul ezen munkavállalók csoportjának értelmileg akadályozott tagjai felé. Az ÚSZF-n belüli munkák legegyszerűbben teljesíthető változatai zajlanak itt (pl.: papír- és műanyagdobozok összeállítása), amit négy órában végeznek el a csoport tagjai. Ugyanúgy biztosított a munkaidejükre járó minimálbér, mint a többi részmunkaidős foglalkoztatott számára. Az esetleges munkateljesítményben jelentkező különbségek ebben az aspektusban szociális érzékenységből nem játszhatnak szerepet.

Az ÚSZF célja a munkára nevelés, értelmes tevékenység végzésével az idő hasznos eltöltésére való ösztönzés, a képességek fejlesztése, illetve szinten tartása, de mindenekelőtt a fogyatékkal élő munkavállalók támogatása annak érdekében, hogy a társadalom teljes értékű, hasznos tagjának érezzék magukat. Bízva abban, hogy sikerül hozzájárulni önértékelésük javulásához, hogy mindez segíti őket önmaguk elfogadásában, és a későbbiekben képesek lesznek érdekeiket érvényesíteni, helytállni a munka világában. A Foglalkoztató nem rejtett szándéka, hogy a külső szemlélő előtt is világossá váljon, hogy együtt élni, együtt dolgozni nemcsak lehet, de szükséges is értelmileg akadályozott emberekkel.

A **fejlesztő-felkészítő foglalkoztatásnak** - a rendszerességhez, a munkakészség fokozásával a szisztematikus feladatellátáshoz való hozzászoktatással - hosszútávon perspektívát kell jelentenie a munkavállaló nyílt munkaerő-piacra történő kijutásához.

A **jelenlegi munkavállalói szerkezet** a következőképpen alakul:

- fogyatékkal élő 25 fő,
- belső szervi, illetve pszichiátriai problémával küzdő 21 fő,
- egészséges munkavállaló 19 fő,
- nyugdíjas 8 fő.

A fenti létszámból kizárólag adminisztratív területen 7 fő dolgozik, kettő csökkentett munkaidőben.

A nagy létszámú hátrányos helyzetű ember foglalkoztatása miatt az **ÚSZF profilja** teljes mértékben **eltér egy átlagos munkahelyétől**. A megváltozott munkaképességű dolgozók érdekei kerülnek előtérbe. A Foglalkoztató a tevékenységek kiosztásánál alkalmazkodik egészségügyi problémáikhoz, megváltozott teljesítményi képességeikhez, mindennapi életviteli nehézségeikhez. Az itt tevékenykedő megváltozott munkaképességű emberek nagy része egészségkárosodása előtt a nyílt-munkaerőpiacon dolgozott. Az egészséges munkavállalók csoportjából történő kiesés, a betegségek kialakulása, majd egy új munkakörnyezetbe való beilleszkedés jelentős presztízs és önbizalom csökkenéssel járt együtt.

A **szociális érzékenységet** jól tükrözi, hogy az ÚSZF-nél lényegi feladat a foglalkoztatottak körében az egészséges önértékelés, önbecsülés, énkép kialakításához szükséges mentálhigiénés valamint életvezetési tanácsadás, támogatás is. Különös figyelemmel voltak a pihenő idők és az étkezési időintervallumok meghatározására, hiszen a munkavállalói létszám jelentős részét egészségkárosodott foglalkoztatottak teszik ki.

Önkormányzati és saját (intézményi) **társadalmi felelősség vállalás** bizonyítéka az is, hogy az ÚSZF-nél alkalmazásra kerülnek egyedülálló nyugdíjas munkatársak, valamint nem leszázalékolt, de nehéz körülmények között élő, közép- és idősebb korú, máshol üzemi viszonyok között dolgozni nem tudók, akik szellemileg és testileg is egészséges emberek.

Az ÚSZF alaptevékenysége keretein belül elsősorban egyszerű manuális, betanított munkát végeztek. A technikai lehetőségek korlátai, valamint nyugdíjazások miatt konkrét nyomdatechnikát igénylő tevékenységet már egy jó ideje nem tudnak a Foglalkoztatóba beszervezni. Az Önkormányzat, illetve intézményei részére azonban egyszerűbb feladatokat ez idő szerint is képesek teljesíteni.

A **raktári kisegítő munkák** keretében jelenleg is sor kerül különböző kis tömegű darabárúk etiketkezésére, csomagolására, fóliázására, egységcsomagba foglalására, mely téren előreláthatólag újabb partnerkapcsolatok kialakulására lehet számítani.

A GE HUNGARY Kft-vel a Foglalkoztató üzleti kapcsolata továbbra is fennáll. A - nagyrészt saját erőből helyreállított - célgépek üzemeltetésével ellátott, üvegvágási munkák hol jelentősebb, hol kisebb hányadára rendelkeznek folyamatos megbízással.

A megrendelések fajtái 2012. évtől átrendeződtek. Számos **új munkafolyamattal** bővült a Foglalkoztató tevékenységi palettája. Nagyobb hangsúlyt kaptak a **nyomdaipari kisegítő munkák**, úm.: dísztasakok hajtogatása, készítése; csomagolópapír szortiment összeválogatása; tároló dobozok összerakása; reklám minta-kollekciók összeállítása; borítékolások; esetlegesen könyvek, szakdolgozatok, folyóiratok kötése.

A teljes, állandó foglalkoztatás megvalósítása, a fizikai állományú foglalkoztatottak betanított munkával történő folyamatos ellátása, a **„több-lábon-állás”**, mint cél ezidáig teljesült, a munkák rendszeres jellegűek. Pályázat útján történő központi költségvetési támogatáshoz az ÚSZF-nek, mint önkormányzati költségvetési szervnek továbbra sem nyílt lehetősége hozzájutnia. Így egyelőre, kizárólag a nettó finanszírozás szinten tartása valósult meg, viszont sikerült növelni a saját bevételek volumenét, a partnerkapcsolatok bővülése, szélesedése következtében.

A Képviselő-testület – összhangban az államháztartási törvény előírásaival – a 2015. március 31-i hatállyal az ÚSZF átszervezéséről döntött, megszüntette, mint önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szervet, és feladatait – lényegében változatlan tartalommal – a Szociális Intézmény keretein belül fogja ellátni.

4. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások

4.1) Legfontosabb változások 2012-2014-ben

A szociális segélyezés során közel 20 jogszabályt kell alkalmazni, melyek alkalmazkodva a gyakorlathoz rendkívül gyakran módosulnak, ezért ezek változásait is folyamatosan nyomon kell követni.

A 2011. évi CXCI. törvény 128. § (2) bekezdése 2012. január 1. napjával módosította az Sztv.-t azzal, hogy megszüntette a helyi lakásfenntartási támogatást és az annak szabályozására adott felhatalmazást.

A helyi lakásfenntartási támogatás megszüntetését azzal indokolták, hogy a Sztv. 38. § (1) bekezdés a) pontja alapján nyújtható normatív lakásfenntartási támogatás tekintetében a jogosultsági feltételként meghatározott értékhatár mértéke 2011. szeptember 1-től az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 250%-ára (71.250,- Ft) emelkedett, így az érintettek jelentős része normatív lakásfenntartási támogatásban részesülhetett, illetve szerezhette meg a jogosultságot.

A gyakorlatban ez úgy jelentkezett, hogy a 2012. január 1. előtt megállapított helyi lakásfenntartási támogatás a határozatban megjelölt időpontig, de legkésőbb 2012. március 31. napjáig volt folyósítható. A támogatás sok esetben túlnyúlt a törvényben meghatározott határnapon, azonban a meghatározott időpontot követően a helyi lakásfenntartási támogatás folyósítására már nem volt lehetőség, tekintettel arra, hogy ex lege szűnt meg a szabályozásra való felhatalmazás. Ennek következményeként indokolt volt a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló 23/2003. (VII.16.) önkormányzati rendelet módosítása.

2012. augusztus 1-től hatályba lépett a Sztv. felhatalmazása, miszerint a települési önkormányzat képviselő-testülete rendeletében előírhatja, hogy a tízezer forintot elérő összegben folyósított rendszeres szociális segély esetében az ellátás összegéből ötezer forintot természetben, fogyasztásra készétel vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában kell nyújtani. Önkormányzatunk ezt a rendelkezést nem alkalmazta.

A 2012. évi XCIII. törvény elfogadásával döntés született a járási rendszer kialakításáról, a járási hivatalok 2013. január 1. napjával történő felállításáról, mely a segélyezési rendszert is befolyásolta. A legnagyobb változás az volt, hogy 2013. január 1-től a jegyző hatásköréből a járási hivatalokhoz került az időskorúak járadékának, az alanyi jogon járó ápolási díjnak a megállapítása és folyósítása, valamint az alanyi, illetve normatív jogon járó közgyógyellátás és egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság megállapítása.

Emellett az Sztv. továbbra is meghagyta azt a lehetőséget, hogy az önkormányzatok helyi rendeletben szabályozva megállapíthatnak méltányossági alapon közgyógyellátást, valamint ápolási díjat, abban az esetben, ha kérelmezők a járási hivataloknál nem jogosultak ezen ellátásokra.

Az időskorúak járadékának összegét a törvény az alábbiak szerint szabályozta 2012-ben:

- aki házasságban, vagy élettársi kapcsolatban él, a nyugdíjminimum 80%-a, azaz 22.800,- Ft,
- aki 75 évesnél fiatalabb és egyedül él, a nyugdíjminimum 95%-a, azaz 27.075,- Ft,
- aki 75. életévét betöltötte és egyedül él, a nyugdíjminimum 130%-a, azaz 37.050,- Ft

összegű járadékban részesül.

Az önkormányzati rendelet értelmében az első két pont alapján időskorúak járadékában részesülők az öregségi nyugdíjminimum 100%-ára voltak jogosultak. Ebben az ellátási formában 2012-ben 20 fő részesült. Házasságban vagy élettársi kapcsolatban élők (5 fő) esetén a kiegészítés 68.400,- Ft/fő/év, a 75 évesnél fiatalabb és egyedül élő járadékosok (12 fő) esetén 17.100,- Ft/fő/év.

Normatív ápolási díjban 2012-ben átlagosan 200 fő részesült, melyre havonta közel 6.000.000,- Ft-ot fizetett ki az önkormányzat. Ez éves szinten kb. 72.000.000,- Ft-ot tett ki. A költségek megoszlása tekintetében ennek 75%-át a központi költségvetés, 25%-át az önkormányzatok finanszírozták.

További jogszabályváltozás következett 2013. április 1-jei hatályba lépéssel, minek következtében a jegyző- vagy járási hivatal méltányossági jogkörben hozott döntése ellen nincs helye fellebbezésnek, mely rendelkezés a jogosulatlanul igénybe vett támogatások visszafizetésére kötelezés kapcsán született méltányossági döntésekre vonatkozik.

Sok probléma merült fel az aktív korúak ellátására való jogosultság (foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély) és a közfoglalkoztatás kapcsolódása során a jövedelemszámításoknál, valamint az eljárásrendnél. A törvénymódosítás során tisztázták, hogy nem minősül keresőtevékenységnek a rendszeres szociális segélyben részesülő személy közfoglalkoztatása során kapott bére, továbbá egységessé vált, hogy a közfoglalkoztatás ideje alatt mind a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, mind a rendszeres szociális segély folyósítása szünetel.

Bevezetésre került a szünetelés intézménye a foglalkoztatást helyettesítő támogatás esetében. Ez azt jelenti, hogy a keresőtevékenység első 90 napja alatt a támogatás folyósítása szünetel, majd – amennyiben a jogosult nem igazolja a tevékenység megszűnését – a foglalkoztatást helyettesítő támogatást meg kell szüntetni a keresőtevékenység 91. napjától.

2013 júniusában döntés született arról, hogy a következő évtől három segélyt összevonnak. Az átmeneti segélyt, temetési segélyt, valamint rendkívüli gyermekvédelmi támogatást önkormányzati segéllyé alakították át, melynek a jogalkotó a keretszabályait határozta meg a törvénymódosításban, egyben arra kötelezte az önkormányzatokat, hogy 2013. december 31-ig rendeletben szabályozzák az új segélyfajta feltételrendszerét. Ennek az előírásnak Újpest Önkormányzata a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló 43/2013. (XII.2.) önkormányzati rendelet megalkotásával tett eleget.

2013 novemberében kormányzati rendelkezés született egy egységes információs adatbázis felállításáról. A Pénzbeli és Természetbeni Ellátások Rendszerének (PTR) célja, hogy országos szinten, egységesen elérhetőek legyenek a rendszeres segélyek, tekintettel arra, hogy elkerüljék, hogy egy személyt több település is segélyezzen.

Magyarország központi költségvetéséről szóló 2014. évi XCIX. törvény szociális ellátásokra vonatkozó módosító rendelkezései 2015. március 1. napjától jelentősen átalakították a szociális segélyezési rendszert.

A módosítások révén a segélyezésben megszűnik az állami és az önkormányzati hatáskörök és finanszírozás párhuzamossága, élesen megkülönböztetésre kerülnek az állam és az önkormányzat feladatai az egyes ellátásokkal kapcsolatban, továbbá a helyi önkormányzatok szélesebb jogalkotási felhatalmazást kapnak arra, hogy a helyi igényekhez alakítsák az általuk nyújtandó szociális ellátásokat. Az eddigi vegyes (10-20%-os önkormányzati önrészü) finanszírozások megszűnnek, és az ellátásoknak kizárólag egy gazdája lesz, így az aktív korúak ellátását 100%-ban az állam fogja finanszírozni, míg a helyi szabályozással jobban befolyásolható lakásfenntartási támogatást és adósságkezelési szolgáltatást a jövőben, a települési támogatás keretében, önkormányzati költségvetésből fogják nyújtani.

A 2015. január 1. napjával módosított szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban Sztv.) legkésőbb 2015. február 28. napjáig jogalkotási kötelezettséget rótt az önkormányzatokra. A módosítás értelmében a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályait önkormányzati rendeletben kell szabályozni, emiatt szükségessé vált az alig egy évvel korábban elfogadott szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló 43/2013. (XII.2.) rendelet módosítása. Az átfogó jellegű módosítási kényszer miatt a Képviselő-testület ismét új jogszabály megalkotása mellett

döntött, és elfogadta a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló 10/2015. (II. 27.) önkormányzati rendeletet.

4.2.) Szociális Osztály munkavállalói létszáma

A járási hivatalok felállítása, valamint a jelzett feladatkörök átadása a személyi állomány csökkentését, illetve a Kormányhivatalhoz történő átirányítását vonta maga után. Míg 2012 decemberében 30 fő dolgozott a Szociális Osztályon, addig 2013. január 1. napjától 11 főt a Kormányhivatal foglalkoztatott tovább, így közel ugyanazt az ügyfélforgalmat 19 fővel bonyolította az osztály.

Ügyiratforgalom

	2011. év	2012. év	2013. év	2014. év
Főszám iktatás	14666	17749	13536	10956
Alsószám iktatás	27393	29778	30069	25437
Összesen:	42059	47527	43605	36393

4.3.) Egyes segélytípusok

2012	2013	2014
<i>Rendszeres típusú pénzbeli ellátások</i>	<i>Rendszeres típusú ellátások</i>	<i>Rendszeres típusú ellátások</i>
Ápolási díj - normatív - önkormányzati Aktív korúak ellátása - rendszeres szociális segély - foglalkoztatást helyettesítő támogatás Időskorúak járadéka Normatív lakásfenntartási támogatás Lakbértámogatás Adósságsökkentési támogatás	Önkormányzati ápolási díj Aktív korúak ellátása - rendszeres szociális segély - foglalkoztatást helyettesítő támogatás Normatív lakásfenntartási támogatás Lakbértámogatás Adósságsökkentési támogatás	Önkormányzati ápolási díj Aktív korúak ellátása - rendszeres szociális segély - foglalkoztatást helyettesítő támogatás Normatív lakásfenntartási támogatás Lakbértámogatás Adósságsökkentési támogatás
<i>Átmeneti típusú pénzbeli ellátások</i>	<i>Átmeneti típusú pénzbeli ellátások</i>	<i>Átmeneti ellátások</i>
Átmeneti segély Temetési segély Menekültek létfenntartási támogatása Gyermek születéséhez kapcsolódó támogatás Köztemetés Óvodáztatási támogatás Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás Háztartási tüzelőolaj támogatás Mozgáskorlátozottak támogatása	Átmeneti segély* Temetési segély* Gyermek születéséhez kapcsolódó támogatás Köztemetés Óvodáztatási támogatás Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás* Háztartási tüzelőolaj támogatás	Önkormányzati segély* Gyermek születéséhez kapcsolódó támogatás Köztemetés Óvodáztatási támogatás Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás*

<i>Természetbeni ellátások</i>	<i>Természetbeni ellátások</i>	<i>Természetbeni ellátások</i>
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó támogatás	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó támogatás	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó támogatás
Gyógyszerutalvány	Gyógyszerutalvány	Gyógyszerutalvány
Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság	Közgyógyellátás	Közgyógyellátás
Közgyógyellátás	Babaköszöntő	Babaköszöntő
Babaköszöntő	Ünnepekhez kapcsolódó támogatás (karácsonyi étkezési utalvány/csomag)	Ünnepekhez kapcsolódó támogatás (karácsonyi étkezési utalvány/csomag)
Ünnepekhez kapcsolódó támogatás (karácsonyi étkezési utalvány/csomag)		

* 2014-ben az átmeneti segély, a temetési segély és a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás fogalma megszűnt, és ezek beolvadtak az egységes elnevezésű önkormányzati segélybe. A 2013-ban nyújtható egyéb támogatások 2014-ben megmaradtak.

A pénzbeli és természetben nyújtható szociális segélyek megállapítása során elsősorban a hátrányos helyzetben élők élveznek prioritást. Ahol a jogszabályok mozgásteret adnak, illetve mérlegelést engednek, ott kiemelt figyelmet fordítunk a gyermekeiket egyedül nevelő szülőknek, fogyatékkal élőknek, időskorúaknak, kis jövedelemből élőknek a támogatására, valamint előtérbe helyezük a hátrányos helyzetből adódó különbségek kiegyenlítését. A segélyezés célja egyes segélytípusonként különböző, de jogszabály által körülhatárolt, meghatározott.

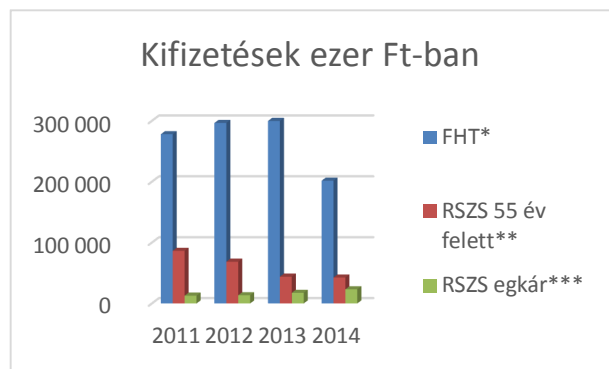
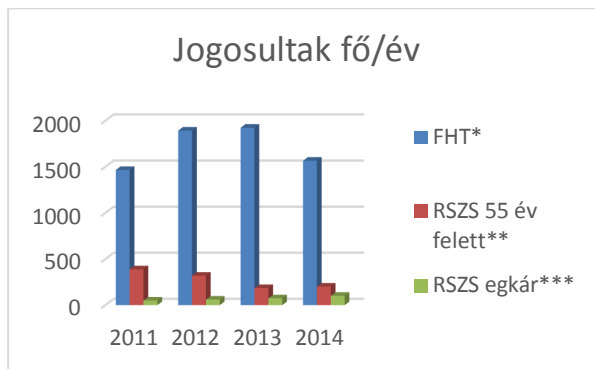
a) *Aktívkorúak ellátása*

	2011		2012		2013		2014	
	fő/év	kifizetés Ft/év	fő/év	kifizetés Ft/év	fő/év	kifizetés Ft/év	fő/év	kifizetés Ft/év
FHT*	1465	277 993 655 Ft	1892	296 460 510 Ft	1923	299 854 960 Ft	1565	201 634 120 Ft
RSZS 55 év felett**	389	86 469 530 Ft	319	68 587 460 Ft	185	44 000 360 Ft	201	42 606 435 Ft
RSZS egkár***	50	12 803 750 Ft	60	13 494 330 Ft	74	17 510 710 Ft	101	23 259 805 Ft

* Foglalkoztatást helyettesítő támogatás

** Rendszeres szociális segély 55 év felett

*** Rendszeres szociális segély egészségkárosodottak részére

Rendszeres típusú ellátások esetében az aktív korúak ellátása az, melyre az egyik legnagyobb számban érkeznek kérelmek. Foglalkoztatást helyettesítő támogatással jövedelmet biztosítanak azoknak a személyeknek a megélhetéséhez, akik nem tudnak elhelyezkedni a munkaerőpiacon, azonban a nyugdíjkorhatárt még nem érték el. A nyugdíjkorhatár elérése előtt öt éven belül ezek a személyek rendszeres szociális segélyben részesíthetők.

Ezen a ponton kapcsolódik össze az Önkormányzat Szociális Osztálya, a Közhasznú Foglalkoztatási Osztály, valamint a Kormányhivatal Munkaügyi Központja, ugyanis a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő személyek egy része közhasznú munkát vállal. Ennek oka nagyrészt az is, hogy 2011-ben a támogatás feltételeként bevezetésre került, hogy annak a támogatottnak, aki a támogatás folyósításának egy éves időtartama alatt 30 nap időtartamban

- közfoglalkoztatásban nem vett részt, vagy
- kereső tevékenységet, valamint a háztartási munkát nem folytatott, vagy
- munkaerőpiaci programban nem vett részt, vagy
- legalább hat hónap időtartamra meghirdetett képzésben nem vett részt vagy ilyen képzésben való részvétele nincs folyamatban, vagy
- közérdekű önkéntes tevékenységről szóló törvény szerinti nyilvántartásban szereplő fogadó szervezetnél végzett közérdekű önkéntes tevékenységet nem végzett

a támogatást meg kell szüntetni.

Rendszeres szociális segélyre jogosult egészségkárosodott jogcímen az a személy:

- aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy
- aki vakok személyi járadékában részesül, vagy
- aki fogyatékosági támogatásban részesül.

Az aktív korúak ellátásának finanszírozása 2015. február 28-ig az önkormányzat költségvetéséből történt, melyhez foglalkoztatást helyettesítő támogatás esetén a központi költségvetés 80%-os mértékben, rendszeres szociális segély esetén 90%-os mértékben hozzájárult, azaz a folyósított segélyek a jelzett százalékban visszaigényelhetők voltak. 2015. március 1-jétől az aktív korúak ellátása átkerült a járási kormányhivatalokhoz, és a finanszírozást is teljes egészében az állam vállalta át.

b) Ápolási díj

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személyek otthoni ápolását vállaló nagykorú hozzátartozó ellátása. Ápolási díjra a jegyes kivételével a Ptk. szerinti nagykorú hozzátartozó jogosult. Az Sztv. 2015. február 28-ig hatályos szövege megkülönböztette az alanyi jogon kérhető ápolási díjat, valamint a méltányosságból megállapítható ápolási díjat, majd ezt követően hatályon kívül helyezte a méltányossági ápolási díjat.

Alanyi jogon jogosult ápolási díjra az ápoló, ha az ápolat önmaga ellátására képtelen, állandó felügyeletre, gondozásra szoruló

- súlyosan fogyatékos, illetve
- 18 év alatti tartós beteg.

Méltányossági ápolási díjat akkor lehetett megállapítani, ha az ápolat 18 év feletti tartósan beteg személy.

Az alanyi jogon megállapított ápolási díjak 75% volt visszaigényelhető a központi költségvetésből. Az ápolási díj az egyetlen olyan segélytípus, amelynek folyósítása után járulékot vonnak, és kvázi munkaviszonynak számít.

2012. december 31-ig jegyzői hatáskörbe tartozott az ápolási díjakkal kapcsolatos kérelmek kezelése, 2013. január 1. napjától azonban az alanyi jogon megállapítható ápolási díj iránti kérelmek ügyintézésé átkerült a Járási Kormányhivatalok hatáskörébe, míg a méltányosságból megállapítható kérelmek továbbra is jegyzői hatáskörben maradtak. 2015 márciusától az Önkormányzat a megszűnő méltányossági ápolási díj helyett gondozási támogatást vezetett be.

Ápolási díj	2011		2012		2013		2014	
	fő/év	kifizetés Ft/év	fő/év	kifizetés Ft/év	fő/év	kifizetés Ft/év	fő/év	kifizetés Ft/év
Alanyi	228	66 761 970	235	69 562 485	-	-	-	-
Méltányossági	217	51 563 685	242	61 427 860	277	69 293 655	295	73 346 540

A táblázat adatai egyértelműen mutatják, hogy a méltányossági ápolási díjat évről évre egyre többen vették igénybe, és ezen támogatás finanszírozása az önkormányzatnak egyre nagyobb terhet jelentett. A törvényi szabályozás merevsége, amely az önkormányzatok számára csak annyit tett lehetővé, hogy eldöntsék kívánják-e ezt a támogatást nyújtani vagy sem, ugyanakkor nem adott lehetőséget sem anyagi sem eljárásjogi tekintetben a helyi szabályozásra, azt eredményezte, hogy 2014-re ezzel a támogatással lehetett leginkább visszaélni. Szinte kizárólag a házi orvosok mérlegelési körébe tartozott ugyanis annak a megállapítása, hogy ki az aki ápolásra szorul, még nyilvánvaló bizonyítékok, vagy megalapozott kétely esetén sem volt mód a házi orvosi szakvélemények felülvizsgálatára. 2015 márciusától ugyanakkor az önkormányzatoknak széles jogalkotási szabadsága van a települési támogatások (ezek körébe tartozik a gondozási támogatás is) szabályozására, amelynek révén csökkenthető lesz a visszaélések száma.

c) Lakásfenntartási támogatás

A lakásfenntartási támogatás 2011-ben még normatív lakásfenntartási támogatásból és helyi rendeletben szabályozott lakásfenntartási támogatásból állt. 2012. január 1 napjától már csak normatív lakásfenntartási támogatást állapíthattunk meg, tekintettel arra, hogy a jogszabályváltozások következtében a jogosultak nagy százalékának normatív alapon lehetett

megállapítani a támogatást. A meglévő helyi támogatásokat 2012. március 31-ig folyósítottuk. Emellett a normatív lakásfenntartási támogatás a helyi képviselő-testület hatásköréből a jegyző hatáskörébe került át. 2015 márciusától ez a támogatási forma megszűnt (a korábban megállapított támogatások a határozatban rögzített időtartamra még kifizethetőek), helyébe a települési támogatás keretén belül megállapított lakhatási támogatás lép.

	2011		2012		2013		2014	
	fő/év	kifizetés Ft/év	fő/év	kifizetés Ft/év	fő/év	kifizetés Ft/év	fő/év	kifizetés Ft/év
Normatív lakásfenntartási támogatás	1428	33 700 100	1677	61 019 026	1562	50 344 500	1307	43 528 770

d) Fogyatékos személyek díjhátralék kiegyenlítéséhez nyújtott támogatás

Önkormányzatunk 2000-ben helyi rendeletet fogadott el, mellyel pályázat keretében a súlyosan fogyatékosnak minősülő személyek közüzemi díjhátralékának kiegyenlítéséhez nyújtható támogatás.

Az évente kiírásra kerülő pályázatokra összesen 5 millió forintot különít el az Önkormányzat. Az érvényes pályázatoknál mérlegelési szempont a jövedelmi helyzet, a tartozás mértéke és ideje, valamint az a tény, hogy a pályázó – segítséggel – ki tudja egyenlíteni felhalmozott hátralékát.

	2011	2012	2013	2014
Összes pályázat	25	15	22	37
Érvénytelen pályázat	9	5	0	4
Érvényes pályázat	16	10	22	33
Kapott támogatást	16	10	18	31
Nem kapott támogatást	0	0	4	2

e) Pénzbeli átmeneti segély

2013. december 31-ig átmeneti segélyt kaphatott, aki a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdött, vagy aki önmaga, illetve családja létfenntartásáról más módon nem tudott gondoskodni, illetve alkalmanként jelentkező többletkiadások, különösen betegség, elemi kár miatt anyagi segítségre szorult.

Az átmeneti segély jogosultsági feltételei önkormányzatunként különbözőek lehettek, ugyanis a részletszabályokat a törvényi felhatalmazás alapján minden önkormányzat saját maga határozta meg.

	2011		2012		2013	
	fő/év	kifizetés Ft/év	fő/év	kifizetés Ft/év	fő/év	kifizetés Ft/év
Átmeneti segély	3880	136 156 425	3749	129 741 342	3689	156 551 850

Az átmeneti segélyek megállapításakor az elmúlt években alapvetően a családi jövedelemhatárt vizsgáltuk, illetve rendeletünkben meghatározott éves keretösszeg erejéig, havonta időarányosan tudtuk a segélyt megállapítani. Ennek a támogatási formának a fedezetét 100%-ban az önkormányzat biztosította.

Átmeneti típusú ellátásnak minősült a temetési segély, melyre az volt jogosult, aki elhunyt személy – akinek nem volt tartásra köteles, vagy egyéb hozzátartozója – eltemettetéséről gondoskodott. Szintén az egy főre jutó jövedelmi helyzetet vizsgáltuk családonként, valamint kértük az eredeti temetési számlák bemutatását. A támogatás összege a helyben szokásos legolcsóbb temetés összegének 25%-50%-75%-a, jövedelemtől függően. 2011-ben 20.704.340,-Ft-ot, 2012-ben 16.454.915,-Ft-ot, 2013-ban 17.984.510,-Ft-ot fizettünk ki temetési segély címén.

2014. január 1-jétől az átmeneti segély és a temetési segély megszűnt, ezek az ellátások beleolvadtak az önkormányzati segély fogalmába. Az önkormányzati segély jogosultsági feltételeinek meghatározása továbbra is a települési önkormányzatok hatásköre maradt. A támogatás elnevezésének megváltozásán túl az Önkormányzat az érdemi feltételrendszeren alig változtatott. Önkormányzati segélyt kaphatott a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe kerülő, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő kérelmező, valamint az is, aki elhunyt hozzátartozója temetéséről gondoskodott. A rendeletben megállapított családi éves segélykereten felül a Népjóléti és Lakásügyi Bizottság méltányosságból további, vagy magasabb összegű önkormányzati segély kifizetéséről dönthetett. Az Önkormányzat 2014-ben önkormányzati segély jogcímen 140.700.115,-Ft-ot fizetett ki, ebből 15.130.000,-Ft értékben 1513 iskolás korú gyermeket kifejezetten iskolakezdéshez kapcsolódó támogatásban részesített, fejenként 10.000,-Ft értékben.

f) Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

Ugyancsak 2013. december 31-ig volt adható a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás a 18. életévét be nem töltött gyermek részére, évente három alkalommal, legfeljebb alkalomként a nyugdíjminimum összegéig (28.500,-Ft). A támogatás megállapításához csak a gyermek/gyermek szünetelési anyakönyvi kivonatának mellékletét kellett bemutatni, azonban a jövedelmi helyzet vizsgálatára nem került sor.

A támogatás célja az volt, hogy a gyermekkel kapcsolatosan váratlanul felmerült költségeket, kiadásokat, illetve létfenntartásukat a szülők fedezni tudják.

	2011		2012		2013	
	fő/év	kifizetés Ft/év	fő/év	kifizetés Ft/év	fő/év	kifizetés Ft/év
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás	503	21 794 400	463	18 064 310	659	30 340 000

Ez az ellátási forma 2014. január 1-jétől ugyancsak beolvadt az önkormányzati segélybe, amelynek legjelentősebb hozadéka az lett, hogy ettől kezdve az ilyen indokokkal előterjesztett önkormányzati segélykérelmeknél is vizsgálni kell a jövedelmi helyzetet.

g) Gyógyszerutalvány

Az Sztv.ben kapott felhatalmazás alapján Újpest Önkormányzat Képviselő-testülete egy utalvány formájában nyújtott támogatást is biztosít. A csekély jövedelemből élő személyek gyógyszereik kiváltásához utalvány formájában kérhetnek támogatást, melyhez igazolniuk

kell – háziorvos által – gyógyszereszsükségeiket. Az utalvány három hónapig érvényes és az újpesti önkormányzattal szerződésben álló gyógyszertáraknál váltható be.

A támogatás keretösszege 2013-ig az igazolt gyógyszerigénytől függően, személyenként évente 48.450,-Ft volt. 2014-től családi gyógyszerkeret került bevezetésre.

A gyógyszerutalvány intézményével az elmúlt években sajnálatosan többen visszaéltek. Bár a támogatás eredeti célcsoportja az időskorú lakosság volt, számos család a gyermekei pelenka-, vagy vitaminszükségletét fedezte ebből a forrásból, de az is előfordult, hogy kozmetikai cikkekre, vagy egyéb a gyógyszertárakban kapható, gyógyszernek nem minősülő készítményre váltották be az utalványokat. Arra is volt példa, hogy közeli településeken (Dunakeszi, Erdőkertes, Budapest XIII. kerület.) élők azért létesítettek Újpesten tartózkodási helyet, hogy a gyógyszerutalványt felvehessék, ténylegesen azonban nem éltek a kerületben, sőt eredeti lakóhelyükön is felvették a helyben nyújtott segélyeket. A további visszaélések elkerülése érdekében a 2013-ban elfogadott új rendeletben lényegesen precízebben került szabályozásra a gyógyszerutalvány intézménye, és a beváltó gyógyszertárakkal is új szerződések születtek, amelyekben rögzítésre került, hogy az utalványok kizárólag a kezelőorvos által javasolt listán szereplő gyógyszerekre válthatók be. A módosítás révén megszűnt a támogatás visszaélésszerű igénybevétele, a „segélyturizmus”. A Képviselő-testület ugyanakkor érzékelve a támogatottak számának visszaesését, valamint azt, hogy még mindig nem sikerült teljes mértékben elérni az eredeti célcsoportot, a 2015-ben elfogadott új rendeletben a 75 éven felüliek tekintetében kiszélesítette a bekerülési feltételeket, továbbá valamennyi ellátott vonatkozásában megemelte a segélykeret mértékét.

	2011		2012		2013		2014	
	fő/év	kifizetés Ft/év	fő/év	kifizetés Ft/év	fő/év	kifizetés Ft/év	fő/év	kifizetés Ft/év
Gyógyszer utalvány	1058	33 735 410	1136	36 074 280	1269	40 848 211	724	8 805 840

A méltányosságból megállapított közgyógyellátás is kvázi természetben nyújtott támogatás, ugyanis a megállapított ellátás mértékét a jogosultak közvetlenül nem kapják meg. A közgyógyellátás rendszere ugyancsak több ízben megváltozott. 2013. január 1-től az alanyi jogon járó ellátást a járási Kormányhivatalok állapítják meg. 2015 február 28-ig méltányossági alapon kaphatott közgyógyellátást, aki alanyi jogon nem volt jogosult az ellátásra, 2015 március 1-től viszont megszűnt a méltányossági közgyógyellátás intézménye.

h) Babaköszöntő Program

Az önkormányzat 2011-ben vezette be a Babaköszöntő Programot. A Program célja, hogy már születésükkor köszöntsék az újpesti újszülötteket. Ez egy alanyi jogon – jövedelemtől függetlenül – a járó ajándécsomag, először 10.000,-Ft majd 2013-tól 12.000,-Ft értékben, mely babaápoláshoz szükséges dolgokat tartalmaz: takaró, rugdalózó, pelenkák stb.

A csomagot a szülők és a babák is nagyon szeretik, a védőnőkön keresztül jut el a családokhoz. 2012-ben 520, 2013-ban 625, 2014-ben 667 családhoz jutott el a csomag.

i) Gyermek születéséhez kapcsolódó támogatás

Az Önkormányzat az előbb hivatkozott ajándécsomagon túl, rászorultsági alapú támogatást is biztosít az újszülött gyermek fogadásához, amit a gyermek születését követő 180 napon

belül lehet kérelmezni. A támogatás összege egyszeri 20.000,-Ft, abban az esetben nyújtható, ha a család egy főre jutó jövedelme nem haladja meg a 85.500,-Ft-ot, valamint legalább az egyik szülő, legalább egy éve bejelentett lakóhellyel rendelkezik Újpesten.

	2011		2012		2013		2014	
	fő/év	kifizetés Ft/év	fő/év	kifizetés Ft/év	fő/év	kifizetés Ft/év	fő/év	kifizetés Ft/év
Gyermek születési támogatás	32	640 000	167	3 340 000	149	2 980 000	132	2 640 000

Önkormányzatunk minden esztendőben a karácsonyi ünnepek közeledtével 15.000.000,-Ft ünnepekhez kapcsolódó támogatást oszt szét, közel 3000 fő részére, fejenként 5.000,-Ft értékben, elsősorban a nehéz helyzetben lévő idős segélyezettek, családok, gyermeküket egyedül nevelő szülők részére. 2012 óta az újpesti nyugdíjasok részére az Önkormányzat évente 2 ingyenes ételkészítést vezetett be, tavasszal tartós ételkészítési (liszt, cukor, olaj), télen pedig burgonyát kapott valamennyi Újpesten lakóhellyel rendelkező nyugdíjas, vagy nyugdíjszerű ellátásban részesülő személy.

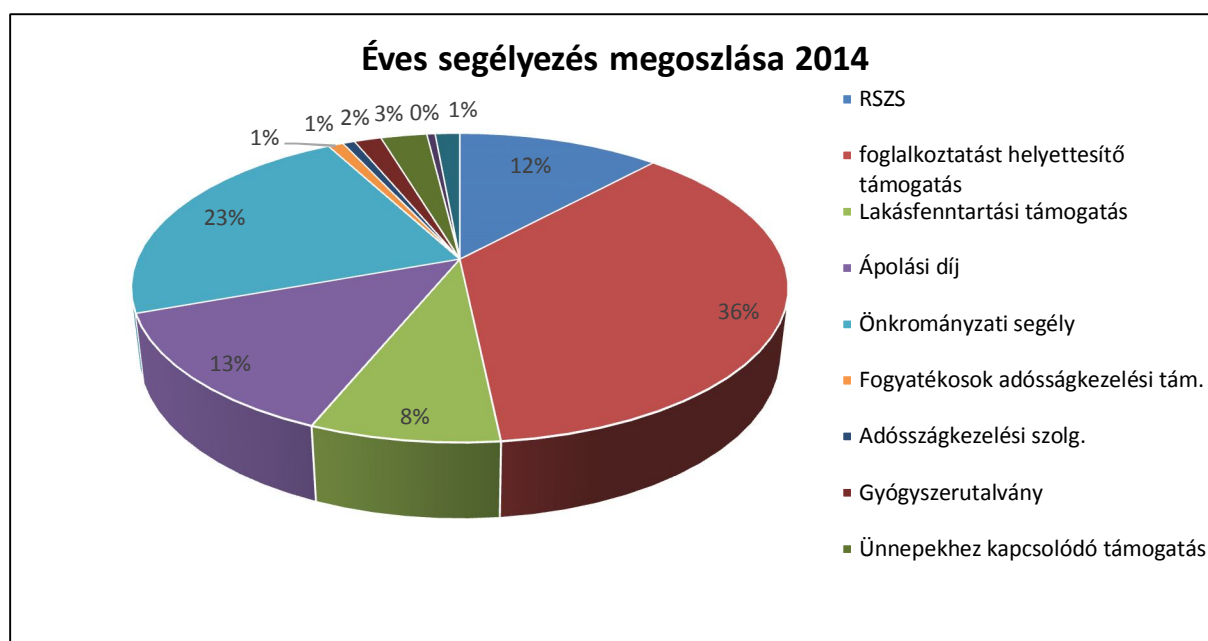
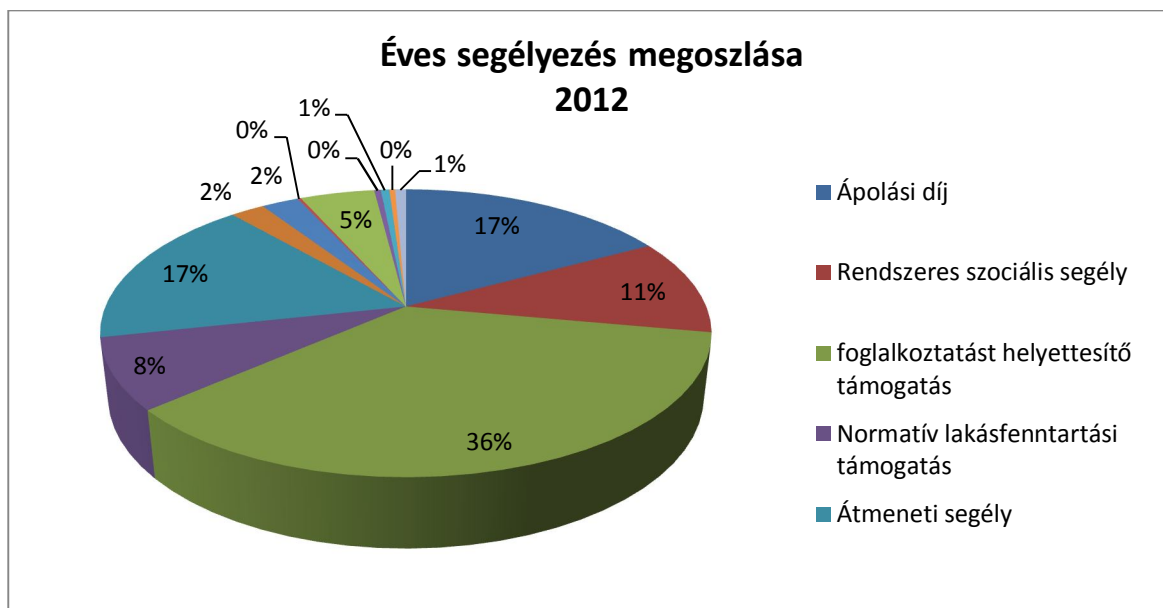
4.4.) A segélyezési adatokból lezűrhető következtetések:

A szociális segélyezésnek és támogatások nyújtásának továbbra is célja, hogy a kerületben élő rászorult embereknek nyújtson segítséget. A támogatottak elsősorban a kevés jövedelemből élő időskorúak, nagycsaládok, gyermeküket egyedül nevelő szülők, illetve a munkanélküli emberek.

Az éves segélyezési adatok elemzéséből kiderül, hogy összességében a 2012. és 2013. évben a kifizetések összege minimális eltéréssel megegyezik. Ha egy-egy segélytípust vizsgálunk, növekedés észlelhető a 2012. és 2013. év kifizetései között például az aktív korúak ellátásában a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra vonatkozóan, az átmeneti segély, a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, valamint a gyógyszerutalvány tekintetében.

Foglalkoztatást helyettesítő támogatás esetében a keresőtevékenységet nem végző személyek száma az elmúlt időszakban nem csökkent annak ellenére, hogy az elmúlt időszakban növekedett az állami közmunka programok száma. Az elemzések szerint hosszabb folyamat visszavezetni a tartósan munkanélküli személyeket a munka világába.

Évről-évre változik az átmeneti segélyt kérők köre. A 2012. és 2013. év közötti közel harminc millió forintos növekedést az indokolja, hogy ezt a segélyt a családok egyfajta kereset kiegészítésnek tekintik, ami azt jelenti, hogy havonta nyújtják be kérelmeiket az ellátás megállapítása iránt. Ugyanez volt a helyzet a gyógyszerutalványokkal is addig, amíg az éves segélykeret személyre szólt, 2014. január 1-jétől azonban már családi segélykeretet határoz meg a jogszabály.

4.5.) Jövőkép

2013 júniusában az Országgyűlés az Sztv. módosításával úgy döntött, hogy három segélytípust (átmeneti segély, rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, temetési segély) összevonnak, amiből ún. önkormányzati segélyt alakítottak ki. A feltételrendszert a települési önkormányzatoknak maguknak kellett rendeletben szabályozni, a törvény, illetve kormányrendelet csak a keretszabályokat adta meg. 2015-re kiderült, hogy a korábbi szabályozás csak az első lépés volt az állami és önkormányzati hatáskörök új elosztása, teljes szétválasztása felé. A 2015. március 1-jétől hatályos szabályozás mind az egyes támogatásokhoz kapcsolódó eljárások, mind pedig a finanszírozás terén egyértelmű választóvonalat húz az önkormányzatok és az állam közé, a korábbi párhuzamosságok, részfinanszírozások megszűnnek. Ezzel egyidejűleg az önkormányzatok szabályozási lehetősége is bővül, az önkormányzatok által nyújtható támogatások tekintetében helyi

rendeletben lehet szabályozni mind az anyagi, mind az eljárásjogi feltételek jelentős hányadát, ezzel a helyi viszonyokhoz lehet alakítani a segélyezés rendszerét.

Újpest Önkormányzata már a 2013-as rendeletalkotáskor is szakítani kívánt azzal a filozófiával, hogy a segélyt megszokásból adja, azért mert „jár”. Ehelyett hangsúlyosan törekedett arra, hogy az egyes támogatások valóban a bevezetésükkor kitűzött célt szolgálják, azokhoz és olyan formában jussanak el, akikhez és ahogy a jogalkotó szánta. Ez a szemlélet vezette az Önkormányzatot a 2015-ös rendeletalkotáskor is.

Összhangban a Nemzeti Szociálpolitikai Koncepcióban megfogalmazott elvekkel különösen az öngondoskodás alapelveivel, az Önkormányzat célja az, hogy a segélyt a lakosság terheinek enyhítéséhez, támogatásként nyújtsa, nem azért, hogy teljesen átvállalja az ügyfelek fizetési kötelezettségeit, és egészében kifizesse az ügyfelek helyett azok tartozásait. Ezt leginkább azzal tudjuk elérni, hogy azon ellátástípusok esetében ahol lehetőség van rá, minden egyedi élethelyzetet mérlegelve időarányosan nyújtjuk a támogatást, valamint arra ösztönözzük a kérelmezőket, hogy az előre látható helyzetek, kiadások esetén időben kérjenek segítséget.

Ugyancsak fontos, hogy az egyes támogatásokkal ne lehessen visszaélni, amint az a gyógyszerutalványok esetében tömegesen előfordult. Ennek egyik eszköze a körültekintő jogalkotás, ezért az Önkormányzat által szabályozható tárgykörök és eljárások esetében folyamatosan hozzá kell igazítani a rendeleteket a gyakorlati tapasztalatokhoz. Kirívó esetekben, vagy ha a tapasztalat azt igazolja, hogy a támogatás nem a jogalkotó által támogatni kívánt célcsoporthoz jut el, egyes segélyfajták jogosultsági feltételeinek vagy az eljárási szabályoknak a módosítása is indokolt lehet. A segélyfajták folyamatos vizsgálatával, elemzésével feltárhatunk olyan eseteket, helyzeteket is, mely akár új támogatásforma bevezetését is indokolhatják. A támogatások jogszerű felhasználásának ellenőrzését nagyban segítheti továbbá a 2013-ban bevezetett Pénzbeli és Természetbeni Ellátások Rendszere (PTR) is.

Az új, a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló rendeletben szabályozza az önkormányzat települési támogatás címén a lakhatási kiadásokhoz viselésekhez kapcsolódó támogatásokat lakhatási támogatás és hátralékkezelési támogatás jogcímen, valamint a 18. életévet betöltött tartósan beteg személy gondozásához kapcsolódó támogatást, gondozási támogatás jogcímen. A gyógyszerkiadások viselésének könnyítéséhez való hozzájárulást, a gyógyszerutalvány jogosultsági feltételrendszerének könnyítésével, és az éves keretösszeg emelésével kívánja az önkormányzat biztosítani. A korábbi adósságkezelési szolgáltatáshoz képest jelentősen bővül a hátralékkezelési támogatásban részesíthetők köre. Ugyancsak többen részesülhetnek majd lakbértámogatásban és az ünnepekhez kapcsolódó támogatásban részesíthető rászorulóknak merítési köre is nagyobb lesz. A 2014-ben legnagyobb visszaélésre lehetőséget adó méltányossági ápolási díj helyébe lépő gondozási díj eljárási szabályainak körültekintőbb meghatározásával elérhető lesz, hogy ezt a támogatási formát is az arra valóban rászorulóknak vehessék igénybe.

Az állami és önkormányzati hatáskörök újraszabályozásával, valamint a finanszírozási átfedések megszüntetésével várhatóan az ellátottak is könnyebb helyzetbe kerülnek, egyrészt egyszerűsödik az ügyintézés, másrészt a támogatások összege – csekély számú kivételtől eltekintve – növekszik, vagy változatlan marad.

5. Családsegítés

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

5.1.) A Családsegítő Szolgálat szervezete

A Családsegítő Szolgálat Újpest Önkormányzata Szociális Intézményén belül működik, vezetését 1 fő csoportvezető családgondozó látja el, aki általános szociális munkás végzettséggel és szociális szakvizsgával rendelkezik.

A Szolgálat két csoportra oszlik, a **Családgondozói Csoportban** 6 fő családgondozó (ebből 2 fő általános szociális munkás, 1 fő szociálpolitikus, 1 fő szociálpedagógus, 1 fő pedagógus, 1 fő igazgatásszervező) tevékenykedik, míg az **Adósságkezelő Csoportban** 2 fő adósságkezelési tanácsadó (szociális munkás) és 2 fő családgondozó (1 fő pedagógus, 1 fő általános szociális munkás) dolgozik. Ezen túlmenően, heti rendszerességgel, vállalkozási szerződés keretében egy-egy szakember jogi-, illetve pszichológiai tanácsadást nyújt. Az ügyfélszolgálatot 3 szociális asszisztens végzettséggel rendelkező segítő látja el.

2014. május 15-től a Szolgálat 4 fővel bővült, korábban gyermekvédelmi felelősként dolgozó kollegákkal, akik szeptemberig korábbi feladataikat látták el.

A Családsegítő Szolgálat 4 munkaszobával, 2 interjúszobával, 1 csoportszobával, és 1 fogadóhelyiséggel, valamint mosdókkal rendelkezik, ami az itt dolgozók és az ellátottak létszámára tekintettel egyre szűkebbnek bizonyul.

5.2.) A Családgondozói csoport szakmai munkája

A csoport családgondozói az alábbi feladatokat látják el:

- szociális esetkezelés egyénnel, családokkal,
- rendszeres szociális segélyben részesülő személyek segítése,
- ellátásban nem részesülő munkanélküliek, és irányítás esetén a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő aktívkorúak elhelyezkedését akadályozó külső és belső körülmények feltárása, azok megszüntetésére illetve enyhítésére, valamint a sikeres elhelyezkedésre irányuló segítségi formák nyújtása,
- foglalkoztatási problémákat jelző kliensek támogatása egyéni és csoportos formában,
- menekült, oltalmazott státusszal rendelkező kerületi lakosok ellátása.

a) A csoport munkája a rendszeres szociális segélyben részesülő kliensekkel:

A Szolgálat célcsoportját az együttműködésre kötelezett, az aktívkorúak ellátásában – rendszeres szociális segélyben részesülők (RSZS-ek) alkotják, illetve a Munkaügyi Kirendeltség által munkavállalásra felkészítés céljából ide irányított rendelkezésre állási támogatásban részesülők (FHT-sek).

A családsegítés feladata a fenti ügyfélkörrel:

- folyamatos együttműködés a rendszeres szociális segélyben részesülő személyekkel – egyénre szabott cselekvési terv, megállapodás alapján, legalább 3 havonkénti találkozások során,

- beilleszkedési program keretében egyéni képességeket fejlesztő, életmódot formáló foglalkozások, tanácsadás, munkavégzésre történő felkészítés,
- egyéb egyéni, családi problémák, hátrányok megoldásában segítségnyújtás,
- az ügyfelek irányítása más, speciális szolgáltatásokhoz (adósságkezelés, jogi-, pszichológiai tanácsadás, szociális- és egészségügyi ellátók, stb.).

Az ügyfelek részesülhetnek a hetente két alkalommal szervezett álláskereső klub nyújtotta szolgáltatásokban is, ahol álláslehetőségeket ismerhetnek meg az internet, az álláslista és a rendelkezésre álló újságok segítségével, személyre szabott tanácsokat kaphatnak, önéletrajzot, kísérőlevelet írhatnak és küldhetnek, valamint átképzésekről, szakképzésekről informálódhatnak. A munkacsoport együttműködik a kerületi Önkormányzattal, a Munkaügyi Központtal, egyes (főleg csökkent munkaképességűeket foglalkoztató) munkaadókkal, szociális és egészségügyi szolgáltatókkal.

b) Menekült, illetve oltalmazott státusszal rendelkezőkkel kapcsolatos teendők:

A menekült vagy oltalmazott társadalmi beilleszkedésének elősegítését a menekültügyi hatóság - a menekült vagy az oltalmazott lakóhelye szerinti települési önkormányzat a családsegítést nyújtó szolgáltató, vagy intézmény közreműködésével - integrációs szerződés és integrációs támogatás formájában biztosítja. A családsegítő szolgálat a hónap 5. napjáig köteles a menekültügyi hatóság felé igazolni az illetékességi területén lakóhellyel rendelkező, a családsegítő szolgálattal integrációs szerződés alapján kapcsolatot tartó, integrációs támogatásban részesülő menekültek és oltalmazottak számát, adataik egyidejű feltüntetésével. A családsegítő szolgálat igazolásában köteles jelezni, ha a menekült vagy az oltalmazott lakóhelyén nem fellelhető.

A családsegítő szolgálat közreműködik a menekült vagy az oltalmazott számára lakhatási lehetőségek felkutatásában. Ha a menekült vagy az oltalmazott a családsegítő szolgálat segítségét igénybe veszi a lakhatási lehetőségek felkutatásában, köteles a szolgáltatóval együttműködni, a lakásbérleti vagy egyéb lakhatási lehetőségek felkutatásában aktívan részt venni. A segítségnyújtás során a családsegítő szolgálat által felkutatott lakásbérleti vagy egyéb lakhatási lehetőséget a menekült vagy az oltalmazott alapos indok nélkül nem utasíthatja vissza.

A családsegítő szolgálat az integrációs szerződés alapján a Sztv. 64. § (4) a)-g) pontja szerinti családsegítő szolgáltatásokat köteles biztosítani. Emellett a családsegítő szolgálat a menekült vagy oltalmazott számára segítséget nyújt - így különösen - a munkaügyi központtal, más intézményekkel, helyi önkormányzati szervekkel, helyi közösségekkel, civil szervezetekkel, igény szerinti egyházakkal történő kapcsolatfelvételben, munkalehetőségek felkutatásában, tanulmányi, nyelvoktatási lehetőségek beazonosításában, szükség szerint utánkövetést végez.

A családsegítő szolgálat az integrációs szerződés aláírását követő 30 napon belül - a menekült, vagy az oltalmazott közreműködésével, egyéni szükségleteire figyelemmel - gondozási tervet készít, amelyet egyetértés céljából haladéktalanul továbbít a menekültügyi hatóság számára.

A menekült vagy az oltalmazott az integrációs szerződés időbeli hatálya alatt köteles a családsegítő szolgálattal az integrációs szerződésben vállaltak, továbbá a gondozási tervben kitűzött célok megvalósítása érdekében együttműködni.

A családsegítő szolgálat az integrációs szerződés időbeli hatályának első hat hónapja alatt köteles legalább heti egy kapcsolattartási alkalmat biztosítani, amelyen a menekült és az

oltalmazott köteles megjelenni. A kapcsolattartási alkalmak száma az integrációs szerződés időbeli hatályának második hat hónapjától igény szerint és a gondozási tervnek megfelelően csökkenthető, azonban nem lehet kevesebb havi egy alkalomnál.

A családsegítő szolgálat a gondozási terv megvalósításáról, a menekült vagy oltalmazott társadalmi beilleszkedésének előrehaladásáról hathavonta beszámolót készít, amelyet megküld a menekültügyi hatóság számára. A beszámolóhoz a menekült vagy oltalmazott lakóhelyén készített környezettanulmányt mellékelni kell.

A családsegítő szolgálat a tudásszerzéstől számítva haladéktalanul köteles jelezni, amennyiben az integrációs támogatás folyósításának, támogató szolgáltatás biztosításának felfüggesztésére, megszüntetésére, továbbá az integrációs szerződés felmondására okot adó körülményt észlelt.

Szolgálatunk 9 menekült illetve oltalmazott státusszal rendelkező ügyféllel végzi ezt a munkát.

5.3.) Adósságkezelő Csoport tevékenysége

Az Adósságkezelő Csoport tizenkettedik éve működik önálló munkacsoportként a IV. kerületben élő, háztartási díjtartozással küzdő, vagy az eladósodás szélére került családok és egyének segítésére, gondozására. Tevékenységi köreik:

a) Információk nyújtása

A kliensek itt kaphatnak tájékoztatást a tartozások rendezésének lehetőségeiről, a rendelkezésre álló és igényelhető támogatási formákról, külső forrásokról. A csoport munkatársai nyilvántartják, és közvetítik azokat az információkat, amelyek a Főváros IV. kerületében élő lakosokat megilletik (díjkompenzációk, szemét-, távhő-, gáz-, víz-csatornadíj támogatások). Ugyancsak folyamatos tájékoztatást adnak a kerületben elérhető helyi támogatási lehetőségekről (normatív, és kiegészítő lakásfenntartási támogatások). Folyamatos napi élő kapcsolatot tartanak fenn azokkal a közüzemi szolgáltatókkal, akikkel ügyfeleink kapcsolatba kerülnek: Főtáv Zrt., Díjhátralékkezelő Zrt., Díjbeszedő Faktorház Zrt., Díjbeszedő Zrt., Újpesti Vagyonkezelő Zrt., Fővárosi Gázművek Zrt., Budapesti Elektromos Művek Nyrt.

b) Adósságkezelés

A háztartási adósságokat felhalmozó, velünk együttműködő családokkal feltérképezzük anyagi helyzetüket, felkutatjuk a rendelkezésre álló anyagi erőforrásokat (ha vannak ilyenek), szükség szerint javasoljuk átstrukturálni kiadásait, megállapítjuk a kliens törlesztési kapacitását. A megállapítottak alapján adósságrendezési terv, együttműködési megállapodás készül, és a rendelkezésre álló külső erőforrások (önkormányzati, alapítványi támogatások) bevonásával ennek alapján kezdődik el az adósságkezelés folyamata.

Az adósságrendezés időtartama alatt munkatársaink az ügyfelekkel folyamatos kapcsolatot tartanak, a visszafizetés folyamatát nyomon követik (befizetési csekkek figyelemmel kísérése, esetleges átütemezések).

Az ezen időtartam alatt felmerülő problémák megoldásában egyéni segítséget nyújtunk, szükség esetén közvetítünk a részletfizetések átütemezésében.

c) Hálózat Alapítvánnyal kapcsolatos ügyintézés

A rezsihátralékok rendezését 1996 óta folyamatosan segíti a Hálózat a Budapesti Díjhátralékosokért Alapítvány. Az Alapítvány többféle segítséget kínál a tartozások rendezéséhez: hátralékkiegyenlítő támogatás útján 30-90% támogatás szerezhető meg távhő-, víz-, csatorna-, szemétdíj-hátralékok visszafizetéséhez. A 2006. évtől kezdődően az említett támogatási kérelmek minden fajtáját kizárólag a helyi (kerületi) önkormányzat Családsegítő Szolgálatán keresztül lehet benyújtani, melyhez az intézmény családgondozójának írásos javaslata szükséges.

2013-ban a Hálózat Alapítványtól 2013-ban 428 kérelmet továbbítottak, 371-en kaptak támogatást. 2012. évhez viszonyítva jelentős emelkedés mutatkozott. 2013 januárjától emelkedett a legmagasabb adható támogatás összege 300.000 Ft-ról 400.000 Ft-ra.

A kimutatott összes tartozás:	174.518.011 Ft
Egy családra eső átlagos tartozás:	407.753 Ft
Kért támogatás:	77.131.525 Ft
Megítélt támogatás:	64.755.568 Ft

34 támogatott ügyfélnek az Újpesti Vagyonkezelő Zrt.-nél halmozódott föl lakbérhátraléka, őket emiatt közvetve, vagy közvetlenül a kilakoltatás veszélye fenyegette. A legmagasabb összegű 400.000 Ft-os támogatásban 64 kérelmező részesül.

Az Adósságkezelő Csoport alapítványi támogatásokkal kapcsolatos munkájának része az is, hogy a kedvezően elbírált kérelmekhez kapcsolódó kötelezően előírt önrész részletbefizetéseit minden ügyfelüknél folyamatosan nyomon követi, az igazolásokat az Alapítvány számára eljuttatja.

d) Adósságkezelési szolgáltatás

Az Újpesti Önkormányzat adósságkezelési szolgáltatásához, amelyet a Sztv. és a helyi rendelet szerint a Családsegítő Szolgálat környezettanulmányával és javaslatának benyújtásával lehet igénybe venni, 2006 szeptemberétől juthatnak hozzá a kérelmezők. Az adósságkezelők ezzel kapcsolatosan környezettanulmányt készítenek az ügyfél lakásán, megállapítják az adós törlesztési kapacitását, adósságkezelési tervet készítenek, majd javaslatot tesznek a Szociális Osztály számára a szolgáltatás igénybevételéhez. Kedvező elbírálás esetén az ügyféllel kötött együttműködési megállapodás alapján nyomon követik az adósságrendezési folyamatot, ellenőrzik a havi aktuális számlák befizetését az ismételt eladósodás megakadályozása érdekében. Az együttműködési megállapodástól való eltérés esetén tájékoztatják a Szociális Osztályt, amely dönt a támogatás további folyósításáról vagy visszavonásáról.

A **jogi tanácsadói szolgáltatás** rendkívül népszerű, a megbízott ügyvéd fogadónapjain a 2013-as évben 405 fő összesen 466 alkalommal jelent meg, míg a **pszichológiai tanácsadói** szolgáltatást 221-en, összesen 271 megjelenés során vették igénybe. Az elmúlt évek egyre jellemzőbb problémája, hogy az ügyfelek nincsenek tisztában a fizetési nehézségeik következményeként, velük szemben kezdeményezett jogi eljárások (pl. fizetési meghagyásos eljárás, végrehajtás) tartalmával és következményeivel, emiatt rengeteg hátrány éri őket. Ebből adódóan szükség van az ügyfélkör jogtudatának és jogi ismereteinek bővítésére.

5.4.) A szakmai munka áttekintése

Az éves ügyfélforgalom megfelel a korábbi évek időarányos mutatóinak, azonban a különböző szolgáltatásokat igénybe vevők aránya átstrukturálódott: némileg csökkent a családgondozói csoport forgalma és nőtt az adósságkezelés iránt érdeklődő ügyfelek száma.

A rendszeres szociális segélyben részesülő személyekkel való foglalkozástól (álláskereső klub, beilleszkedési program – csoportok) munkatársaink szakszerű és teljes körű segítése ellenére sem várható hathatós és tartós eredmény a kötelezett személyek kora, nem piacképes képzése, a képzések és a Munkaügyi Központtal való együttműködés, valamint a számukra elérhető munkalehetőségek hiánya miatt.

A szociális esetkezelésben is résztvevő ügyfelek egyéb szociális – mentális problémáik fennállása esetén azonban hatékony támogatást kapnak.

Az adósságkezelés területén egyre több család – egyén ellehetetlenülését tapasztaljuk azoknál az ügyfeleknél is, ahol normális életvezetés és munkajövedelem biztosítaná a megélhetést. Ugyanakkor a gazdasági válság, a devizahitelek törlesztő részleteinek drasztikus emelkedése – ennek következtében a tartozások nagyobbodó összege -, s e mellett a helyi rendelet által támogatott tartozások behatárolt köre miatt erősen leszűkült az adósságkezelésbe bevonhatók köre.

A megnövekedett igények hatására mindezek ellenére az adósságkezelési szolgáltatást igénybe vevők száma a korábbi évekhez viszonyítva nőtt, a Hálózatos ügyintézés igénybe vevők száma pedig jelentősen megemelkedett.

5.5) Együttműködések

A Gyermekjóléti Központ felé több ízben történt írásos jelzés gyermek veszélyeztetéséről, esetátadás, illetve esetátvétel is történt. Az is gyakran előfordul, hogy a családgondozó személyesen kíséri át az ügyfelet a Gyermekjóléti Központba. A Gyermekjóléti Központ ügyfelei szükség szerint igénybe veszik a családsegítés szolgáltatásait, így az adósságkezelést, a mediációt, családterápiát és részt vesznek az álláskereső klub foglalkozásain.

Az Önkormányzat Szociális és Lakásügyi Osztályával folyamatos az együttműködés mind egyes ügyeknél, mind stratégiai kérdésekben.

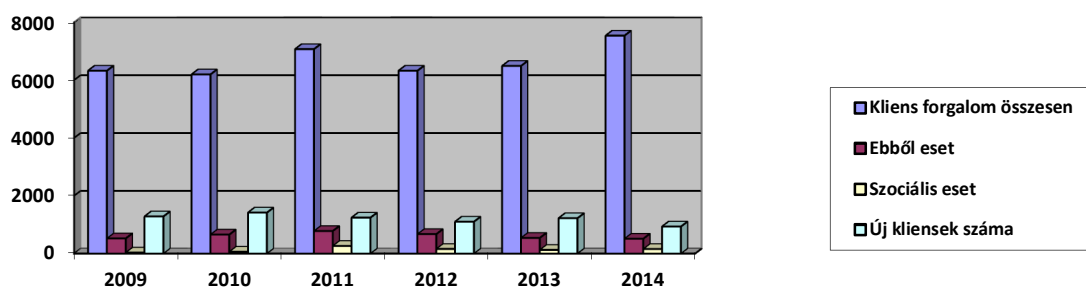
Az adósságcsökkentési támogatást igénylők segítése céljából folyamatos konzultáció keretében igénybe vettük a Roma Kisebbségi Önkormányzat segítési lehetőségeit, akik jelentős érdekérvényesítő képességüknek köszönhetően hatékonyan járnak közbe azon díjhátralékkal rendelkező ügyfeleink érdekében, akik részére a támogatás valamely okból a helyi rendelet szabályozását figyelembe véve nem folyósítható.

A Kisebbségi Önkormányzattal – Elnökével és jogászával - a továbbiakban is szoros együttműködésben kívánunk dolgozni. Az ellátásokhoz való hozzájutás könnyítése érdekében továbbra is kezdeményezőként kívánunk fellépni a helyi jogalkotásban, ahogy az történt a 2013-as szociális ellátásokról szóló önkormányzati rendelet megalkotásakor az adósságkezelési szolgáltatás kiszélesítése kapcsán.

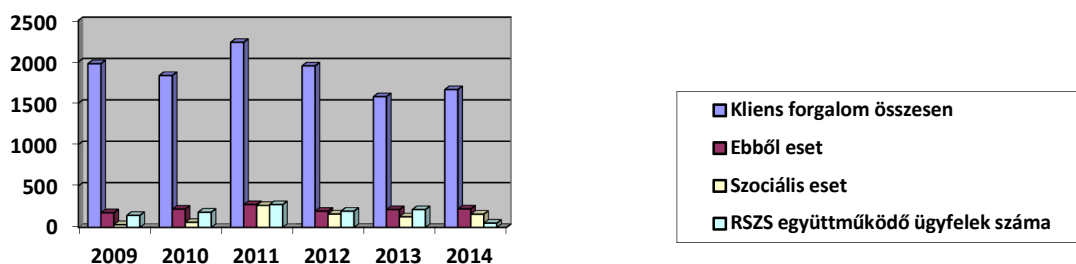
A szolgálat segítséget nyújt azoknak a családoknak, akiknek felhalmozott tartozásai miatt önkormányzati bérleményüket el kell hagyniuk. Minden esetben a szolgálat felveszi ezen családokkal a kapcsolatot, és közösen próbálja megoldani ezt a helyzetet. Sajnos olyan esetekkel is számolni kell, ahol nincs más megoldás, mint a hajléktalanellátásba történő irányítás.

5.6.) A Családsegítő Szolgálat működését jellemző legfontosabb szám adatok

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Kliens forgalom összesen	6325	6197	7072	6325	6490	7358
Ebből eset	524	657	781	673	542	515
Szociális eset	35	63	265	161	128	159
Új kliensek száma	1284	1418	1243	1102	1223	935

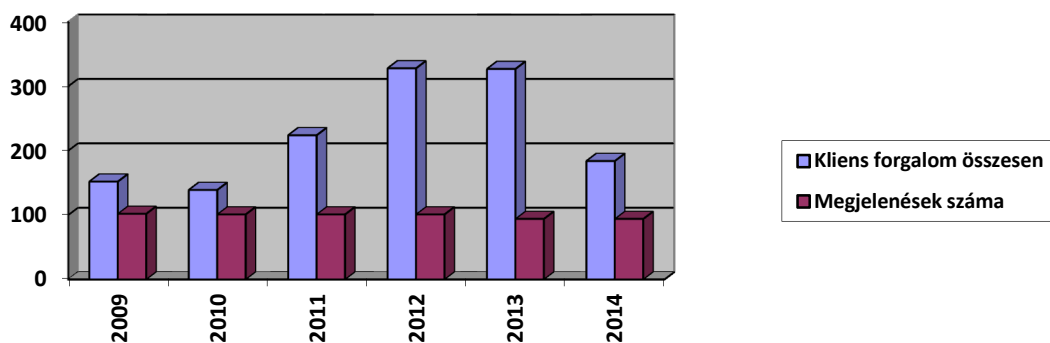

Családgondozói/Munka Világa csoport forgalma	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Kliens forgalom összesen	1978	1835	2236	1951	1579	1665
Ebből eset	177	221	275	196	215	223
Szociális eset	33	61	265	161	128	159
RSZS együttműködő ügyfelek száma	145	183	275	196	215	51

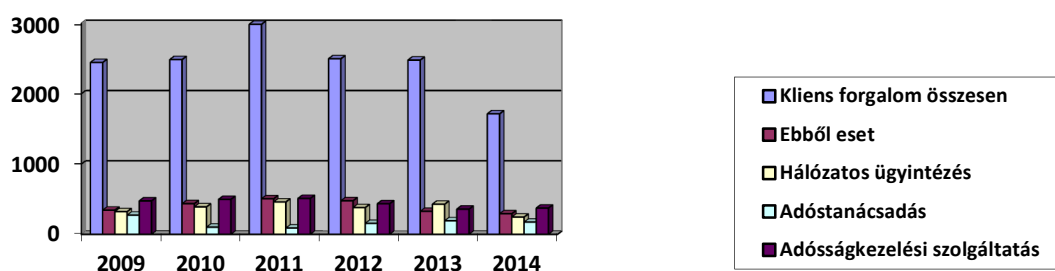

A korábbi Munka Világa Csoport, mely ma már Családgondozói Csoport néven működik esetszámának csökkenését az Sztv. aktív korú nem foglalkoztatottakra vonatkozó jogszabályi változása okozta. A törvény változását követően az irányadó nyugdíjkorhatárt megelőző öt éven belül vehetik igénybe ezt a szolgáltatást, a korábbi 55 éves életkort betöltők helyett.

Klubfoglalkozások	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Kliens forgalom összesen	152	139	224	328	327	184
Megjelenések száma	102	101	101	101	94	94

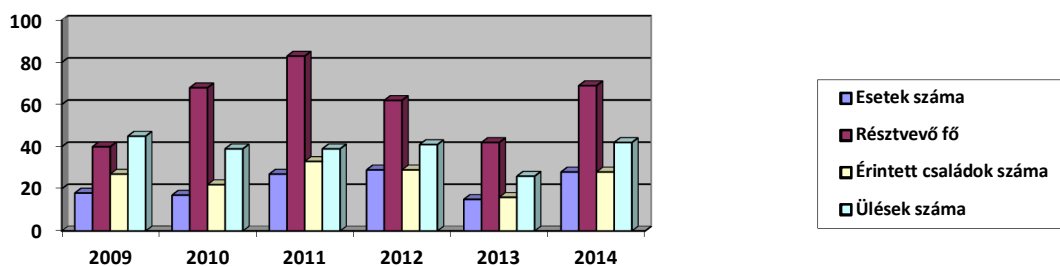

Adósságkezelő csoport	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Kliens forgalom összesen	2444	2485	2987	2497	2478	1714
Ebből eset	344	436	506	477	327	293
Hálózatos ügyintézés	322	390	460	380	428	245
Adóstanácsadás	273	102	89	156	193	173
Adósságkezelési szolgáltatás	475	497	511	435	358	373

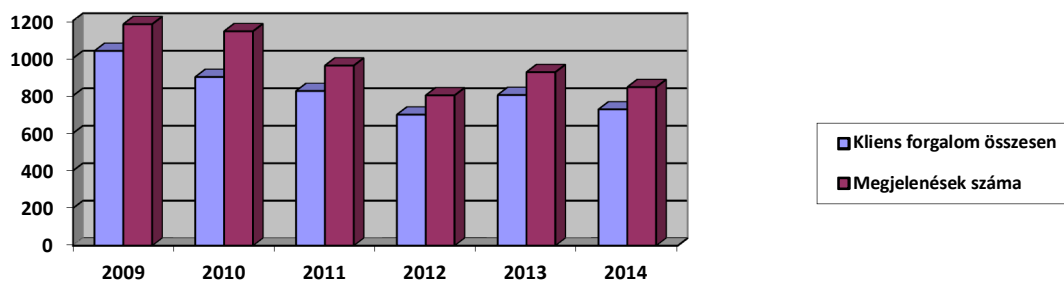
Az elmúlt évek tapasztalata, hogy az ügyfélszám egyértelműen az adósságproblémák irányába tolódott el. A gazdasági válságot követően tömegesen jelentek meg az eladósodott kerületi lakosok. Az elmúlt években inkább a Hálózat Alapítvány által nyújtott szolgáltatásokkal tudunk klienseinknek segíteni. A szociális rászorultságtól függő pénzügyi és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló 43/2013. (XII.2.) önkormányzati rendelet a korábbihoz képest bővítette az adósságkezelési szolgáltatásba bevonható díjtartozások körét, és a kliensek számára további könnyítéseket vezetett be, ezáltal növelte az adósságkezelési szolgáltatásba bevonható köre.

Mediáció	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Esetek száma	18	17	27	29	15	28
Részvevő fő	40	68	83	62	42	69
Érintett családok száma	27	22	33	29	16	28
Ülések száma	45	39	39	41	26	42

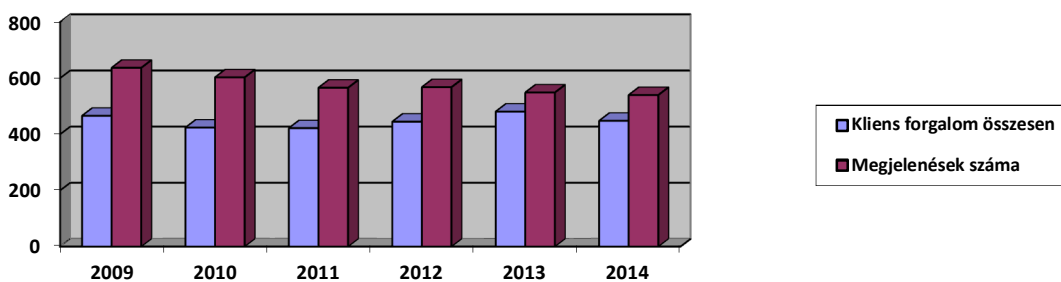

A mediáció egy alternatív konfliktuskezelési módszer, melynek során a vitás felek, egy harmadik, pártatlan szakember (mediátor) segítségével kompromisszumok kötésével oldják meg vitás helyzetüket.

Jogi tanácsadás	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Kliens forgalom összesen	1039	900	825	699	804	727
Megjelenések száma	1182	1144	961	802	926	846

Pszichológiai tanácsadás	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Kliens forgalom összesen	466	424	422	445	481	448
Megjelenések száma	637	603	566	568	549	540

Mind a jogi, mind pedig a pszichológiai tanácsadás adatai összevontan tartalmazzák a Családsegítő Szolgálat és a Gyermekjóléti Központ klientúrájának adatait.

6. Gyermekjóléti ellátás

6.1.) Szervezetrendszer

A Gyermekjóléti Központ – a Családsegítő Szolgálathoz hasonlóan - ugyancsak Újpest Önkormányzata Szociális Intézményén belül látja el a jogszabályban előírt feladatait.

Vezetését 1 fő csoportvezető látja el, akinek a munkáját 10 általános családgondozó, 1 kórházi szociális munkás, 3 utcai szociális munkás, 1 fejlesztőpedagógiai tanácsadó, 3 fő családgondozó asszisztens, 2 pszichológus (1 vállalkozói szerződéssel, a Családsegítő Szolgálattal közös ügyeleti időben; 1 részmunkaidőben, heti 30 órában az „Aranyhíd” Gyermek Átmeneti Otthonával osztott munkaidőben) és 1 jogász (vállalkozói szerződéssel, a Családsegítő Szolgálattal közös ügyeleti időben) segíti. A Gyermekjóléti Központ – hasonlóan más ilyen intézményekhez – évek óta létszámhiánnyal küzd, a családgondozók, a családgondozó asszisztensek és az utcai szociális munkások létszáma fejlesztésre szorulna. A családgondozók leterheltsége különösen magas. A jogszabályban meghatározottak szerint 1 fő családgondozó esetében a gondozotti létszám nem haladhatja meg a 45 gyermeket, illetve a 25 családot. Azonban jelenleg az 1 fő családgondozóra jutó esetek száma átlagosan 68 gyermek/hónap (1,5-szerese a törvény által megengedettnek), illetve 51 család/hónap (2,1-szerese a törvény által megengedettnek).

6.2) A jogszabály által meghatározott, kötelezően ellátandó feladatok

A Gyermekjóléti Központ a Gyermekvédelmi törvény értelmében szolgáltatási, szervezési és gondozási feladatot lát el. Ezen belül a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális, személyes, szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. Ennek érdekében családgondozást és utógondozást biztosít, továbbá ellátja a válsághelyzetben lévő várandós anyák támogatását, a jelzőrendszer működtetését.

A **Szervezés** körében a gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben, azaz a gyermekekkel kapcsolatban lévő intézmények, emberek információs hálózatának kialakítása. Feladat továbbá esetkonferencia tartása a jogszabályban meghatározott intézmények közreműködésével, valamint együttműködés a helyi kulturális, szabadidős programokat szervező intézményekkel, civil szervezetekkel.

Szolgáltatás alatt a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájárulás megszervezése értendő. Ide tartoznak: fejlesztőpedagógus segítségével fejlesztés, korrepetálás, pszichológiai tanácsadás, jogi tanácsadás, szabadidős programok szervezése, vezetése, speciális szolgáltatások: utcai szociális munka, kórházi szociális munka, kapcsolattartási ügyelet, készenléti szolgálat, a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájárulás segítése.

A **Gondozás** körébe az alábbi tevékenységek tartoznak: a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése, családgondozás és utógondozás ellátása,

információnyújtás, tanácsadás, segítő beszélgetés, felkérésre környezettanulmány készítése, hivatalos ügyek intézésében segítségnyújtás, közvetítés más szolgáltató felé.

A családgondozók munkája hatósági vagy más gyermekvédelmi intézkedésekre bontható. Minden esetben nagyfokú adminisztrációs kötelezettséget ír elő a Gyermekvédelmi törvény, amely a gyermekeink védelmében adatlapok kitöltését teszi kötelezővé, amelyeket elektronikus és nyomtatott formában kötelező tárolni és továbbítani. A Központi Elektronikus Nyilvántartási Rendszer (KENYSZI) ezen túl adatszolgáltatási kötelezettséget ír elő, amely a napi forgalom adminisztrációját, lejelentését foglal magában. Ennek elmulasztása finanszírozási- és jogkövetkezményt von maga után.

A meglévő esetek nagy számban hatósági (gyámhivatal, rendőrség, pártfogói felügyelet stb.) megkeresésre indulnak. A családgondozók munkája az eset felvételével kezdődik, melyet a probléma feltárása és kezelése követ, szükség szerint hatósági vagy más gyermekvédelmi intézkedést kezdeményezhetnek. A családgondozás kimenetele függ az esetkezelés kapcsán felmerült probléma nagyságrendjétől, a családgondozó és gondozási folyamatba bevont személyek együttműködésétől, az eset nehézségétől, illetve a probléma forrásától. Jellemző, hogy egy-egy család gondozása 1-1,5 éves intervallumot is felölel. A családi konfliktusokból eredő nehézségek még ezen időszakból is kitolódhatnak, azt jóval meghaladhatják, hiszen a problémák sokszor a szülők életvitele, problémamegoldó képességük hiánya miatt nem rendeződnek. Az estek lezárását követően a fenti problémákból fakadóan gyakran előfordul, hogy az eset újraindul.

A Gyermekjóléti Központ egyik fontos feladata a prevenciós jellegű szabadidős programok szervezése. A nyári táborok – a korábbi évek gyakorlatához hasonlóan – az elmúlt két évben is az Önkormányzat jelentős összegű pályázati támogatásának köszönhetően valósulhattak meg.

Intézményük a Gyermekjóléti Központ bázisintézményén kívül egy telephelyet működtet a Rózsa u. 8. szám alatt. A **Rózsa utcában** az utcai szociális munkások hetente négy alkalommal tartanak „Utca Klub” foglalkozásokat, a konduktor egy alkalommal baba-mama klubot és fejlesztő foglalkozásokat tart.

6.3.) A jogszabály által meghatározott, kötelezően ellátandó speciális szolgáltatások:

a) Utcái szociális munka

Az utcai szociális munkások feladata, hogy azokkal a gyermekekkel felvegyék a kapcsolatot, akik szabadidejük jelentős részét az utcán töltik.

Csoportfoglalkozásokat a Rózsa utcai klubban tartottak, melyek hetente 3, majd 2013 júliusától hetente 4 alkalommal nyújtottak lehetőséget a szabadidő hasznos eltöltésére, ezzel nagy szerepet töltöttek be az elsődleges prevencióban. Emellett 2 hetente az „Aranyhíd” Gyermek Átmeneti Otthonában kézműves foglalkozást tartottak az utcai szociális munkások.

Az utcai szociális munkásoknak jelentős szerepe van a bűnmegelőzésben is, ezt célszerű volna tovább erősíteni a **K.I.A.B.Á.L. – Bűn- és áldozattá válást megelőző valamint drogprevenciós társasjátékban** való aktívabb részvétellel, játékmesteri képzéssel. A cél, hogy Újpesten is elinduljon egy komplex bűnmegelőzési program a kerületi iskolák, a Rendőrkapitányság és a Központ közös munkája révén. Kevés energia jut az „Ellátás és

felügyelet nélkül maradó gyermek felkutatására”, ezt a szolgáltatást ugyancsak a BRFK IV. kerületi Kapitanyságával együttműködve kellene fejleszteni.

b) Kórházi szociális munka

A kórházi szociális munkás feladata, hogy segítése a szülészeti-nőgyógyászati osztályon a szociális válsághelyzetben lévő anyát és gyermekét, gyermekosztályon a gyermekelhanyagolás és bántalmazás észlelése esetén intézkedjen.

A kórházi szociális munkát végző családgondozó, nem lévén a kerületben gyermekkorház, ugyanazt a munkát végzi, mint az általános gyermekvédelmi munkát végző családgondozók, de kizárólagosan ő fogadja az egészségügyi intézményekből érkező jelzéseket, valamint feladata, hogy a budapesti gyermekkorházak szociális munkásaival tartsa a kapcsolatot. Ügyeletet nem tart egyik egészségügyi intézményben sem.

A változó társadalmi környezet és igények miatt, ezen a területen változásra volt szükség. A kórházi szociális munkásnak rendszeres kapcsolatot kell tartani az Újpesti Gyermek Járóbeteg Szakrendelővel, szakrendelőben levő ügyelettel, valamint szorosabbra kellene fűznie a kapcsolatot a Védőnői Szolgálattal, valamint a gyermek háziorvosi rendelőkkel (rendszeres kapcsolattartás a jobb együttműködés érdekében).

c) Kapcsolattartási ügyelet

A kapcsolattartási ügyelet célja a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más személy számára a találkozásra, együttlétre alkalmas semleges helyszín biztosítása, konfliktuskezelő, segítő szolgáltatás nyújtása, továbbá az érintettek kérésére, illetőleg a gyámhivatal kezdeményezésére gyermekvédelmi közvetítői eljárás (mediáció) biztosítása, melynek célja a felek közötti konfliktusok feloldásának segítése, közöttük a megállapodás létrehozása, és annak mindkét fél részéről történő betartása. 2014. január 1-től 2014. június 30-ig a kapcsolatügyeletet 8 család vette igénybe.

Erre a szolgáltatásra egyre nagyobb az igény, viszont szabad kapacitás hiányában jelenleg korlátozottan tudunk több kapcsolattartási ügyet vállalni. Jelenleg 1 mediátori végzettséggel rendelkező, valamint 5 fő mediátorképesítés nélkül végzi ezt a munkát. A jogszabályi változások (új Ptk.) miatt szükséges lenne további munkatársak akkreditált mediátorképzésben való részvétele, valamint a szolgáltatás bővítése elsősorban hétfői (szombati) napokra. Az ilyen irányú bővítésre egyre nagyobb mind a bíróságok, gyámhivatalok, mind pedig az ügyfélkör igénye.

d) Készenléti Szolgálat

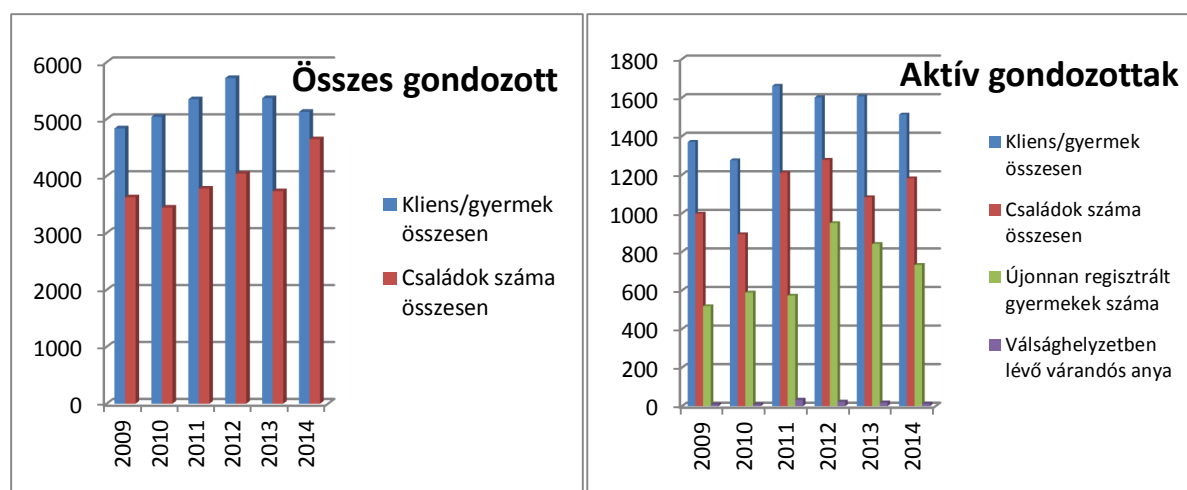
A Készenléti Szolgálat célja a Gyermekjóléti Központ nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtása. Ezt a feladatot a Gyermekjóléti Központ családgondozói látják el heti váltásban. Évente átlagosan 4 hetet teljesít egy családgondozó. 2014. január 1. és 2014. június 30. között 9 krízishívás érkezett.

A Szolgálat munkatársa információt nyújt a drogosokkal, alkoholistákkal foglalkozó lelki segély vonalak, a nőkkel szembeni erőszak, diszkrimináció áldozatainak lelki segély vonalai, tini ambulanciák, munkásszállók, családok szállók, anyaothonok, gyermekszállók, gyermekek átmeneti otthona, nappali melegedők, népkonyhák, orvosi ügyelet, ügyeletes gyógyszertárak stb. elérhetőségeiről.

6.4.) A Gyermejkölési Központ működését jellemző legfontosabb számadatok

Gyermejkölési Központnál megforduló összes nyilvántartásba vett gondozottak adatai (halmazott adatok):

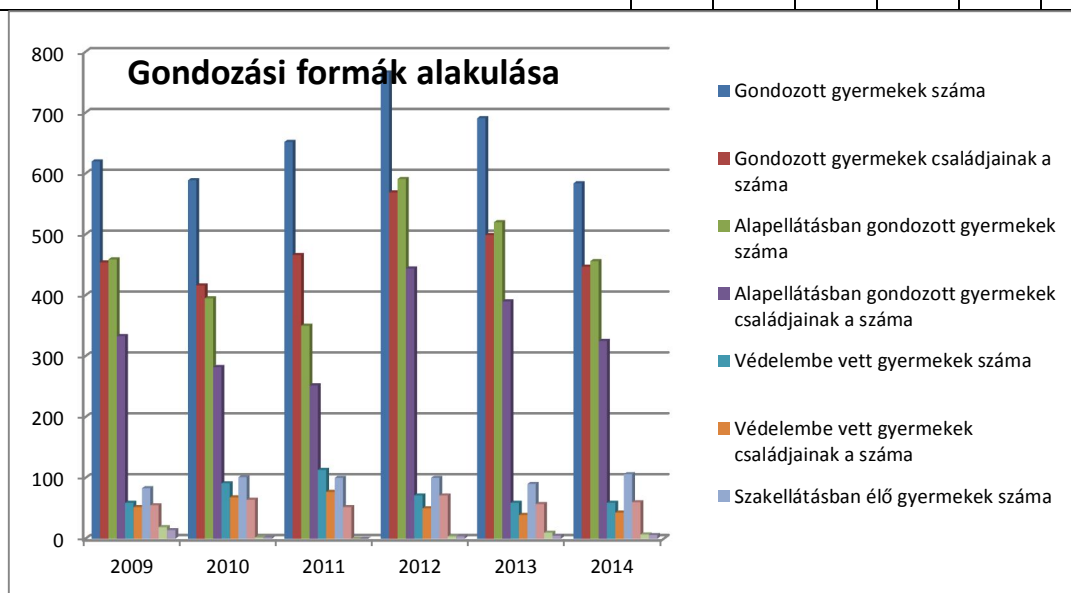
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Kliens/gyermek összesen	4837	5041	5348	5722	5369	5128
ebből aktív gondozott	1370	1275	1661	1601	1607	1512
Családok száma összesen	3627	3444	3777	4041	3733	4646
ebből aktív gondozott	998	891	1210	1277	1083	1181
Újonnan regisztrált gyermekek száma	518	589	573	949	841	732
Válsághelyzetben lévő várandós anya	9	9	33	23	19	23

Az elmúlt évekkel szemben az újonnan regisztrált gyermekek számában lényeges növekedés nem tapasztalható, sőt minimális csökkenés figyelhető meg. Ennek egyik fő oka a tanköteles korhatár leszállítása a 16. életévre. Az ebben bekövetkezett változásnak köszönhetően a tankötelezettséget mulasztó tanköteles korú gyermekek száma csökkent, azonban egyre nő azon 16 éves ügyfeleink száma, akik ily módon kiesnek az oktatási rendszerből. Ezzel szemben azonban az aktívan gondozott gyermekek száma éves szinten nem csökken, s a gondozási folyamat időtartamára is jellemző, hogy egyre inkább kitolódik. Ennek fő oka, hogy a kliensek összetett problémákkal (ún. probléma halmazokkal) fordulnak az Intézményhez.

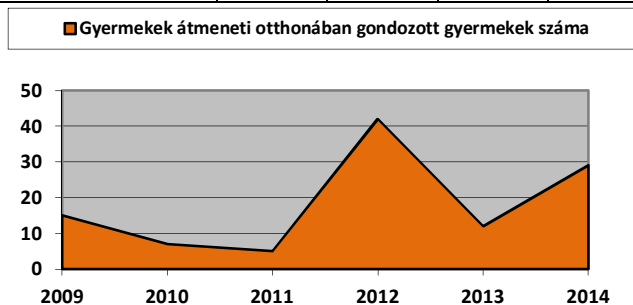
Statisztikai adatok általános családgondozói és kórházi szociális munkában (aktív gondozásban részesülők az értékelt időszak végén)

Gondozási forma	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Gondozott gyermekek száma	620	589	652	766	691	584
Gondozott gyermekek családjainak a száma	454	416	466	569	499	447
Alapellátásban gondozott gyermekek száma	459	395	350	591	520	456
Alapellátásban gondozott gyermekek családjainak a száma	333	282	252	444	390	325
Védelembe vett gyermekek száma	59	91	113	71	59	59
Védelembe vett gyermekek családjainak a száma	52	68	77	50	39	43
Szakellátásban élő gyermekek száma	83	101	100	100	90	106
Szakellátásban élő gyermekek családjainak a száma	55	64	52	71	57	60
Utógondozott gyermekek száma	19	2	0	4	10	7
Utógondozott gyermekek családjainak a száma	14	2	0	4	5	6

Az „Aranyhíd” Gyermek Átmeneti Otthonában átmeneti gondozásba került gyermekek száma az adott években:

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Gyermekek átmeneti otthonában gondozott gyermekek száma	15	7	5	42	12	29

Az átmeneti gondozást igénybe vevő gyermekek számában 2012-ben volt kiugró emelkedés. Ennek oka, hogy nagy számban vették igénybe a szolgáltatást olyan gyermekek, akik rövid, valóban átmeneti ideig tartózkodtak az otthonban, így sokkal nagyobb volt a fluktuáció, mint más években. Az azt megelőző, majd követő időszakban jellemzőbb volt, hogy a jogszabály által „biztosított” teljes időszakot (1 év, félév hosszabbítással) igénybe kívánták venni a kliensek. Ez a hosszán elhúzódó, kilátástalan, nehezen megoldható élethelyzetükből fakadt.

A Gyermekjóléti Központ által gondozott kliensek legjellemzőbb problémátípusai (érintett gyermek / alkalom):

Probléma típus	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Gyermeknevelési problémák	1965	1846	1942	2077	2165	1915
Gyermekek különféle magatartási, pszichológiai és teljesítményzavarai, beilleszkedési nehézségei	1860	1856	2036	2178	2516	2367
Családi konfliktusok	1137	1337	1234	1320	1227	1052
Szülők, család életviteléből fakadó konfliktusok, problémák,	1087	1002	1356	1480	1355	895
Tankötelezettség mulasztás	889	876	1195	1054	911	535
Anyagi nehézségek	1430	922	1127	1164	1077	1082
Lakhatási nehézségek	994	818	884	903	904	796
Szülői elhanyagolás	492	357	449	585	572	549
Családon belüli bántalmazás	306	247	216	166	177	211

Intézkedések és tevékenységek a Gyermekjóléti Központ munkájában (alkalom/év):

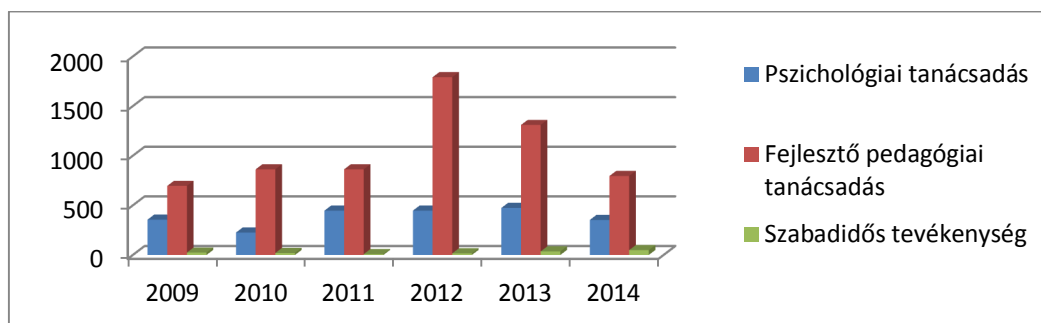
Intézkedések és tevékenységek tartalma	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Információnyújtás	2917	2985	3127	4055	3690	3508
Segítségnyújtás hivatalos ügyek intézésében	1369	995	1244	889	905	956
Tanácsadás és segítő beszélgetés	5019	3553	3961	4559	4705	4978
Alapellátásba vétel	307	251	339	523	480	447
Új védelembe vételi tárgyalás		96	98	103	65	73
Újonnan védelembe vettek száma	49	58	57	65	23	25
Javaslat ideiglenes hatályú elhelyezésre	26	35	35	22	11	26
Szakellátásba kerültek száma	19	23	16	14	18	32
Örökbefogadással kapcsolatos intézkedés	9	9	4	2	4	0
Esetmegbeszélés	97	175	257	470	703	874
Esetkonferencia	13	14	37	39	30	20
Szolgáltatás nyújtása helyben (telefonálási lehetőség, fénymásolás stb.)	131	51	74	275	314	267
Szolgáltatás közvetítése intézményen belül (Jogi, pszichológiai és fejlesztő pedagógiai tanácsadás)	248	147	162	254	270	320

A statisztikai adatokban szembejövő, hogy 2014-ben jelentősen megnőtt a szakellátásba került gyermekek száma. A növekmény egyik meghatározó oka, hogy ebben az esztendőben jelentősen megnőtt a családon belüli bántalmazások, különösen a szexuális agressziók száma másrészt több családban előfordult, hogy a szülő helyett gondnoki tevékenységet ellátó nagyszülő már nem tudott gondoskodni a veszélyeztetett gyermekről. Az érintett családok között vegyesen fordultak elő régi újpesti családok és nemrég beköltözöttek.

A Gyermekjóléti Központ forgalmi adataiban jelentős arányt képviselnek, az ún. **családgondozás** keretében történő személyes találkozások, az alapellátottként, a védelemben vétel során, a családjából kiemelt gyermek visszahelyezésért végzett családgondozás és a már szakellátásból kikerült gyermekek utógondozása esetén.

Szolgáltatás/alkalom a Gyermekjóléti Központ munkájában (halmozott adat):

Intézkedések és tevékenységek	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Pszichológiai tanácsadás	356	226	447	447	474	353
Fejlesztő pedagógiai tanácsadás	696	863	863	1791	1310	792
Szabadidős tevékenység	24	20	9	16	36	49

Pszichológiai tanácsadások száma az elmúlt évekhez képest 2014-ben csökkent. Ennek fő oka, hogy az iskoláskorú gyermekeket a szülők csak a kötelező délutáni iskolai foglalkozások (16 óra) után tudják a tanácsadásokra elhozni.

A fejlesztőpedagógiai tanácsadások számában is csökkenés tapasztalható. A korábban 3 fő által ellátott szolgáltatást jelenleg 1 fő fejlesztőpedagógiai tanácsadó (konduktor) látja el. A Központtól távozó két munkatárs helyének feltöltése érdeklődő szakemberek hiányában sikertelen volt. A pedagógus életpálya modell és az új pedagógus bértábla bevezetésének köszönhetően az e területekre pályázó pedagógus szakemberek száma lényegesen csökkent, tekintettel a két bértábla közötti lényeges eltérésre.

Szabadidős programok tekintetében is 2009-től 2012-ig folyamatos csökkenés volt tapasztalható, mely a költségvetési kereteknek volt köszönhető. 2013-tól folyamatosan igyekszünk külső támogatókat felkutatni a különböző szabadidős programok megvalósításához. Ilyen külső támogatók pl. a Tiszta Formák Alapítvány, mely eddig már két ízben támogatta az „Utca Klub” nyári táborát, valamint az UV Zrt., amely a nyár folyamán ingyenes úszójegyekkel kedveskedett a Központ halmozottan hátrányos helyzetű kis ügyfelei számára, melyet július-augusztus hónapban használhattunk fel. E mellett rendszeresen keressük a különböző ingyenesen látogatható szabadidős programlehetőségeket, melyekre munkatársaink csoportos keretek között kísérik el a gyermekeket. Ezen programok lehetőséget nyújtottak szabadidős programjaink számának bővüléséhez.

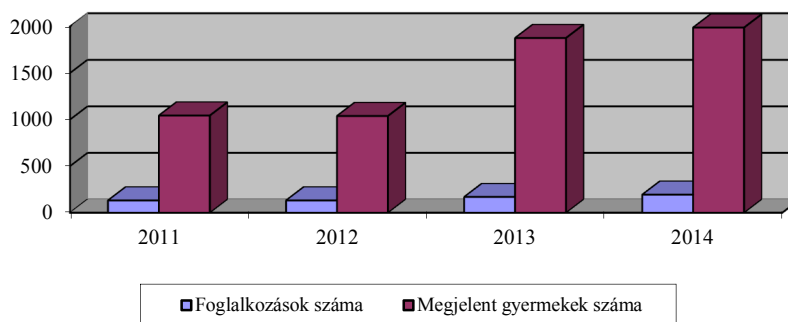
Statisztikai adatok az utcai szociális munkában:

A 2013. évben státuszátcsoportosítással bővíthetett az utcai szociális munkások létszáma. A 2013. évet két utcai szociális munkás kollégával kezdték meg, majd márciustól 3 főre bővült a létszámuk. A Rózsa u. 8. szám alatti telephelyen folytatnak klubfoglalkozásokat heti rendszerességgel, a hét 4 munkanapján. Szervezett programra klubon kívüli foglalkozásként 11 alkalommal került sor, amelyen 175 gyermek vett részt. Kéthetente csütörtökön „utcáztak” a kollégák. Ilyenkor az utcán csellengő gyerekeket igyekeznek felkutatni, s számukra értelmes szabadidő eltöltési alternatívát felajánlani.

Kéthetente csütörtökönként (váltásban az „utcázással”) kézműves foglalkozásokat is tartottak. Igény szerint gyermekek korrepetálását, pótvizsgára való felkészítését is ellátják.

Klubfoglalkozáson megjelent gyermekek száma (halmozott adat):

	2011	2012	2013	2014
Foglalkozások száma	132	132	169	194
Megjelent gyermekek száma	1044	1039	1877	1989

2011-2012. évekhez képest mind a foglalkozások, mind az azokon megjelenő gyermekek számában folyamatos és jelentős növekedés tapasztalható a 2013-2014. években. Ennek oka részben az utcai szociális munkások számának bővülése, részben az általuk végzett tevékenységek (szabadidős programok, klubfoglalkozások, táborok, prevenció programok) népszerűségének növekedése.

Szabadidős, prevenció feladatok

A központ látókörébe került gyermekek számára évről évre rendszeresen szerveznek szabadidős programokat. Szerveztek kirándulást, több alkalommal vehettek részt a gyermekek felajánlás útján mozi látogatásokon, valamint a szezonális ünnepeket (farsang, húsvét, gyermeknap, egészségnap, mikulás, karácsony) tartják meg a gyerekek számára. Az elmúlt évek folyamán rendszeresen pályáznak táboroztatás támogatására az Újpesti Önkormányzatnál. Ezen táboroztatások alkalmával éves szinten két-két táborban biztosítottak nyaralási lehetőséget halmozottan hátrányos helyzetű, speciális nevelési igényű gyermek számára.

6.4.) A Gyermekjóléti Központ partnerkapcsolatai:

A Gyermekjóléti Központ rendszeres kapcsolatot tart fenn az Újpesten, valamint más kerületekben működő egészségügyi szolgáltatást nyújtókkal, így különösen a védőnői szolgálattal, a házi orvosokkal, a házi gyermekorvosokkal, a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatókkal, így különösen a családsegítő szolgálattal, a családok átmeneti otthonaival, az „Aranyhíd” Gyermek Átmeneti Otthonával, a köznevelési intézményekkel, így különösen a nevelési-oktatási intézményekkel, a nevelési tanácsadóval; hatósági intézményekkel, a gyámhatósággal, a Szociális Osztállyal, a rendőrséggel, az ügyészséggel, a bírósággal, a pártfogó felügyelői szolgálattal.

A Gyermekjóléti Központ alkalmi kapcsolatot tart fenn a munkaügyi hatósággal; az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetekkel, a menekülteket befogadó állomásokkal, a menekültek átmeneti szállásaival, a társadalmi és civil szervezetekkel, egyházakkal, alapítványokkal.

A jelzőrendszer tagjaival való együttműködés jónak mondható. A jelzőrendszeren belüli munka összességében javult az elmúlt években. A gyermekvédelmi felelősök szerepe megerősödött. Jelzőrendszeri tanácskozásokra, a jogszabályi előírásoknak megfelelően éves szinten 6 alkalommal rendszeresen sor kerül, s minden évben megrendezésre kerül a jelzőrendszeri konferencia is.

A jelzőrendszeri tanácskozásokon a közös munkával kapcsolatos problémákat, nehézségeket, kérdéseket, törvényi változásokat beszélnek meg. Emellett rendszeresen sor kerül a jelzőrendszer különböző, konkrét esetben érintett tagjaival esetmegbeszélésre és esetkonferenciára.

6.5.) A Gyermekjóléti Központ működését érintő társadalmi változások:

Az elmúlt 2 évben szinte valamennyi gondozott családnál továbbra is érzékelhetőek voltak a gazdasági válság utóhatásai, valamint a devizahitel okozta anyagi gondok, megélhetési problémák. Ennek következtében növekedtek a családokon belüli működési zavarok, melyek elsősorban anyagi és lakhatási, életvezetési és gyermeknevelési problémákban, valamint a gyermeknél tapasztalható pszichés-, magatartás-, teljesítmény- és beilleszkedési zavarokban nyilvánulnak meg.

A korábbi évekhez viszonyítva fokozatosan nőtt azon esetek száma, ahol a jelzések családon belüli erőszak, lopás, rablás, sok esetben kiskorú sérelmére, vagy általa történő elkövetésről szóltak. A gyermekkorúak sérelmére elkövetett családon belüli bántalmazások száma nőtt. Sok esetben tapasztalható, hogy a szülők szülői kompetenciája gyermekeik vonatkozásában nem alakult ki, gyakran tehetetlenek az életkori sajátosságokból fakadó problémákkal szemben is. Ez a tehetetlenség frusztrációs helyzeteket teremt a családon belül, melynek feloldására, megoldására a szülőknek nincs megfelelő mintájuk, így megfelelő megoldási mechanizmusuk sem alakulhatott ki.

Az utóbbi időben azonban az is érzékelhető, hogy a családon belüli erőszakkal kapcsolatos jogszabályoknak, ha csekély mértékben is, de van visszatartó erejük.

Az elmúlt évekkel szemben az új esetek számában lényeges növekedés nem tapasztalható, sőt minimális csökkenés figyelhető meg. Ennek egyik fő oka a tanköteles korhatár leszállítása a 16. életévre. Az ebben bekövetkezett változásnak köszönhetően a tankötelezettséget mulasztó gyermekek száma csökkent, azonban egyre nő azon 16 éves ügyfelek száma, akik ily módon kiesnek az oktatási rendszerből (hiszen 30 órát meghaladó mulasztás esetén a tanulói jogviszonyuk megszüntethető, s ezzel az oktatási intézmények egyre gyakrabban élnek). Ezen

gyerekek közül azonban egyre többen vesznek fel deviáns magatartási formákat, s egyre gyakoribbak a róluk érkező rendőrségi, illetve pártfogó felügyeleti jelzések.

Problémát jelent Gyermekjóléti Központ számára az, hogy – jogszabályi változásoknak köszönhetően – az iskolákban megszűntek a gyermekvédelmi felelősi státuszok, így az intézményekben ezen feladatok ellátása „gazdátlan” vált. Egyre több esetben tapasztalható, hogy egy-egy gyermek esetében a jelzést késve küldik meg (pl.: a gyermek elhanyagolása, a szülő együttműködésének hiánya, a gyermek 50 órát jóval meghaladó tankötelezettségének mulasztása stb.), melyekről sok esetben csak az osztályozó értekezleteket követően lehet tájékoztatást kapni, így a probléma feltárása, kezelése késve indul meg.

A Gyermekjóléti Központ ügyfélkörében lényeges változásként tapasztalható, hogy megnőtt azon esetek száma, melyekben valamely szülő (vagy mindkettő), illetve a gyermek súlyos pszichés zavarral küzd. Ezen személyek ellátására az ellátórendszer nincs felkészülve. A hosszú várólisták, a ritka (havonta 1 alkalom) konzultációs lehetőségek rendkívüli módon megnehezítik a családgondozás, segítségnyújtás folyamatát.

7. Védőnői Szolgálat

7.1.) A Védőnői Szolgálat szervezete, ellátottak köre

A kerületben öt, önálló, házi gyermekorvosi rendelővel közös épületben működő, tanácsadás céljára épült Egészséges Tanácsadó intézet üzemel, melyek rendelkeznek a 49/2004 (V.21.) ESZCSM rendelet (a területi védőnői ellátásról) által előírt alapfelszereléssel. A Védőnői Szolgálat területi ellátásában harminc területi védőnői státusz engedélyezett. A tárgyidőszakban az Újpesti Egészségügyi Nonprofit Kft. Védőnői Szolgálat területi ellátásánál állásfejlesztés, átszervezés nem történt.

Az öt tanácsadóban a védőnői körzetek megoszlása a következő:

Tanácsadó megnevezése	Tanácsadó címe	Telefonszám	Védőnői körzetek száma
Király utcai Tanácsadó	1042. Budapest, Király u. 19.	369-15-41	8 körzet
Erdősor utcai Tanácsadó	1046. Budapest, Erdősor u. 1.	233-14-14	6 körzet
Pozsonyi utcai Tanácsadó	1045. Budapest, Pozsonyi u. 23.	369-19-18	7 körzet
Galopp utcai Tanácsadó	1046. Budapest, Galopp u. 6.	380-69-84	5 körzet
Hargita utcai Tanácsadó	1046. Budapest, Hargita u. 1.	230-28-06	4 körzet

A kerület huszontét óvodájában az óvodai preventív gondozási feladatokat az óvodák vezetésével együttműködve látják el a területi védőnők.

Az iskolavédőnők az Újpesti Egészségügyi Nonprofit Kft. Védőnői Szolgálatának külön csoportját képezik. A huszónhárom iskola tizenhárom iskola-egészségügyi körzetre van

felosztva. Egy iskolavédőnök általában két oktatási intézményben végzi preventív gondozási feladatait. Valamennyi dolgozó rendelkezik az iskola-egészségügyi munkát szabályozó 26/1997. (IX.3.) NM. rendelet (az iskola-egészségügyi ellátásról) által előírt szakképesítéssel.

A kerület bölcsődéiben ellátott kisdetek száma 2013. december 31-ei adatok alapján 672 fő volt, míg a kerület huszonnégy óvodájában 3220 óvodás gyermek ellátása történt meg. Az iskola-egészségügyi szolgáltatás keretében a védőnők a 2013/14-es tanévben 11464 gyermek ellátásában (szűrővizsgálatok, járványügyi tevékenység, egészségnevelés) működtek közre.

A Védőnői Szolgálat rendszeres kapcsolatot ápol az Újpesti Egészségügyi Nonprofit Kft. vezetésével, BFKH IV., V., XIII. kerületi a Népegészségügyi Intézet kerületi vezető főorvosával, a szak-főorvosokkal, a szakmai vezető védőnővel, valamint a kerület más szociális és egészségügyi területén tevékenykedő szakembereivel. Az iskolavédőnők évek óta folyamatosan kiemelt kapcsolatot tartanak fenn a Magyar Vöröskereszt kerületi kirendeltségével, és az Ifjúsági Vöröskereszt szervezetével.

Demográfiai adatok:

	2008.	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Élveszületések	1078 fő	1023 fő	998 fő	934 fő	953 fő	893 fő	951 fő
Koraszületések	81 fő	56 fő	57 fő	56 fő	55 fő	54 fő	65 fő
Halvaszületések	1 fő	3 fő	3 fő	0 fő	3 fő	1 fő	3 fő
Halálozás (összesen)	2 fő	3 fő	0 fő	1 fő	3 fő	1 fő	8 fő
0-6. nap között	1 fő	2 fő	0 fő	0 fő	2 fő	1 fő	5 fő
6-365. nap között	0 fő	0 fő	0 fő	1 fő	1 fő	0 fő	2 fő
1-16. év között	1 fő	1 fő	0 fő	1 fő	0 fő	0 fő	1 fő

A 2008 és 2013 közötti demográfiai mutatókat összehasonlítva, az élve születések számát tekintve, jórészt a születésszám csökkenése figyelhető meg. 2010-ben 2,44 %-kal, 2011-ben 6,41 %-kal, majd 2012-ben 1,02 %-os emelkedés figyelhető meg, amelyet 2013-ban 6,29 %-os újabb születésszám visszaesés követett. Az elmúlt évben azonban 6,49 %-kal emelkedett az élveszületések száma, ami megközelíti a 2012. éves számot.

2014-ben a koraszületések száma - az előző évhez képest - nőtt. A koraszületések száma - az élveszületések számához viszonyítva - 2009-ben 5,4 % és 2010-ben 5,71 %, 2011-ben 5,99 %, 2012-ben 5,77 % 2013-ban 6,04 % és 2014-ben pedig 6,83 % volt.

A halvaszületési arányszám az előző év adatához képest emelkedett, 2009-ben 0,29 %, 2010-ben 0,3 %, 2011-ben nem volt, 2012-ben 0,3 %, 2013-ban 0,11 % és 2014-ben megegyezett a 2012. éves értékkel (az élveszületési számhoz viszonyítva). Okozója a rövid gesztációs idő, illetve a kis születési súly.

Az elmúlt év folyamán, a gondozottjaink körében nyolc halálozás történt, melynek oka az idő előtti születés és a kis születési súly, egy gyermek esetében krónikus betegség volt.

7.2.) Várandós anyák gondozása:

2014 év folyamán 1003 új várandóst vettek a védőnők nyilvántartásba és gondozásba, ami 3,8 %-kal magasabb, mint 2013. évben (2008. évben 1192 fő, 2009. évben 1006 fő, 2010. évben 1020 fő, 2011. évben 1018 fő, 2012. évben 927 fő, 2013. évben 966 fő).

A gondozásba vett várandósok 85 %-a (821 fő) a 12. gesztációs hétig, 17,45 %-a (175 fő) 12-28. gesztációs hét között, 0,7 %-a (7 fő) pedig a 28. gesztációs hét után jelentkezett a védőnőnél. Az 1003 fő várandós 23,93 %-a (240 fő) fokozott gondozást igénylő veszélyeztetett terhes, 82,5 % (198 fő) egészségügyi állapota, 11,25 % (27 fő) szociális helyzete, 6,25 % (15 fő) mindkét tényező miatt.

A gondozott kismamák száma 1669 fő, ami 12,16 %-kal magasabb, mint a 2013-ban ellátott 1488 fő (2012-ben 1562 kismamát gondoztunk).

A várandósok és a védőnő kapcsolattartása folyamatos, a találkozósaik, az információcsere rendszeres. A várandósok otthonukban történő látogatása több esetben nehezen valósítható meg, mivel a kismamák jelentős része terhessége alatt is a munkahelyén dolgozik.

A védőnői terhes-tanácsadáson az elmúlt évben 4578 megjelenés volt, ami 15,31%-kal magasabb, mint 2013-ban, amikor 3970 megjelenés volt (a 2012-es megjelenési számadat további 3,14%-al alacsonyabb volt).

Intézetén kívüli szülés három esetben fordult elő, melynek oka két esetben a szülés váratlan időpontban történő gyors megindulása, illetve egy esetben tervezett otthoni szülés történt.

7.3.) Csecsemő- és gyermekgondozás:

A 2014. év végi adat szerint a kerületben gondozott (0-6/7 éves korú és oktatási intézménybe nem járó 7-18 éves korú) gyermekek száma 5912 fő (2013. december 31-én 5944 fő volt). A gondozott gyermekek 9,4 %-a (556 fő) egészségi állapota vagy környezeti feltételei miatt veszélyeztetett. (2013-ban 532 veszélyeztetett gyermeket tartottunk nyilván.)

Életkori csoportok szerinti megoszlás:

	0-1 éves korú	1-3 éves korú	3-6/7 éves korú	7-18 éves korú okt.int.-be nem járó	Összesen
Létszám	962 fő	1749 fő	3157 fő	44 fő	5912 fő
Ebből veszélyeztetett	116 fő	167 fő	267 fő	6 fő	556 fő
Veszélyeztetettek aránya	12,05 %	9,54 %	8,45 %	13,63 %	9,40 %

Az adatokból is kitűnik, hogy a legnagyobb fokú a veszélyeztetettség a csecsemők körében, majd ez csökken a kisdetek (1-3 év közötti gyermekek) és az óvodások (3-6/7 éves korú gyermekek) körében. A veszélyeztetettség aránya az oktatási intézménybe nem járó 7-18 éves gyermekek körében – érthető módon – emelkedik. (Ennek a korcsoportnak a gyermekei általában egészségügyi állapotuk miatt nem járnak oktatási intézménybe és ez jelenti veszélyeztetettségük alapját.)

A területi gondozás folyamatos. A védőnők egy hónapban, átlagosan egy-két alkalommal látogatják meg a csecsemőket az otthonukban. Egy évben az 1-3 éves korosztály körében 2-3

alkalommal, a 3-6/7 évesek családjában 1-2 alkalommal, az oktatási intézménybe nem járó 7-18 éveseknél 1 alkalommal történik családlátogatás.

2013-ban két család nem kért védőnői gondozást és látogatást.

A 2014. évben 866 gyermek töltötte be első életévét, 3,88 %-kal kevesebb, mint 2013-ban (2013-ban 901 fő, 2012-ben 898 fő). Az 5 hónaposnál fiatalabb csecsemők körében az elmúlt 2-3 évben nőtt az anyatejjel tápláltak aránya. Ennek a folyamatnak a fenntartása érdekében folyamatosan együttműködünk az Anyatejgyűjtő Állomással (1131. Budapest, Gyermek tér 2.).

7.4.) Oktatás, rendezvények:

A Védőnői Szolgálat szervezésében és a kerületben dolgozó védőnők közreműködésével szinte valamennyi telephelyen állandó programokat kínáltak a várandós és a kisgyermeket nevelő anyák részére. Folyamatos látogatottság mellett működtek a baba-mama klubok, a szülésre felkészítő tanfolyamok, valamint a babamasszázs tanfolyamok. A Király utcai Tanácsadóban már tizenhárom éve működik az Újpesti Lisztérzékenyek Klubja. A Galopp utcai Tanácsadóban a védőnők, a Pető Intézettel együttműködve, megszervezték a megkésett mozgásfejlődésű gyermekek felkutatását és a kerületben történő felülvizsgálatát. Ez a tevékenység az egész kerületre kiterjed, és éves ütemterv szerint 2014-ben is folytatódik. A Galopp utcai Tanácsadó fennállásának 25 éves évfordulója alkalmából, a gondozott családok részére, Családi Napot szerveztek az ott dolgozó védőnők. A rendezvényen magas számban vettek részt az anyukák és a gyermekek.

Az iskolai egészségnevelés keretében szerteágazó felvilágosító tevékenység folyt számos témakörben: káros szenvedélyek megelőzése, egészséges környezet, barátság, párkapcsolat, családtervezés, testépítés és veszélyei, egészséges táplálkozás, személyi higiéné, védőoltások szerepe, mindennapos aktív testmozgás szerepe stb.

A tavalyi évben, 2014. augusztus 29-én, 12. alkalommal került megrendezésre a kerületi **Anyatejes Világnap**. Ebben az évben a Babits Mihály Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Gimnázium adott helyet a rendezvénynek. A rendezvény főbb szervezési feladatait a Védőnői Szolgálat Hargita utcai Tanácsadójának területi védőnői látták el, de a lebonyolításban aktívan részt vettek a kerületben dolgozó iskolavédőnők is.

2013-ban kilenc, 2014-ben hét alkalommal került megrendezésre **kerületi védőnői értekezlet**. Ezek az értekezleteken, a szakmai feladatok és a módszertani változások, a működést érintő kérdések megbeszélésén túl, lehetőség nyílt a szakmai ismeretek bővítésére is.

8. Bölcsődei ellátás

Az újpesti bölcsődei nevelés, a gyermekek napközbeni ellátása több mint 80 éves. Elődeink által megteremtett és fenntartott bölcsődei hálózat kötelez bennünket arra, hogy megbecsüljük és fejlesszük azt, az igénybevevő lakosság szükségleteinek, igényeinek megfelelően.

Újpesten az első kisdudóvót, melyben három éven aluliak ellátását végezték 1933-ban alakították ki a Magyar Pamut Ipar gyáranak területén. 1948-1977 között sorra nyíltak meg a gyárak, üzemek mellett működő üzemi bölcsődék és a tanácsi (területi) bölcsődék is. 1989 – ben érte el a férőhelyek száma az 1300-at, a mindenkori legmagasabb ellátási számot.

Az újpesti bölcsődék és az újpesti bölcsődei nevelés 1933-tól a mai napig óriási változásokon ment át, de a gyermekek iránti elkötelezettség, az őszinte érdeklődés, és az igénybevevő szülők megbecsülése állandó jellemzője.

Valamennyi újpesti bölcsődei kisgyermeknevelő, vezető és segítő dolgozó- mindent megtesz azért, hogy az igénybevevők megelégedettségére végezze hivatását, úgy biztosítsa a kisgyermek napközbeni ellátását, hogy a fenntartó Újpesti Önkormányzat legmagasabb szinten tehessen eleget ellátási kötelezettségének.

A 3 éven aluli, családban nevelkedő gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű nevelését, gondozását végezzük. Az alap ellátás részeként a fogyatékkal élő, sajátos nevelési igényű gyermekeket is fogadjuk. Nevelésüket, gondozásukat is végezzük integrált formában valamennyi bölcsődei részlegben, de elsősorban a Lakkozó, a Leiningen és a Homoktövis bölcsődei részlegekben.

Napjainkban 9 önkormányzati fenntartású bölcsőde működik, 2014 szeptemberétől 818 férőhellyel. A Bölcsődék Intézménye részlegeiben, 11 telephelyen összesen 245 fő munkavállaló dolgozik, ebből 153 fő kisgyermeknevelő. A bölcsőde orvosi feladatokat megbízási szerződéssel 9 bölcsődei részlegben, 6 fő gyermekorvos végzi. Megbízási szerződéssel további feladatokat 2 fő lát el.

Bölcsődék	2009		2010		2011		2012		2013		2014	
	Engedélyezett férőhelyszám	Beíratott gyermekek száma	Engedélyezett férőhelyszám	Beíratott gyermekek száma	Engedélyezett férőhelyszám	Beíratott gyermekek száma	Engedélyezett férőhelyszám	Beíratott gyermekek száma	Engedélyezett férőhelyszám	Beíratott gyermekek száma	Engedélyezett férőhelyszám	Beíratott gyermekek száma
Ara di bölcsőde	60	126	60	121	78	132	78	133	78	121	78	121
Pozsonyi bölcsőde	60	111	60	116	72	105	72	125	72	108	72	101
Munkásotthon bölcsőde	80	137	80	154	104	172	104	174	104	171	104	165
Rózsali get bölcsőde	80	160	80	168	104	168	104	170	104	160	104	165
Labdarúgó bölcsőde	60	120	60	122	76	125	76	128	76	119	76	126
Lakkozó bölcsőde	80	166	80	163	96	163	96	156	96	147	96	154
Leiningen bölcsőde	60	121	60	121	68	109	68	114	68	103	68	105
Hajló bölcsőde	-	-	-	-	-	-	50	78	50	72	50	76
Homoktövis bölcsőde	80	172	80	171	104	187	130	209	130	198	130	209
	560	1113	560	1136	702	1161	778	1287	778	1199	778	1222

A táblázat az éves halmozott adatokat tartalmazza (az engedélyezett férőhelyszámnál 2014-ben a szeptemberig, így az év túlnyomó részében fennálló állapot került feltüntetésre)

A 3 éven aluli újpesti gyermekek több mint 30 %-át tudjuk fogadni, ez közelíti a lakossági igényeket, és megfelel az európai unió elvárásainak is.

A május 31-i előjegyzéseket követően valamennyi felvételi kérelmet benyújtó szülőnek bölcsődei ellátást biztosítottunk. A férőhely lemondások száma elenyésző volt. Aki bölcsődei ellátást kért, igénybe is kívánta azt venni. A lemondásokat a kistestvér születése, lakóhelyváltozás, óvodai ellátás, vagy a munkahely elvesztése indokolta. 2013-ban a nyitvatartási napok száma 223 volt, összesen 727 gyermek ellátása került sor, a bölcsődék éves feltöltöttsége 91,24%-os, míg az éves kihasználtság 72,17%-os volt. 2014-ben 224 nyitvatartási napon 724 gyermeket láttunk el. A bölcsődék éves feltöltöttsége 89,37%-os, míg az éves kihasználtság 71,69%-os volt

A 2015/ 2016-os nevelési évre 2014.december 31-én 417 főt jegyeztek elő.

Gondozási díjkedvezmények kimutatása:

2013-ban és 2014-ben a bölcsődei gondozási díj mértéke nem változott, továbbra is napi 500 Ft.

A Fenntartó önkormányzat, helyi önkormányzati rendelete értelmében, meghatározott egy főre eső jövedelem esetén, fizetési kedvezményt biztosított.

Kedvezmény mértéke:	2013		2014	
	Fő:	Fizetett napi díj:	Fő:	Fizetett napi díj:
100% (1)	109	0 Ft	120	0 Ft
20% (2)	14	400 Ft	13	400 Ft
40% (2)	26	300 Ft	28	300 Ft
60% (2)	31	200 Ft	31	200 Ft
80% (2)	52	100 Ft	58	100 Ft
100% (2)	310	0 Ft	279	0 Ft
Összesen:	542	–	529	–

(1) - Gyermekvédelmi törvény értelmében mentesül

(2) - Jövedelem alapján megállapított

A bölcsődei ellátottak 17%-a ingyenes, vagy 50%-os étkezési kedvezményben részesül. Különleges bánásmódot, étkezési diétát igénybevevők gyermekek száma 40 fő volt, ami az előző évekhez képest megduplázódott.

A működő bölcsődék szakmai munkáját összefogja, egységes rendszerbe foglalja az Intézmény Szakmai Programja. A Program szakmai alapelvek lefektetésével (melyeket a munka során szem előtt kell tartani) segíti a bölcsődei részlegek tevékenységét, de elérhető célokat is megfogalmaz.

A bölcsődéink olyan szolgáltató intézmények, amely az alapellátás keretében napközbeni ellátást nyújtanak a gyermekeknek: nevelést, gondozást, felügyeletet, étkeztetést. Az ellátás biztosításával segítik a szülők munkavégzését, munkaerő piaci visszatérését, képzésen történő részvételét.

Az elmúlt években törekedtünk a **nevelői állandóság** megvalósítására, mely törekvésünket a kisgyermeknevelők év közbeni nyugdíjaztatása, majd az álláshelyek betöltésének folyamata nehezítette. A nevelői közösségek összefogásával, elkötelezettségével és a pályakezdő kisgyermeknevelők együttes tevékenységével a gyermekek érzelmi biztonságát, az egyéni bánásmódot és ellátást biztosítottuk.

A gyermeki élet alapfeltételeként a **játékok sokféleségét nyújtottuk** a bölcsődés gyermekek számára. Hagyományteremtés céllal, 2013-ban az Önkormányzat anyagi támogatásával az adventi várakozás időszakában a gyermekcsoportokat játékokkal ajándékoztuk meg. Gyermekenként 7200 Ft-ból olyan egyedi, minőségi, fejlesztő eszközöket vásároltunk, ami a bölcsődei nevelést, gyermekek fejlődését, tanulását segíti. A játékok átadását a szülők, gyermekek és a bölcsődei nevelők közös programjaként szerveztük, bízva abban, hogy a program, a bölcsődei nevelést, az Intézmény és az igénybevevők közösségeit erősítette.

A kisgyermek élelmezése, **korszerű táplálása** érdekében a bölcsődei részlegekben működő főzőkonyhák munkatársai az élelmezésvezetővel és dietetikussal kapcsolatot tartanak, technológiai segítséget, útmutatást kapnak a főzés, a diéták, és a tálalás megvalósításához. Diétát igénybevevők számára diétás étlap készül, a beszerzések a diétát biztosító élelmi anyagokra is kiterjednek. A helyben készített és frissen tálalt ételt a gyermekek szívesen fogyasztják, a szülők többsége elégedett gyermeke élelmezésével. Az élelmezésvezető és a dietetikus az első szülői értekezleten valamennyi bölcsődei részlegben részt vett, szükség szerint megnyugtató válaszokat adtak az érdeklődőknek. A szülőket rendszeres

tájékoztatással, kóstolási lehetőség biztosításával, dietetikus tanácsadással igyekeztünk megnyerni a gyermekek korszerű táplálkozásának érdekében. A tájékoztatás részeként újabb bölcsődei kiadványt hoztunk létre: „**Receptek bölcsődés korosztálynak.1.**” címmel a legsikeresebb ételeink receptjeivel. A kiadvány sikerére alapozva további recept füzetek megjelentetését tervezzük.

A későbbiekben, családi nevelést támogató szolgáltatásokat is tervezünk indítani, elsősorban:

- időszakos gyermekfelügyeletet a szabad férőhelyeken (a Homoktövis bölcsődében, de esetenként valamennyi bölcsődei részlegben)
- Játzó csoportot (alternatív napközbeni ellátás körébe tartozó, játéktevékenységhez kötődő, családi nevelést segítő, illetve a szülő gyerek kapcsolatot erősítő szolgáltatás bölcsődés korú gyermekek számára.) a Bölcsődék központjában, és a Homoktövis bölcsődében.

Pedagógiai hitvallásunk szerint a korai életkorban a családi minta a meghatározó. A bölcsődei nevelés ezt kiegészítő, támogató, mintanyújtó szerepet vállal, annak érdekében, hogy a gyermekek fizikai, emocionális és szociális szükségletei teljes mértékben kielégítettek legyenek. Célunk a fejlődés elősegítése, az érzelmi értelmi intelligencia kibontakoztatása a családokkal együttműködve, a családok nevelési funkciójának pozitív segítségével.

Az intézményi és a családi nevelés egymást erősítő folyamatként értelmezzük, mely megfelelő alapokat biztosít a gyermekek fejlődéséhez. Munkánkban a pikleri szemlélet érvényesülésével, gondoskodás és a bátorító nevelés elvei a meghatározóak.

Bölcsőde-képünk értelmében: Bölcsődéink nyitottak a kisgyermekes családok számára. Törekvésünk, hogy minden kisgyermek és felnőtt jól, otthonosan érezze magát bölcsődéinkben. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek nyugodt, biztonságot nyújtó nevelői légkörben, a játékon keresztül, a játékba integráltan tanulással gazdagodjanak értelmileg, érzelmileg és szociálisan. A játék, mint legfontosabb tevékenység határozza meg arculatunkat, melyben figyelembe vesszük az életkori sajátosságokat és az egyéni képességeket is. A lehető legtöbb játékkal, esztétikus, fejlesztő, optimálisan ingergazdag, környezetet teremtünk.

Célunk, hogy a bölcsődéink kisgyermeknevelő központokként működjenek, ahol a gyermekek gondos ellátása mellett- jelentős segítséget adhatunk a gyermeküket otthon nevelő családoknak is.

9. Gyermekek átmeneti otthona

9.1.) Az Aranyhíd Gyermekek Átmeneti Otthona szervezete, ellátotti köre

Az Aranyhíd Gyermekek Átmeneti Otthona az Újpesti Önkormányzat által fenntartott olyan folyamatos munkarend szerint működő bentlakásos intézmény, amely alapellátás keretében biztosítja az újpesti, a XV. kerületi és a XVI. kerületi gyermekek számára 0-tól 18 éves korig az átmeneti gondozást - azaz, teljes körű ellátást nyújt azoknak a gyermekeknek:

- akik - átmenetileg szülői gondoskodás, illetve megfelelő szülői felügyelet nélkül maradnak,
- akiknek ellátása, lakhatása, a család életvezetési vagy egészségügyi nehézségei, vagy családon belüli konfliktusok miatt veszélyeztetett,

- azoknak a gyermekeknek, akik lakóhelyükről önkényesen eltávoznak (ez esetben az ellátás időtartama max. 3 nap)

Az Otthon segítséget nyújt – a gyermekjóléti központtal együttműködve – a gyermek családjába történő visszatéréséhez.

Az „Aranyhíd” Gyermekek Átmeneti Otthona egységes szakmai irányítás mellett két gyermekcsoporttal működik.

- 0 – 7 éves korú gyermekek ellátása I. csoport – 12 fő
- 7 – 18 éves korú gyermekek ellátása II. csoport – 12 fő

Ez a gondozotti létszám 2011-ben alakult ki, amikor az addig 3–18 éves korosztályt befogadó intézmény a Fővárosi Gyámhivattól engedélyt kapott a 0-3 éves korosztály befogadására is. Az addigi 12 fő helyett, a 24 gyermek átmeneti gondozása jelentős feladatbővülést eredményezett.

Az intézményben a tartózkodási idő egy évre szól, mely indokolt esetben 6 hónappal meghosszabbítható.

9.2.) Személyi feltételek

Az átmeneti otthon személyi feltételei a jogszabályban előírtaknak megfelelnek.

A 2014-ben megbízott új otthonvezető mellett, 1 pszichológiai tanácsadó (heti 10 órában), 1 családgondozó – gyermekvédelmi asszisztens (heti 20 órában), 1 gyermekvédelmi asszisztens (heti 40 órában) dolgozik. A két csoportban 1-1 nevelő és 3-3 gyermekfelügyelő lát el szolgálatot. Megbízásos jogviszonyban dolgozik továbbá 1 kézműves szakkörvezető, 1 házi gyermekorvos és 1 takarítónő.

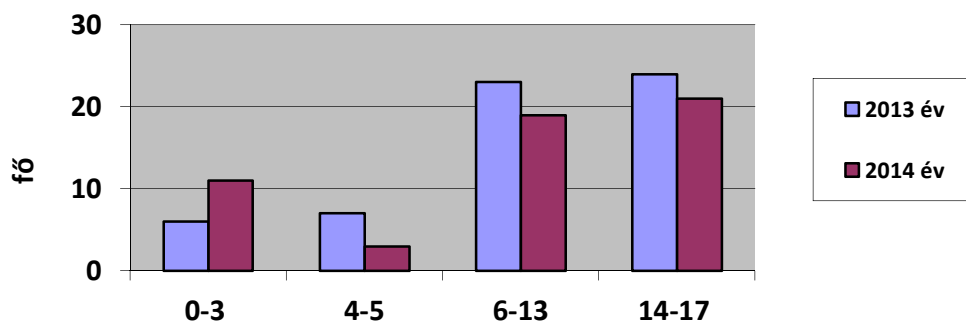
9.3) Az átmeneti otthon szolgáltatásai:

Az átmeneti otthon a gyermekvédelmi törvény szellemében olyan családok gyermekeit fogadta, akik krízishelyzetbe kerültek, életvezetési problémákkal küzdenek, vagy az egyedülálló szülő hosszabb kórházi kezelésben vett részt.

Az Otthon munkatársainak fő feladata – mindkét csoport – esetében a tanulmányok és a szabadidős foglalkozások összehangolása, a szülőkkel és a gyermekjóléti szolgálatokkal való kapcsolattartás, valamint a gondozási feladatok ellátása. A 2013-as és 2014-es évben is nagyon sok szabadidős programot szerveztek: Hajógyári sziget – játszótér, Szúnyog sziget, séta a Városligetben és a Margit-szigeten, Római part – Aquincum, ügyességi versenyek, sportnapok, rajz készítése a padokon, Gellért-hegy, Citadella megtekintése klubdelutánok (iskolakezdés, viselkedési, magatartási szabályok, ünnepek jelentése témában), falevelek gyűjtése, őszi díszek, rajzok készítése. E programokon felül Mikulásnapra és Karácsonyra ünnepséget szerveztünk, valamint Velencén táboroztak a gyermekek.

A 2013-es évben összesen 60 fő ellátott gyermek volt, többségük (55%) leány. A 2014-es évben összesen 54 gyermeket láttunk el, a nemek aránya kiegyenlítődött.

A gondozott gyermekek életkori megoszlása

A gondozott gyermekek létszámának, valamint a gondozási napok megoszlása a gyermekek lakhelyük szerint az alábbiak szerint alakult:

	2013	2014		2013	2014
IV. kerület:	23	26	gondozási napok száma:	2672 nap (46%)	2810 nap (52%)
XV. kerület:	25	20		2670 nap (46%)	2231 nap (41%)
XVI. kerület:	12	8		498 nap (8%)	367 nap (7%)

A gyermekek átlagosan 3 hónapot töltenek az átmeneti otthonban. A IV. kerületi szülők jövedelmüktől függően térítési díjat fizetnek, s a tapasztalat azt mutatja, hogy valamelyest aktívabbak is az ügyeik intézésében, mint azok a szülők, akik helyett ezt a költséget az önkormányzat átvállalja. Kerületenként nagyon nagy eltérést mutat a gyermekekre fordított költség, melyet a kerületekkel évente egyeztetni, korrigálni kellene!

Ellátást kezdeményezők megoszlása az alábbiak szerint alakult:

	2013	2014
Szülő kezdeményezte:	1 fő (2%)	0 fő
Gyermek kezdeményezte:	2 fő (3%)	0 fő
Más intézmény (összesen):	57 fő (95%)	54 fő (100%)
- Hatósági kezdeményezés:	1 fő	1 fő
- Gyermekjóléti központ:	55 fő	52 fő
- Más szociális intézmény:	1 fő (CSÁO ³)	1 fő (CSÁO)

A gyermekek bekerülését a gyermekjóléti központok kezdeményezték szinte minden alkalommal. Egyre több hatóság érdeklődik nálunk a veszélyeztetett gyermekek elhelyezhetősége iránt, különösen télen, amikor másutt telt ház van. A bekerülési okok között a kisebb gyermekek családjánál vezet a lakhatási probléma, ami egyéb nehézségekkel párosul (pl. munkahely elvesztése, anyagi gondok, válás stb.), amivel már együttesen nem tud megbirkózni a család. A lakhatási probléma eddig is vezető ok volt, ám most megsokasodtak a csodavárók. Megfigyelhető volt, hogy a hajléktalanság pillanatának elérkezéséig vár a család a „csodára”, „hátha megoldódik valahogy”, s nem kér időben segítséget, nem hiszi el, hogy velük ez megtörténhet. A nagyobb gyermekeknél gyakoribbá vált a magatartászavar, ami tanulási képességek zavarával is társul.

³ Családok Átmeneti Otthona

<u>Bekerülés okai az alábbiak voltak:</u>	2013	2014
Szülők életvezetési problémái:	13 fő (22%)	13 fő (24%)
Lakhatási probléma: (kríziselhelyezés, hajléktalanná válás)	17 fő (28%)	16 fő (29%)
Bántalmazás (fizikai, szexuális, lelki):	1 fő (2%)	1 fő (2%)
Szülő, vagy gondviselő indokolt távolléte:	10 fő (17%)	1 fő (2%)
Családi konfliktus:	2 fő (3%)	1 fő (2%)
Gyermek magatartási problémája:	17 fő (28%)	22 fő (41%)

<u>A gondozott gyermekek a kikerülés után:</u>	2013	2014
Szüleihez hazakerült:	36 fő (60%)	6 fő (11%)
Gyermekvédelmi szakellátásba került:	6 fő (10%)	32 fő (59%)
Még benn maradt:	18 fő (30%)	16 fő (30%)

A két év adatai között szembevetendő az a különbség, hogy míg 2013-ban a bekerülő gyermekek többsége hazakerült a szüleihez, addig 2014-re megfordult a tendencia, és minden korábbinál többen kerültek szakellátásba. Ennek a durva változásnak az oka az, hogy a gyermekjóléti központok olyan gyermekeket irányítanak az átmeneti otthonba, akik évek óta a klienseik, utolsó szalmaszálként kínálják fel a családnak ezt a szolgáltatást, azonban csak kevesen tudnak élni vele.

9.4.) Jellemző tendenciák, problémák, jövőkép:

A gyermekotthoni tartózkodás idején a szülőnek a felügyeleti joga megmarad, ugyanakkor gyakori probléma, hogy a szülők ezekkel a jogaikkal nem élnek, egyre felkészületlenebbek a szülői szerepre, a gyermek ellátásában alig vesznek részt. Jellemzően arra hivatkoznak, hogy nem tudnak a gyermek napirendjébe bekapcsolódni, hiszen dolgoznak, majd pedig kiderül, hogy évek óta nincs munkájuk. A gyermek körüli összes teendő így az átmeneti otthonra hárul (orvoshoz vinni, iskolába kísélni, érte menni, programra elvinni, ruházni, etetni stb.), a szülők viszont lassacskán kirekesztődnek minden feladatból, s ezt egy idő után úgy élik meg, hogy mások döntenek a fejük felett. A szolgáltatások bővítésével bizonyos értelemben maga az Intézmény is „leszoktatja” a szülőket a valódi szülői szerepkör ellátásáról, ezért elengedhetetlen – a Családsegítő Szolgálat és a Gyermekjóléti Központ bevonásával – a szülők és az Intézménybe bekerült gyermekek közötti kapcsolat erősítése, a szülők „továbbképzése” a gyermekneveléssel járó feladatok és ismeretek terén. Az Intézmény és a szülők közötti kapcsolat gyakoribb egyéni konzultációkkal és jogsegélyszolgálattal tovább mélyíthető. Az elmúlt időszakban megváltozott a tendencia, az intézménybe kerülő gyermekek zöme már nem iskolás, hanem 7 éven aluli gyermek, óvodás, de legfőképpen csecsemő. Ez az Átmeneti Otthonra is többlet terhet ró, hiszen a csecsemő felügyelete külön embert igényel egész napra, egészen más a táplálása, de még a menekítése is bonyolultabb tűz esetén stb. A gyermekvédelmi törvény a gyermekek teljes ellátására vonatkozó kötelezettségeként 4 évszakra megfelelő teljes ruházattal ellátását írja elő gyermekeként, teljes iskolai felszerelést, különórak biztosítását, közlekedéshez bérlet vásárlását, illetve a szabadidős programokon történő ingyenes részvételt. Biztosítani kell továbbá a szülővel való kapcsolattartást is. A szülők megfogalmazzák, hogy ők soha nem tudnának annyi mindent biztosítani otthon gyermeküknek, mint amit az otthonban megkap, ezért azután szívesen hagyják itt őket hosszú távon. Most a legtöbb szülő még azt sem intézi el, ami járna neki pl.

rendszeres nevelési segély, tanszersegély stb. Mivel a szülők vándor életmódot folytatnak, az intézmény nem tudja helyettük ezeket beszerezni, mert a beutalást követően már négy kerülettel odébb találjuk meg a szülőket (vagy vidéken), de ott ahol tartózkodik, már nem jogosult a támogatások igénybevételére. Így hiába járna többféle támogatás ingyen a gyermeknek, eszik attól, hogy pl. ingyen étkezhessen az iskolában, ingyen kapja tankönyveit, kedvezményes belépőket válthasson a rendezvényeken, olcsóbb közlekedési bérletet válthasson stb. Mindezek alapján felül kellene vizsgálni az önkormányzatokkal kötött megállapodásokat, szigorúbbá tenni a beutalás feltételeit. Gyakran jelentkeznek más kerületek, hogy szeretnének ellátási szerződést kötni ők is a IV. kerületi önkormányzattal, célszerű volna bővíteni a kört.

Ugyancsak a szülői felelősség erősítése érdekében célszerű volna rövidebb időre megkötni a szülőkkel a megállapodást (3 hónaponként kellene hosszabbítani), ugyanis gyakran csak beadják 2-3 éves gyermekeiket és 1 hónap múlva már nem is látogatják őket. Különösen a fiatal, éretlen, munkanélküli és hajléktalan szülők esetében többször kellene kontroll alá venni, mit tett a család a sorsának alakulásáért, avagy lekerült a vállukról egy gond, mert a gyereket úgyis ellátják az otthonban, ők pedig megélnék a családtámogatási ellátásokból (GYES, GYED, családi pótlék). Nem elég szeretgetni a kicsit, gondoskodni is kell róla.

Egyre gyakoribb probléma, hogy az ellátás indoka nem állja meg helyét, ezért gyermekeink szinte automatikusan mennek tovább a szakellátásba, vagy nevelőszülőkhöz. A család problémái alapján sokszor már a bekerülés pillanatában tudható, hogy a gyermek eredeti családjából történő kiemelése nem átmeneti jellegű, hanem tartós lesz.

A gyermekek kikerülése az otthonból drasztikus. Szinte nincs olyan gyermek, aki ne zokogna az elhelyezési tárgyaláson az áthelyezési hír hallatán, s ne váltana ki belőle azonnal dacot, ugyanis a szülők hitegetik gyermeküket 1 éven át, hogy végleg hazaviszik majd, miközben lakhatási és munkakörülményeik továbbra is rendezetlenek. Törekszünk a „puha átmenet” biztosítására, azaz előzetesen felkeressük a gyermekkel a leendő otthonát, hagyjuk felkészülni a változásra.

Hiányzik az önkéntesek (pl. korrepetálásban segítő egyetemisták, idős pedagógusok mesélőként) részvétele az Intézmény munkájában, ami a lehető legeredményesebb és leghitelesebb reklám is lehetne számunkra, hogy másokkal is megismertessük munkánkat, az Intézményt.

10. Őszi Fény Integrált Gondozási Központ

10.1.) Az Őszi Fény Integrált Gondozási Központ feladatai, szervezete

Az Őszi Fény Integrált Gondozási Központ a Szociális Intézmény keretein belül fejti ki Újpest időskorú lakossága érdekében vállalt szolgáltatásait. A Központ összesen három telephelyen többféle ellátást biztosít. Az ellátások legfőbb céljai:

- békés, kiegyensúlyozott időskor biztosítása,
- az idős emberek életminőségének javítása,
- az idősek személyre szabott gondozása,
- a tevékeny, aktív élet biztosítása,
- önrendelkezésük tiszteletben tartása,
- az idősek jogtudatos magatartásának erősítése, véleményük kikérése és figyelembe vétele,

- az egyéni szükségletekhez igazodó komplex gondozás biztosítása, szakmaközi, intézményközi együttműködés,
- a mentálhigiéné, mint intézményi szemlélet érvényesülése a gondozás minden területén,
- családi, közösségi és társadalmi kapcsolatok fenntartása, ápolása, az otthon nyitottsága,
- társadalmi integráció, a város életében való részvétel, közösségi programokon, rendezvényeken való megjelenés,
- a város intézményeivel való kapcsolattartás, együttműködés és nyitottság az elfogadottság érdekében,
- a szakemberek folyamatos képzése, terepgyakorlatok szervezése, korszerű gondozási módszerek alkalmazása, szakmai képzések, tanfolyamok.

Szoros az együttműködés az Önkormányzatokkal, kiemelten a XVI. kerületi Önkormányzattal (5 férőhely biztosítása a gondozóház Király utcai telephelyén), a Családsegítő Szolgálattal, Gyermekjóléti Központtal, és a Gyermek Átmeneti Otthonával egyéb szociális intézményekkel, civil szervezetekkel, tartós bentlakásos intézményekkel, egészségügyi szolgáltatókkal. A fent említett szervezetekkel a kapcsolattartás telefonon, levél útján, és interneten keresztül valósul meg, illetve személyes találkozókkal is az Őszi Fény Integrált Gondozási Központ által szervezett rendezvényeken.

Telephelyek – ellátástípusok:

Bársonyszív Idősek Klubja – Bp. IV. ker. Király u. 15.
Sárga Rózsa Idősek Klubja - Bp. IV. ker. Tungstram u.9.
Őszkacsintó Idősek Klubja - Bp. IV. ker. Nagyszombat u.17.
Házi segítségnyújtás - Bp. IV. ker. Király u. 15.
Házi segítségnyújtás - Bp. IV. ker. Tungstram u.9.
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás - Bp. IV. ker. Tungstram u.9.
Étkeztetés – maga viszi - helyben fogyaszt - Bársonyszív Idősek Klubja
Étkeztetés – maga viszi - helyben fogyaszt –Sárga Rózsa Idősek Klubja
Étkeztetés – maga viszi - helyben fogyaszt - Őszkacsintó Klub
Házhoz szállított étkeztetés ügyintézés - Bp. IV. ker. Király u. 15.
Házhoz szállított étkeztetés ügyintézés – Bp. IV. ker. Tungstram u. 9.
Időskorúak gondozóháza - Bp. IV. ker. Tungstram u.9.
Időskorúak gondozóháza - Bp. IV. ker. Király u. 15.
Nyugdíjasház - Bp. IV. ker. Király u. 15.
Nyugdíjasház – Bp. IV. ker. Tungstram u.9.

10.2.) A szolgáltatások igénylésének alakulása 2008 – 2014 között

a) Étkeztetés

Ez a szolgáltatás napi egyszeri meleg étel biztosítását jelenti, a HACCP szabványoknak megfelelően.

- Formái:
- étkezés házhoz szállítva
 - saját elvitelre
 - helyben fogyasztva

Az étel házhoz szállítása gépkocsival történik, míg a másik két étkeztetési formát a három idős klubja látja el.

helyben és elvitellel:

Telephely	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Király u.	85	83	72	63	63	43	41
Tungsram u.	29	20	17	34	34	41	31
Nagyszombati u.	16	13	16	25	14	11	14

házhoz szállítva:

Telephely	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Király u.	124	115	93	76	63	57	59
Tungsram u.	81	75	70	101	106	105	65

A 2008 – 2011 év közötti időszakban a gazdasági válság Magyarországra történő begyűrűzése miatt, amikor nagymértékben megemelkedtek az élelmiszerek árai, jól látható, hogy hirtelen nagyarányban csökkent az étkezést igénybe vevők száma. Nemcsak az állami finanszírozás átalakulása, de az étel árának emelkedése is okozta az igénybevevők számának csökkenését. Okozhatta még az igénylők számának csökkenését a szolgáltatás minőségromlása is, ez ügyben többször szolgáltató váltás történt az Önkormányzat részéről.

b) Házi segítségnyújtás

Házi segítségnyújtás keretében azokról az időskorú személyekről kell gondoskodni, akik önmaguk ellátására nem képesek, róluk nem gondoskodnak, továbbá azokról a pszichiátriai, fogyatékos, szenvedélybetegekről, akiknek önálló életvitelükhöz segítségre van szükségük. Az ellátás gondozási terv alapján történik, melyet az egyén szükséglete és egészségügyi állapota alapján állítanak össze. Leggyakoribb gondozási tevékenységek:

- Személyi higiéné biztosítása (tisztálkodás, inkontinencia kezelése),
- ellátott környezetének rendezése,
- étkezés segítése,
- bevásárlás,
- gyógyszer beszerzés, adagolás,
- pszichés gondozás,
- mosás, vasalás,
- ügyintézés segítése (pl. hivatalos ügyek, posta),
- szükség esetén orvoshoz kísérés.

Telephely	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Király u.	48	43	44	46	39	46	44
Tungsram u.	52	62	50	69	91	89	65

A házi gondozást igénylők száma nem mutat óriási ingadozást, érdemes talán vizsgálni a 2012 és 2013-as év esetében, de ez magyarázható azzal, hogy több idős ellátottunk végleges idős otthoni elhelyezéshez jutott, így hirtelen csökkent az ellátásban részesülők száma.

c) Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Település	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Újpest	44	49	56	57	58	60	59

Ez a szolgáltatás mindig telített, ez magyarázható azzal, hogy az ellátásért térítési díjat nem kell fizetni, és sok idős számára megnyugvást jelent, hogy a jelzőkészüléken vagy a pánttal csuklóra erősíthető nyomógombos készüléken keresztül jelzést adhat le az ügyeletes gondozó felé, aki mihamarabb igyekszik megoldást találni a felmerülő problémákra.

d) Nappali ellátás – idősek klubja

Telephely	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Király u.	84	83	81	81	80	70	66
Tungsram u.	56	46	42	54	68	64	61
Nagyszombati u.	36	32	36	51	37	37	38

Az idősek klubja szolgáltatást sokan veszik igénybe, nagyfokú ingadozást nem mutatnak a számok. A Király utca esetében a csökkenés azzal magyarázható, hogy a klubtagok közül nagyon sok idős volt, akik elhaláloztak, illetve néhányan elköltöztek végleges idős otthonba.

e) Időskorúak gondozóháza

Telephely	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Király u.	-	8*	17	23	23	17	24
Tungsram u.	25	36	29	36	34	34	36

* A gondozóház a Király u.-i telephelyen 2009.10.01-től működik

Az időskorúak gondozóháza szolgáltatás viszonylag új ellátás, ami átmenetileg nyújt segítséget a családoknak, az idős, ellátásra szoruló hozzátartozó gondozásában. Az átmeneti otthon napi 24 órás felügyeletet és teljes ellátást biztosít az itt élők számára. A létszám csökkenését az okozza, hogy nagyon sok ellátott végleges otthoni elhelyezést kapott.

Az ellátottak teljes körű ellátásban részesülnek, a magasabb szintű ellátás érdekében heti három alkalommal gyógytornász, tornáztatja az időseket. A lakók lelki és szellemi állapotának szinten tartásáról, fejlesztéséről mentálhigiénés munkatárs és foglalkoztató gondozó gondoskodik. További szolgáltatások: 24 órás felügyelet biztosítása, gyógyszerelés (felíratás, kiváltás, adagolás), étkeztetés, pszichés gondozás, hozzátartozóval kapcsolattartás, hetente orvosi ellátás, kreatív foglalkozások, zenehallgatás, irodalmi délelőttök, szellemi vetélkedők, kvízzjátékok, filmklub, kerti programok, házkörüli séta fagyizással, sütizéssel egybekötve, kirándulások.

f) Nyugdíjsházi lakások

Az intézmény profiljának egyre csökkenő hányadát jelentik a nyugdíjsházi lakások. Az Önkormányzat Képviselő-testületének döntése nyomán a bérleti jogviszony megszűnését követően megüresedő nyugdíjsházi lakásokat a továbbiakban gondozóházi jelleggel kell hasznosítani. 2014-ben a Tungsram utca telephelyen még 5 (valamennyi bérlő nő), míg a Király utcai telephelyen 11 lakást (3 férfi és 10 női lakó) bérelnék nyugdíjsházként.

11. Hajléktalan-ellátás, Twist Olivér Alapítvány

A Twist Olivér Alapítvány a IV. kerületi Fóti út 4. alatt található székhelyén végzi hajléktalanokat segítő tevékenységét, ahol átmeneti szállással, nappali melegedővel és utcai szolgálattal segíti az elsősorban Újpesten és környékén élő rászorulókat. Az alapítvány intézményei önkormányzati feladatot látnak el, rendelkeznek érvényes működési engedéllyel. A fenntartási költségeket a normatív állami hozzájárulás mellett Újpest Önkormányzatának kiegészítő támogatása biztosítja. Az integrált intézmény működését és gazdálkodását az NRSZH (Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal) és a Magyar Államkincstár soros ellenőrzéseinek megfelelőnek és jogszerűnek találta. Az alapítvány működéséről aktuális információk a www.twistoliver.hu honlapcímen találhatóak.

11.1) Átmeneti szálló

Az átmeneti szálló alapvető célja, feladata:

- Hajléktalan emberek támogatása a szociális munka eszközeivel, közös célok kitűzésével.
- A társadalomba való beilleszkedés, visszailleszkedés elősegítése, melynek területei főként a foglalkoztatási rehabilitáció, az előtakarékosság és a kapcsolati rendszer felépítése vagy helyreállítása, addikciókkal kapcsolatos problémákban való segítségnyújtás.

A *szálló* egy időben 41 főnek tud átmeneti szállást nyújtani, akik megfelelnek a következő feltételeknek: az Európai Gazdasági Közösség tagállamainak férfi hajléktalan polgárai közül azok a személyek, akik életvitelszerű lakáshasználat és a szociális munka segítségével képesek az önellátásra, és vállalják az intézmény programjában való részvételt.

Az átmeneti szálló recepcióján minden nap 0-24-ig látja el feladatát az ügyeletes kolléga, aki a szálló működtetéséért, az intézmény problémamentes nyugalmaért felel. A szociális munkások tevékenységének gerincét továbbra is az egyéni esetkezelés, a szállólakók rehabilitációs célkitűzéseinek megvalósításában való segítség adja.

2012 januárjától az intézmény részt vesz a „Közterület helyett emberibb körülmények” programban, melynek keretén belül hosszútávon életvitelszerűen közterületen, utcán élő ügyfeleket fogad be a szállóra, egyénre szabott szociális munkával és térítési díj kedvezményrel segítve. A programban részt vevő ügyfeleknek 19 férőhelyet biztosít a szálló 1 éves időtartamra (természetesen a program lejártá után a többi lakóval azonos feltételekkel maradhatnak az intézményben). 2014 áprilisáig mindösszesen 61 olyan ügyfél lakott az intézményben, aki a szálló előtt hosszú időt töltött el életvitelszerűen közterületen.

A szállón 2012-ben 100, 2013-ban pedig 89 ügyfél fordult meg, míg 2014 első félévében 70 rászoruló lakott az intézményben.

2012-ben a nyílászárók cseréje után a ház teljes külső szigetelése is megtörtént, így a kondenzációs kazán beépítése mellett pályázati forrásból a ház teljes korszerűsítése is megtörtént.

Az átmeneti szálló statisztikái:

KIHASZNÁLTÓSÁG ALAKULÁSA			
	Rendelkezésre álló kapacitás	Vendégéjszakák száma	Kihasznátság
2008.	14235	11899	83,6%
2009.	14235	12476	87,6%
2010.	14479	12707	87,8%
2011.	15205	13634	89,7%
2012.	15006	15073	100,4%
2013.	14965	15276	102,1%

JOGVISZONY HOSSZA	2012		2013	
0-30 nap	17	17%	11	12,4%
31-90	17	17%	17	19,1%
91-180	20	20%	14	15,7%
181-270	11	11%	7	7,9%
271-365	9	9%	10	11,2%
1-1,5 év	10	10%	15	16,8%
1,5-2 év	9	9%	6	6,7%
2 év felett	7	7%	9	10,1%
	100	100%	89	100,0%

ÁTLAGÉLETKOR ALAKULÁSA	
2009.	51,07 év
2010.	54,7 év
2011.	54,28 év
2012.	56 év
2013.	55,27 év

11.2.) Nappali melegedő

A 2009-ben megnyíló *nappali melegedő* elsődleges célja, hogy lehetőséget biztosítson napközbeni tartózkodásra, étkezésre és pihenésre, valamint alapszintű higiénés szolgáltatásokat nyújtson hajléktalan személyek számára. Ezen kívül az intézmény az igénybe

vevőknek olyan napközbeni ellátásokat/szolgáltatásokat nyújt, melyek segítik az adott személyt mindennapi problémáinak megoldásában, a hasznos időtöltésben, valamint a hajléktalanságból kivezető egyéni utak megtalálásában. Jogszabály nem köti feltételhez az intézmény használatát, a gyakorlatban a szolgáltatások igénybevételének feltételeként az intézmény a házirendben következő feltételeket határozza meg: gyakoriság, a házirend megismerése és az abban foglaltak elfogadása. A nappali melegedő napi 60 főt tud vendégül látni.

A nappali melegedő statisztikái:

	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.I. félév
új igénybe vevő	795	567	752	321	333	132
összes igénybe vevő	795	996	1505	983	869	527

	2012.		2013.		2014. I. félév	
	Összesen	Átlag	Összesen	Átlag	Összesen	Átlag
Január	1808	82,2	1306	59,4	1370	62,3
Február	1277	55,5	1176	58,8	1147	57,4
Március	1240	59,1	1126	56,3	1171	55,8
Április	1177	58,9	1187	56,5	1274	60,7
Május	1235	58,8	1186	56,5	1185	56,4
Június	1204	57,3	1173	58,7	1195	59,8
Július	1303	59,2	1355	58,9		
Augusztus	1314	59,7	1226	58,4		
Szeptember	1150	57,5	1262	60,1		
Október	1282	58,3	1404	63,8		
November	1142	54,4	1273	63,7		
December	1120	53,3	1250	62,5		
Éves adatok	1271	59,5	1243	59,45		
Éves forgalom	15.252		14.916			

11.3.) Utcái Gondozó Szolgálat

A Twist Olivér Alapítvány 1998-óta végez *utcai szociális munkát* Budapest IV. kerületében, illetve a XV. kerületben Rákospalota területén, az M3-as autópálya bevezető szakaszáig. Az utcai gondozó szolgálat a törvénynek megfelelően, az 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet alapján működik. Az utcai szociális munka a normatív finanszírozásból való kikerülése óta (2012.) alapvetően az NRSZH által biztosított pályázati forrásból működik.

Az utcai szociális munka elsődleges feladata az intézményes ellátásból kimaradó, az utcán életvitelszerűen tartózkodó egyének, családok, csoportok és közösségek részére közvetíteni a legmegfelelőbb segítséget, a szükséges szolgáltatások elérését szociális, egészségügyi, pszichés és egyéb problémák megoldásához. Másik fontos feladata, hogy azoknál, akik képesek, vagy vélhetően képessé tehetők az utcai életmód feladására, a szociális munka eszköztárával és a szolgálat kapcsolati rendszerének felhasználásával, illetve egyéb lehetőségek felkutatásával megteremtse a továbblépés lehetőségét.

Az utcai gondozó szolgálat az ellátási területet heti rendszerességgel, gépjárműjével, útvonalterv alapján teljesen körbejárja, az ott közterületen, vagy nem lakhatás céljára szolgáló épületben élő hajléktalanokat, csoportokat látogatja/segíti. A 2012-as és 2013-as évben látogatott mintegy 89 helyszín nagyobb részén több hajléktalan élt, néhol párkapcsolatban vagy kommuna közösségekben, néhol pedig csak egymáshoz közel, szomszédi viszonyban. Néhány helyszínen konkrét alvó-/lakóhely sincs, csak annak frekvenciája miatt többnyire megtalálható ott néhány ügyfél. A látogatott helyszínek többsége – a kerület adottságaiból fakadóan – erdős területeken található. Az itt élő ügyfelek zöme saját építésű házikókban illetve sátrakban lakik. A sűrűbben lakott területek vonzáskörzetében élők parkokban, lépcsőházakban vagy az aluljáróban húzódnak meg éjszakára. A szolgálat a munkáját a Menhely Alapítvány diszpécserszolgálatával kötött együttműködési megállapodás szerint végzi. Ennek keretein belül részt vállalunk a diszpécserhez érkező (az ellátási területet illető) jelzések fogadásában és megoldásában.

Az utcai szolgálat statisztikája:

	2012.	2013.	2014. I. félév
összes találkozás	3463	3335	1418
összes ügyfél	228	202	116
férfi	174	149	83
nő	54	53	33
átlagéletkor	48	47,8	47,4
új ügyfél (tárgyévben regisztrált)	77	59	17

11.4. Tervek a következő évekre

Lévén az integrált intézmény működési engedélye az akadálymentesítés hiánya miatt 2014. december 31-én lejárt, ezt a helyzetet mindenképpen orvosolni kell. Erre megoldás lenne az épületben működő nappali melegedő más helyszínen történő megnyitása. A felszabaduló helyiségekben lehetőség nyílna egy akadálymentesített szoba és vizes blokk kialakítására. Így a mozgásukban korlátozott ügyfelek fogadása is lehetővé válna, illetve a nappali melegedő szolgáltatásainak nyújtása is professzionálisabb keretek között történhetne egy szuverén, erre kialakított épületben.

Egy 2013-ban indult program keretén belül a Habitat for Humanity, a IV. kerület Önkormányzata és a Twist Olivér Alapítvány együttműködésében 7 életvitelszerűen, közterületen élő rászoruló tudott Újpesten önkormányzati bérlakásba költözni (3 férfi, 2 pár költözött 5 lakásba). A program első éve sikeresnek tekinthető, egy bérlő kivételével valamennyien eleget tudtak tenni a szerződésben vállalt kötelezettségeiknek, így négy bérleti szerződés meghosszabbításra került. Az egyetlen kivételt jelentő bérlőnek tartozási keletkeztek, a lakást önként leadta az Önkormányzat részére, és visszaköltözött a korábbi ártéri kunyhójába. A program sikerére tekintettel az Önkormányzat további öt lakást ajánlott fel hajléktalan személyek lakhatási problémáinak megoldására, és formális együttműködési megállapodást kötött a Habitat for Humanityvel. A leendő bérlők kiválasztásában és szociális munkával történő segítségével kiemelt szerep jut a Twist Olivér Alapítványnak is.

III. FEJEZET

1. Ellátások fejlesztése

A központi költségvetés szociális kiadásainak csökkenésével az Önkormányzatnak arra kell törekednie, hogy a rendelkezésére álló saját forrásait egyre hatékonyabban tudja felhasználni, valamint egyre inkább képessé tegye a lakosságot arra, hogy a problémái megoldásában tevékenyen részt vegyen. Ezeket a célokat részben strukturális eszközökkel, részben pedig ún. soft típusú beavatkozásokkal (képzés, információnyújtás, közösségépítés, személyes kompetenciák fejlesztése) lehet elérni. Az Önkormányzat – a kormányzati politikához hasonlóan – arra törekszik, hogy bővítse a munkavállalás lehetőségeit, hogy a családok megélhetésének legfőbb forrása a munkából származó jövedelem és ne az állami-önkormányzati segély legyen.

Strukturális téren az ellátórendszer szervezetei közötti kapcsolatok bővítését kívánjuk elérni. Ma leginkább a kétoldalú kapcsolatok a jellemzőek, egy-egy felmerülő probléma esetén az alap- és a szakellátás szervei, a küldő- és a fogadó intézmények egyeztetnek egymással. Jellemző kétoldalú kapcsolatok a Családsegítő Szolgálat és a Szociális Osztály, a Gyermekjóléti Központ és az Aranyhíd Gyermek Átmeneti Otthona, a Családsegítő Szolgálat és a Lakásügyi Osztály közötti kapcsolatok, valamint természetesen az egyes intézményeken (Polgármesteri Hivatal, Szociális intézmény) belül a különböző osztályok, részlegek közötti egyeztetések. Ugyanakkor a több intézmény együttes részvételével lezajló összejövetelek (jelzőrendszeri konferenciák, gyermekvédelmi konferenciák) túlzottan formálisak, a statisztikák, jellemző folyamatok bemutatására szorítkoznak, és nem biztosítanak kellő teret egy-egy konkrét család problémájának több oldalról történő megvizsgálására. Gyakran az információáramlás is túl késői, így pl. bár minden érintett elektronikus körlevél formájában értesül arról, ha a bírósági végrehajtók kilakoltatást tűznek ki egy az Önkormányzat vagy az UV Zrt. tulajdonában lévő lakásra, az értesítés kézhezvétele után már nagyon kevés idő marad arra, hogy az érintett család számára érdemi segítséget, lakhatási lehetőséget lehessen biztosítani. Ezek kiküszöbölése érdekében rendszeres (valószínűsíthetően havi gyakoriságú), kifejezetten esetmegbeszélésekkel foglalkozó találkozókát kívánunk bevezetni, amelyeken valamennyi a Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció hatálya alá tartozó intézmény képviselője részt vesz. Ezen túlmenően valamennyi intézmény munkatársai körében jobban meg kell ismertetni a többi szervezet tevékenységét (célkitűzéseket, jogszabályi előírásokat, eszközrendszert) akár személyes látogatások, akár tájékoztató kiadványok formájában. Fontos lenne továbbá a szociális ellátórendszerben résztvevő egyes hatóságok közötti egységes szemlélet és terminológia megteremtése. Ennek érdekében szakmai összejövetelek, konferenciák szervezését tervezzük.

Az ellátott lakosság készség- és érdekérvényesítő képességének fejlesztése körében segíteni kell az érintetteket életvezetési-, konfliktuskezelési, munkaerőpiaci elhelyezkedést segítő tanácsokkal, erősíteni kell a jogismeretüket és jogtudatukat. Az Önkormányzat a „Találkozunk többször!” jelmondat jegyében évek óta jelentős energiákat fektet a közösségépítésbe, felismerve azt, hogy nem csak a hivatalos szervek képesek segíteni, hanem egy közösség igazi erejét a tagjai közötti kapcsolat minősége, az egymásra való odafigyelés tudja igazán megszilárdítani. A technikai lehetőségek szélesítésével (internet), valamint tájékoztató kiadványokkal és személyes kapcsolatok révén igyekszünk a segítségre szorulóknak számára felkutatni a boldogulás lehetőségeit, és alkalmassá tenni az érintetteket a kitűzött célok elérésére. A gyermeket nevelő szülők esetében rendkívül fontos a szülői felelősségtudat, valamint a szülői szereppel együtt járó készségek erősítése.

A fejlesztések és a folyamatosan változó jogszabályi környezet mellett, az Önkormányzat igyekszik megőrizni a szociális ellátásban eddig elért eredményeit, fenntartani a jó gyakorlatokat, így különösen a Főváros-szerte elismert kiváló bölcsődei szolgáltatásait, a „fecskeház” programot és az időskorúak gondozóházát. A szolgáltatások minőségi javítása érdekében a saját források mellett figyelemmel kísérjük a hazai és Európai Unió pályázati lehetőségeket is.

2. Feladatok a 2015-2016. évre:

1) A szociális ellátásban résztvevő intézmények és munkatársaik közötti kapcsolat erősítése a rászoruló családok komplex segítése érdekében.

Felelős: népjóléti és lakásügyekért felelős alpolgármester
Szociális Főosztály vezetője
Határidő: folyamatos

2) A szociális ágazat számára pályázati források felkutatása.

Felelős: népjóléti és lakásügyekért felelős alpolgármester
Szociális Főosztály vezetője
Határidő: folyamatos

3) Újpest Önkormányzatának Szociális Intézménye feladatai:

a) A Családsegítő Szolgálat szolgáltatásainak bővítése: készségfejlesztő csoport, jogtudat kialakítását és fejlesztését segítő szolgáltatás, mediációs szolgáltatás bővítése az új PTK-nak megfelelően, egyéb csoportfoglalkozások bevezetése.

b) A Családsegítő Szolgálaton belül – a meglévőkhöz túl – további tematikus munkacsoportok kialakítása.

c) A Gyermekjóléti Központ utcai szociális munkás team-je által már működtetett drogpreevenációs tevékenységek bővítése, valamint aktívabb részvételük elősegítése a kerületi drogst stratégia megvalósításában (a munkatársak drogpreevenációs képzéseken való részvételének elősegítésével).

d) Az Őszi Fény Integrált Gondozási Központ 3 telephelyén működő idősek klubjai szolgáltatás bővítése 1-1 internet sarok kialakításával.

e) Megvalósítani a Király utcai telephelyen működő időskorúak gondozóházának férőhelybővítését az üres szobák berendezését, lakhatóvá, használhatóvá tételét.

f) Újpest időskorú lakossága körében felmérni a hétfői és esti gondozás szükségességét. A felmérés mutatószámainak tükrében megtervezni a szolgáltatás bővítésének a bevezetését és működtetését.

g) Tekintettel arra, hogy a Gyermek Átmeneti Otthonába az előző időszakokhoz képes jóval fiatalabb korban kerültek be gyermekek, át kell alakítani az intézmény szolgáltatásait és költség szerkezetét.

h) A Gyermekjóléti Szolgálat, a Gyermek Átmeneti Otthona, az Újpesti Önkormányzati Bölcsődék Intézménye és a Védőnői Szolgálat együttműködésével segíteni kell az átmeneti otthonba bekerülő gyermekek visszailleszkedését a családjukba, elsősorban a szülői szerepre való felkészítéssel. Azoknál a családoknál, akiknél a napi találkozás során a reménye sincs meg a hazaadásnak, a szülői szerep elsajátításnak, segíteni kell, hogy a gyermekek minél hamarabb olyan otthonba kerüljenek, amely tartósan rendezi a sorsukat.

i) A kerületi lakosok részére a helyi intézményrendszert bemutató kiadvány elkészítése, és a médiában való megjelenés bővítése.

j) A szociális foglalkoztatás szerkezeti és szervezeti átalakítása, az új törvényi szabályozás, valamint az önkormányzati határozatok rendelkezései szerint.

k) A szociális foglalkoztatás kapcsolati hálójának kiterjesztése, egyéb fővárosi nappali ellátást ill. foglalkoztatást biztosító intézmények vezetőivel való kapcsolatbővítés és tapasztalatcsere

l) „Közös nyelv” program. Szakmai konferenciák szervezése a szociális ellátórendszerben résztvevő hatóságok közötti egységes szemlélet és terminológia megteremtése érdekében.

Felelős: Szociális Intézmény igazgatója

Határidő: 2016. december 31.

4) A szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló 10/2015 (II. 27) önkormányzati rendelet hatásvizsgálata, a gyakorlati tapasztalatok alapján a jogszabály, valamint az Önkormányzat által szabályozható segélytípusok szükséges felülvizsgálata.

Felelős: népjóléti és lakásügyekért felelős alpolgármester

jegyző

Szociális Osztály vezetője

Határidő: folyamatos

5) A Lakásügyi Osztály feladatai:

a) A lakásbérleti szerződések megújítására és a bérleti jogviszony rendezésére irányuló eljárásokra vonatkozó szabályozás és joggyakorlat felülvizsgálata annak érdekében, hogy a jogcím nélküli lakáshasználatok száma és időtartama csökkenjen, továbbá az Önkormányzatot, az UV Zrt.-t és a bérlőt sújtó adminisztratív terhek csökkenjenek.

b) Az „elsőként lakhatást” program tapasztalatainak függvényében a program bővítése.

Felelős: népjóléti és lakásügyekért felelős alpolgármester

Lakásügyi Osztály vezetője

Határidő: 2015. december 31.

6) A közfoglalkoztatás hatékonyságának növelése a foglalkoztatottak célirányos kiválasztásával és a képzettségüknek megfelelő munkákhoz rendelésükkel.

Felelős: népjóléti ügyekkel foglalkozó alpolgármester

Közhasznú Foglalkoztatási Csoport vezetője

Határidő: folyamatos

FÜGGELÉK

Jogszabályok jegyzéke

Segélyezés

1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (Sztv.)

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról

147/1997. (IX.10.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról

63/2006. (III. 27.) Korm. rendelet a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól

Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testületének 43/2013. (XII.2.) önkormányzati rendelete a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról

Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testületének 10/2015. (II.27.) önkormányzati rendelete a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról

Lakásgazdálkodás

2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről

1993. évi LXXVIII. törvény a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról

1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (Sztv.)

Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzat Képviselő-testületének 7/1994.(V.4.) önkormányzati rendelete a lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek elidegenítéséről

Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testületének 39/2011. (XII.19.) önkormányzati rendelete az Önkormányzat tulajdonában lévő lakások bérbeadásának szabályairól és a bérleti jogviszony feltételeiről

Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testületének 40/2011. (XII.19.) önkormányzati rendelete az Önkormányzat tulajdonában álló lakások lakbérének mértékéről

Családsegítés

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Sztv.)

A szociális, a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról szóló 226/2006. (XI. 20.) Korm. rendelet

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 9/1999. (XI.24.) SzCsM rendelet

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV törvény

Az egyes szociális szolgáltatásokat végzők képzéséről és vizsgakövetelményeiről szóló 81/2004. (IX. 18.) ESzCsM rendelet

Munka Törvénykönyve 2012. évi I. törvény (Mt.)

A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.)

A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet

Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata képviselő testületének 43/2013 (XII.2.) önkormányzati rendelete a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetben nyújtott ellátásokról

Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testületének 10/2015. (II.27.) önkormányzati rendelete a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról

2007. évi LXXX. törvény a menedékjogról

301/2007. (XI.9.) Korm. Rendelet a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. Törvény végrehajtásáról

Védőnői Szolgálat

12/1991. (V. 18.) NM rendelet a tanuló ifjúság üdülésének és táborozásának egészségügyi feltételeiről

18/1998. (VI. 3.) NM rendelet a fertőző betegségek és a járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről

19/2009. (VI. 18.) EüM rendelet a tizenhat éveseknek szervezett ingyenes orvosi vizsgálat megvalósításával és az új Egészségügyi Könyv bevezetésével összefüggő egyes miniszteri rendeletek módosításáról

19/2012. (III. 28.) NEFMI rendelete egyes egészségügyi tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról

1997. évi CLIV. Törvény az egészségügyről

26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról

33/1992. (XII. 23.) NM rendelet a terhesgondozásról

33/1998. (VI. 24.) NM rendelet a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről

35/2011. (III. 21.) Korm. rendelet az intézeten kívüli szülés szakmai szabályairól, feltételeiről és kizáró okairól

47/1997. (XII. 17.) NM rendelet a kötelező egészségbiztosítás keretében járó anyatejellátás feltételeiről

49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelet a területi védőnői ellátásról

5/1997. (XII.18.) NM. rendelet az egészségügyi szolgáltatásokról és szűrővizsgálatok igazolásáról

51/1997. (XII. 18.) NM rendelet a kötelező egészségbiztosítás keretében igénybe vehető betegségek megelőzését és korai felismerését szolgáló egészségügyi szolgáltatásokról és a szűrővizsgálatok igazolásáról

63/2011. (XI. 29.) NEFMI rendelet az egészségügyi szakdolgozók továbbképzésének szabályairól

8/2002. (X.4.) ESZCSM rendelet az anyatej társadalombiztosítási támogatás alapját képező áráról, valamint a támogatás elszámolásának módjáról

„Aranyhíd” Gyermek Átmeneti Otthona

1997. évi XXXI. tv. (Gyermek védelméről és a gyámügyi igazgatásról)

15/1998. (IV.30.) NM. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről.

149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet (a gyámhatóságról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról)

Budapest Főváros IV. kerület Újpest Képviselőtestületének 10/2002. sz. rendelete a gyermekjóléti alapellátások igénybevételéről és a fizetendő térítési díjakról

Személyi térítési díj: Budapest Főváros IV. kerület Újpest Képviselőtestületének 23/2010. (VIII.23.) Önkormányzati rendelete.

Őszi Fény Integrált Gondozási Központ

1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról,

1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről,

2013. évi CCXXX. törvény Magyarország 2014. évi központi költségvetéséről,

29/1993. (II. 17.) Kormányrendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról,

9/1999. (XI. 24.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről,

36/2007. (XII. 22.) SzMM rendelet a gondozási szükséglet, valamint az egészségi állapoton alapuló szociális rászorultság vizsgálatának és igazolásának részletes szabályairól,

191/2008.(VII. 30.) Kormányrendelet a támogató szolgáltatás és közösségi ellátás finanszírozási rendjéről,

321/2009. (XII.29) Kormányrendelet a szociális szolgáltatások és intézmények működésének engedélyezéséről és ellenőrzéséről,

Budapest Főváros IV. kerület Újpest Képviselőtestületének 37/2008. (XII.22.) önkormányzati rendelete a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról.